

Dagordning för förbundsårsamlingen

Tid: Onsdagen den 18 mars 2026 kl 08:30 – 15:00

Plats: Högskolan i Jönköping. För lokal se utskickad kallelse.

	Ärende / Föredragande	Åtgärd	Bilagor
1.	Mötets öppnande	Ordförande hälsar välkommen	--
2.	Programmet för förbundsårsamlingen samt anmälan av övriga frågor	Information	--
3.	Formalia a. Upprop (nya ordinarie ledamöter hälsas välkomna) b. Beloppsgränser och röstetal (information) c. Adjungeringar d. Justeringsperson e. Godkännande av dagordningen f. Protokoll från förbundsårsamling 2025-10-21	Beslut	Förslag till justeringsperson: Eva Gipperth, högskoledirektör JU Protokoll från förbundsårsamling den 21 oktober 2025
4.	Förbundsärenden - Verksamhetsberättelse för 2025 - Ekonomisk rapportering 2025 - Revisorernas berättelser och frågan om ansvarsfrihet för styrelsen <i>Louise Pålsson och Mats Tinnsten</i>	Beslut	- Verksamhetsberättelse - Ekonomisk rapportering - Revision: - o Revisionsberättelse (kommer senare) - o Granskningsberättelse från SU Internrevision
5.	Val a. Fyllnadsval till styrelsen <i>Peter Aronsson, valberedningens ordförande</i> b. Valberedning c. Revisorer	Beslut	--
6.	Förbundets ekonomi	Beslut	Pm om förbundets ekonomi
7.	a) Kollegialitet. Inledning och start av workshop <i>Ulla Eriksson-Zetterkvist</i>	Diskussion	- Direktiv till Utredningen om vår förståelse av kollegialitet vid olika lärosäten - Diskussionsunderlag för samtal om kollegialitet
	PAUS ca kl. 09:55 – 10:15		

7. forts	b) Kollegialitet. Workshop, forts. <i>Ulla Eriksson-Zetterkvist</i>	Diskussion	Se ovan
8.	SFS har ordet <i>Rasmus Lindstedt, ordförande SFS</i>	Information	--
9.	In defense of democracy and academic freedom – Lessons from Hungary and the USA <i>Professor Andrea Petö, Central European University</i>	Information	--
	LUNCH ca kl. 11:50 – 12:40		
10.	Rekommendation om AI, förslag <i>Karin Axelsson, LiU</i> <i>Per-Henrik Holgersson, KMH</i>	Information	Förslag på nationella rekommendationer för lärosätenas användning av AI, Arbetsgruppen för AI
11.	Nobel Center <i>Hanna Stjärne, vd Nobelstiftelsen</i> <i>Astrid Söderbergh Widding, Nobelstiftelsens ordförande</i> <i>Thomas Perlmann, sekreterare i Nobelkommittén för fysiologi eller medicin</i>	Information	--
12.	Kodex <i>Christopher Sönerbrandt</i>	Diskussion	- Reviderat förslag till kodex - Pm om avvägningar och ändringar från tidigare förslag
13.	Samarbeten om lärarutbildning <i>Åke Ingerman, ÖrU</i>	Information	Direktiv till utredningen för att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet
14.	Almedalen 2026	Information	--
15.	Information från presidiet a) Värdet av akademisk utbildning b) Ansvarsfull internationalisering c) Presidiedagar d) NUS e) EUA f) EU	Information	Protokoll från styrelsemöten finns på förbundets hemsida: https://suhf.se/om-suhf/styrelsen/

16.	Förbundsårsamlingar 2027	Beslut	- Vårens möte den 17 mars på Högskolan i Skövde - Årskonferens och höstens möte den 19-20 oktober på Sophiahemmet högskola
17.	Inbjudan till årskonferens (20/10) och förbundsårsamling (21/10) på Konstfack den 20-21 oktober 2026 <i>Anna Valtonen, Konstfack</i>	Information	--
18.	Övriga frågor	Diskussion	--
19.	Mötet avslutas	Ordförande avslutar mötet	--

Om inte annat anges är ordförande eller generalsekreterare föredragande.

Protokoll fört vid förbundsårsamlingens sammanträde på Sveriges lantbruksuniversitet den 22 oktober 2025

Närvarolista finns i bilaga 1.

1. Mötets öppnande

Ordförande Hans Adolfsson hälsade alla välkomna till förbundsårsamlingen.

2. Programmet för förbundsårsamlingen

Hans Adolfsson meddelade att programmet för dagen kommer att följa den utskickade dagordningen.

Inga övriga frågor anmäldes.

3. Formalia

Generalsekreterare Marita Hilliges förrättade upprop. Följande nya ordinarie ledamöter hälsades särskilt välkomna:

- Anders Kottorp, Högskolan i Gävle
- Fredrik Orwén, Högskolan Väst
- Lars Petersson, Röda korsets högskola
- Tora Holmberg, Umeå universitet
- Åke Ingeman, Örebro universitet
- Ylva Fältholm, Södertörns högskola (nytt lärosäte).

Generalsekreteraren informerade om beloppsgränserna för röstetal och antal röster per lärosäte.

Förbundsårsamlingen beslutade om följande adjungeringar:

- Hela mötet: Marita Hilliges, Linda Gerén, Lars Alberius och Christopher Sönerbrandt från SUHF:s kansli samt Rasmus Lindstedt från SFS
- Punkt 8: Tim Ekberg, utredare
- Punkt 9: Cathrine Norberg och Pam Fredman, utredare
- Punkt 13: Eino Örnfeldt, UHR
- Punkt 15: Wilhelm Widmark, Bibsamkonsortiet.

Förbundsårsamlingen utsåg Martin Melkersson, universitetsdirektör vid Sveriges lantbruksuniversitet, att jämte ordförande justera dagens protokoll.

Förbundsårsamlingen godkände förslaget till dagordning.

Protokollet från förbundsårsamlingens sammanträde den 19 mars 2025 är justerat och utsänt med handlingarna. Protokollet lades till handlingarna.

4. Förbundsärenden

Marita Hilliges presenterade styrelsens förslag till medlemsavgift och verksamhetsplan för SUHF för kommande verksamhetsår.

Förbunds församlingen beslutade

- att SUHF tar ut medlemsavgifter för 2026 om 9,9 miljoner kronor * indexuppräknings. Utöver detta tillkommer den budget som förbunds församlingen beslutade om för förbundets fortsatta analysverksamhet, se punkt 11.
- att inga arvoden eller resekostnader utgår från SUHF:s budget för ledamöter i arbetsgrupper, utan att dessa täcks av vederbörandes huvudman. Eventuella undantag för personer utan organisationstillhörighet beslutas av presidiet.
- att OH-kostnader inte ska faktureras i de fall SUHF ersätter lärosäte för medarbetares tid i tjänsten vid större uppdrag,
- verksamhetsplanen för 2026 enligt förslag.

5. Treårsuppföljning av ledarprogrammets ekonomi

Marita Hilliges informerade om resultatet av den nyligen genomförda treårsuppföljningen av ledarprogrammets ekonomi. Det finns behov av att justera deltagaravgifterna något, bland annat mot bakgrund av hög inflation.

Förbunds församlingen tog del av informationen och beslutade om nya deltagaravgifterna för ledarprogrammen,

- avgiften för att delta i Rektorsprogrammet från och med omgång 10 ska vara 160 000 kr (exkl. moms) per deltagare,
- avgiften för att delta i Högre ledarprogrammet från och med omgång 19 ska vara 120 000 kr (exkl. moms) per deltagare.

6. Förbundets ekonomi

Marita Hilliges informerade om den ekonomiska situationen för förbundets kansli. Kostnadsökningarna under de senaste åren har varit högre än beräknat, liksom i övriga samhället. Styrelsen har under hösten behandlat frågan om kansliets ekonomi och har tagit fram flera förslag som diskuterades av förbunds församlingen.

Förbunds församlingen har för avsikt att återkomma till frågan, för beslut om åtgärder, vid mötet i mars 2026.

7. Gemensamt ramverk för lärosätenas arbete att utveckla framtida meritbedömningar

Hans Adolfsson inledde punkten med en redogörelse för hur Arbetsgruppen för meritbedömningar har arbetat och förbunds församlingens tidigare behandling av frågan.

Förbunds församlingen diskuterade det reviderade förslaget till ramverk.

Förbunds församlingen beslutade att anta *Gemensamt ramverk för lärosätenas arbete att utveckla framtida meritbedömningar*, i enlighet med diskussionen.

8. En kodex för svenska lärosäten

Tim Ekberg presenterade rapporten *En kodex för universitet och högskolor – grundläggande principer och kärnvärden*, som han har skrivit tillsammans med Astrid Söderbergh Widding. Rapporten innehåller ett förslag om en kodex för universitet och högskolor som ett försök att fånga de grundläggande principer som kan vägleda universitet och högskolor.

Förbunds församlingen tog del av presentationen och diskuterade hur lärosätena tillsammans kan ta förslaget vidare.

Ordförande tackade Tim Ekberg.

9. Samarbeten mellan lärosäten

Expertgruppen för analys genomför flera utredningar gällande samarbeten mellan lärosäten. Cathrine Norberg presenterade den utredning som handlar om ämneslärarutbildningen, *Lärosätesövergripande samarbete kring ämnesutbudet inom ämneslärarutbildning*.

Förbunds församlingen tog del av presentationen och diskuterade hur lärosätena tillsammans kan gå vidare.

Ordförande tackade Cathrine Norberg.

10. NIS 2-direktivet

EU antog 2022 ett direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå inom EU, det så kallade NIS 2-direktivet. Hans Andersson, ordförande i Arbetsgruppen kring införandet av cybersäkerhetsreglering, presenterade direktivet och ett förslag till gemensamt förhållningssätt från de statliga lärosätena.

Förbunds församlingen tog del av presentationen samt diskuterade gemensamt förhållningssätt relativt NIS2.

Ordförande tackade Hans Andersson.

11. Expertgruppen för analys – Förslag om fortsättning på förbundets analysverksamhet

Förbunds församlingen beslutade i oktober 2021 att bygga ut analyskapaciteten genom att inrätta expertgruppen för analys. Den första fyraåriga mandatperioden tar slut i december 2025. SUHF behöver därför ta ställning till om och hur analysverksamheten ska fortsätta.

Hans Adolfsson, ordförande i Expertgruppen för analys, redogjorde kortfattat för expertgruppens arbete samt styrelsens förslag till fortsättning av verksamheten.

Förbunds församlingen diskuterade analysverksamheten och styrelsens förslag.

Förbunds församlingen beslutade att:

- Expertgruppen för analys sätts om för en ny fyraårsperiod 2026 – 2029, samt att en årlig ram till förbundets analysverksamhet under denna period ska vara 3 mnkr.
- Analysverksamheten ska utvärderas inför slutet av den kommande fyraårsperioden.

12. Reflektioner från Kina

Det geopolitiska läget är ansträngt på många håll i världen. Det är inte självklart hur svenska lärosäten ska förhålla sig till samarbeten och andra kontakter med kinesiska lärosäten och forskare.

Erik Renström, Anders Hagfeldt, Martin Nilsson Jacobi och Anders Söderholm presenterade intryck och lärdomar från en nyligen genomförd resa till Kina. Förbunds församlingen tog del av presentationen.

Ordförande tackade talarna.

13. Förändringsarbetet inom UHR

Eino Örnfeldt, generaldirektör vid Universitets- och högskolerådet (UHR), lämnade en lägesrapport från det förändringsarbete som pågår inom UHR.

Förbunds församlingen tog del av presentationen.

Ordförande tackade Eino Örnfeldt.

14. SFS har ordet

Rasmus Lindstedt, ordförande för SFS, presenterade tankar från SFS som handlade om SUHF:s möjlighet att genom påverkansarbete företräda och tillvarata medlemmarnas och studenternas intressen.

Förbundsårsamlingen tog del av presentationen samt ställde frågor och lämnade kommentarer.

Ordförande tackade Rasmus Lindstedt.

15. Bibsam – ny handlingsplan

SUHF fastställde 2023 rekommendationer för omställningen till ett öppet publiceringssystem. Med utgångspunkt i SUHF:s rekommendationer har Bibsams styrgrupp tagit fram en handlingsplan för konsortiets förhandlingar. Wilhelm Widmark, vice ordförande i Bibsamkonsortiets styrgrupp, beskrev bakgrunden till handlingsplanen och dess möjliga konsekvenser.

Förbundsårsamlingen tog del av den nya handlingsplanen för Bibsam, diskuterade möjliga konsekvenser för lärosätena samt uttryckte stöd för den fortsatta processen.

Ordförande tackade Wilhelm Widmark.

16. Almedalen 2026

Erik Renström presenterade styrelsens förslag att SUHF ska delta under Almedalsveckan 2026.

Förbundsårsamlingen diskuterade frågan och beslutade att SUHF ska delta under Almedalsveckan 2026 och då genomföra ett antal seminarier – och en rektorsmiddag – för att samla högskolesektorn och dess intressenter. Förbundsårsamlingen gav styrelsen i uppdrag att effektuera i enlighet med diskussionen.

17. Information från presidiet

Erik Renström och Marita Hilliges lämnade information från presidiet om

- *Presidiedagar*
På presidiedagen den 25 april träffade presidiet bland annat SACO:s studentråd, Akademiska hus, Vetenskapsrådet och Vinnova samt rektorerna Mia Rönnermar, Malmö universitet och Mia von Euler, Sophiahemmet Högskola.

Den 3 september träffade presidiet bland annat Migrationsverket, Skolverket, UHR och Tillväxtverket och Åke Ingemar, ny rektor vid Örebro universitet. Desutom fördes diskussioner om de konstnärliga lärosätenas särskilda villkor med Ellen Roed, rektor vid Stockholms konstnärliga högskola.
- *NUS*
Nordiskt-baltiskt konferens den 29-30 september på temat How to stay open. Nordic University Days i Bryssel genomförs den 28-29 september 2026.
- *EUA*
Sunniva Whittaker från Norge blev invald i EUA:s styrelse, (stöddes av de nordiska länderna). Hans Adolfsson ingår i en task & finish-grupp som har tagit fram ett förslag på krav och villkor för EUA:s ordförande från och med 2027. Man kommer att föreslå att ordförande ska vara anställd på heltid och placerad i Bryssel.
- *EUs förslag till nästa ramprogram för forskning och innovation*
Vi är i en den första perioden av förhandlingar om det kommande ramprogrammet och dess budget. Regeringen kommer att bjuda in lärosätena och SUHF till hearing före jul för att forma sin egen position.

- *IAU*
Det är dags att nominera till IAU:s styrelse. SUHF har under många år haft representation i styrelsen och avser att nominera en kandidat för nästa period.
- *Förhandlingsläget vad gäller UHR:s tjänster*
De överenskommelser mellan lärosätena och UHR som skrevs under i januari 2025 skulle enligt förhandlingarna kompletteras med en säkerhetsbilaga och en bilaga om samarbetsstrukturerna. Dessa bilagor är nu färdigförhandlade och kommer att skickas ut av UHR till lärosätena för underskrift.
- *E-infra för forskning*
Vetenskapsrådets (VR) utredning om e-infrastrukturer för forskningen har rapporterats till regeringen. Presidiet och VR har tillsammans diskuterat hur inflytandet från lärosätena ska organiseras. Förslag från VR kommer sannolikt före årsskiftet.

18. Rapporter från expertgrupper/arbetsgrupper

Ordförande i expertgruppen för lärarutbildning, Ylva Fältholm, lämnade en lägesrapport från expertgruppens arbete. Expertgruppen arbetar intensivt med många frågor, bland annat:

- Professionsprogrammet. Programmet har startat och regelbunden avstämning görs mellan SUHF och Skolverket. SUHF har tillsatt en nationell arena för samverkan för professionsprogrammet (NASP) samt beslutat om två rekommendationer om ramkursplaner som är tänkta att underlätta för lärosätena att utforma centrala kurser inom programmet så att de blir nationellt likvärdiga men med lokal touch. Ramkursplanerna gäller kurserna *Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK)* och *Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP)*.
- Samarbeten mellan lärosätena vad gäller lärarutbildning. Expertgruppen har följt SUHF:s utredning och är beredd att vid behov vara delaktig i det fortsatta arbetet.
- Förslag från Lärarutbildningsutredningen, exempelvis höjd behörighet för antagning till lärarutbildningar.
- ULF-avtalet.
- Uppföljning av försöksverksamhet med förkortad Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU).

Ordförande tackade Ylva Fältholm.

19. Inbjudan till förbundsårsamling den 18 mars 2026 på Högskolan i Jönköping

Måns Svensson, rektor, och Eva Gipperth, högskoledirektör, från Högskolan i Jönköping, visade en presentationsfilm och hälsade alla varmt välkomna till vårens förbundsårsamling den 18 mars.

20. Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades.

21. Mötet avslutas

Ordförande Hans Adolfsson tackade deltagarna för mötet. Ett särskilt tack riktades till SLU för de fina jubileumsarrangemangen i samband med konferensen och middagen dagen före.

Mötet avslutades.

Vid protokollet
Linda Gerén

Justerat av
Hans Adolfsson
Martin Melkersson

Bilaga 1

Närvarande vid förbunds församlingens sammanträde den 22 oktober 2025. Mötet ägde rum på Sveriges lantbruksuniversitet den, campus Ultuna.

(Partiell närvaro specificeras ej. Digital närvaro noteras ej.)

Ordförande

Hans Adolfsson, Umeå universitet

Rektorer och förvaltningschefer eller motsvarande

Henric Johnson	Blekinge Tekniska Högskola	Rector
Henrick Gyllberg	Blekinge Tekniska Högskola	Högskoledirektör
Anna Lindholm	Chalmers tekniska högskola	Universitetsdirektör
Niklas Holmefur	Enskilda Högskolan Stockholm	Rector
Robert Engell	Försvvarshögskolan	Rector
Pernilla Öhrström	Försvvarshögskolan	Högskoledirektör
Per Nilsson	Gymnastik- och idrottshögskolan	Rector
Björn Sandahl	Gymnastik- och idrottshögskolan	Förvaltningschef
Malin Broberg	Göteborgs universitet	Rector
Johan Johansson	Göteborgs universitet	Universitetsdirektör
Sofie Roy	Handelshögskolan i Stockholm	Högskoledirektör
Jörgen Elbe	Högskolan Dalarna	Rector
Katarina Hedlund Johansson	Högskolan Dalarna	Högskoledirektör
Anna Cregård	Högskolan i Borås	Prorektor
Anders Kottorp	Högskolan i Gävle	Rector
Micael Melander	Högskolan i Gävle	Förvaltningschef
Malin Hallén	Högskolan i Halmstad	Prorektor
Catarina Coquand	Högskolan i Halmstad	Högskoledirektör
Muriel Beser Hugosson	Högskolan i Skövde	Rector
Nils Svensson	Högskolan i Skövde	Högskoledirektör
Håkan Pihl	Högskolan Kristianstad	Rector
Åsa Vännman	Högskolan Kristianstad	Högskoledirektör
Mats Jägstam	Högskolan Väst	Rector
Fredrik Orwén	Högskolan Väst	Högskoledirektör
Måns Svensson	Högskolan i Jönköping	Rector
Eva Gipperth	Högskolan i Jönköping	Högskoledirektör
Jerker Moodysson	Karlstads universitet	Rector
Ann-Christine Larsson Ljung	Karlstads universitet	Universitetsdirektör
Veronika Sundström	Karolinska Institutet	Universitetsdirektör
Anna Valtonen	Konstfack	Rector
Elisabet Nordwall	Konstfack	Förvaltningschef
Sanne Kofod Olsen	Kungl. Konsthögskolan	Rector
Malin Hell	Kungl. Konsthögskolan	Förvaltningschef
Per-Henrik Holgersson	Kungl. Musikhögskolan	Rector
Kersti Hedqvist	Kungl. Musikhögskolan	Högskoledirektör
Anders Söderholm	Kungl. Tekniska högskolan	Rector
Kerstin Jacobsson	Kungl. Tekniska högskolan	Universitetsdirektör

Karin Axelsson	Linköpings universitet	Prorektor
Anna Thörn	Linköpings universitet	Universitetsdirektör
Niklas Ammert	Linnéuniversitetet	Prorektor
Therése Iveby Gardell	Linnéuniversitetet	Universitetsdirektör
Birgitta Bergvall-Kåreborn	Luleå tekniska universitet	Rector
Maria Lundgren	Luleå tekniska universitet	Universitetsdirektör
Erik Renström	Lunds universitet	Rector
Susanne Kristensson	Lunds universitet	Universitetsdirektör
Mia Rönmar	Malmö universitet	Rector
Susanne Wallmark	Malmö universitet	Universitetsdirektör
Roger Klinth	Marie Cederschiöld högskola	Rector
Anders Fällström	Mittuniversitetet	Rector
Louise Beskow	Mittuniversitetet	Universitetsdirektör
Cecilia Bjursell	Mälardalens universitet	Prorektor
Karin Cardell	Mälardalens universitet	Universitetsdirektör
Susanne Georgsson	Röda Korsets Högskola	Rector
Lars Petersson	Röda Korsets Högskola	Förvaltningschef
Mia von Euler	Sophiahemmet Högskola	Rector
Mårten Jansson	Sophiahemmet Högskola	Förvaltningschef
Ellen Røed	Stockholms konstnärliga högskola	Rector
Jonatan Palmquist	Stockholms konstnärliga högskola	Högskoledirektör
Hans Adolfsson	Stockholms universitet	Rector
Åsa Borin	Stockholms universitet	Universitetsdirektör
Maria Knutson Wedel	Sveriges Lantbruksuniversitet	Rector
Martin Melkersson	Sveriges Lantbruksuniversitet	Universitetsdirektör
Ylva Fältholm	Södertörns högskola	Rector
Hans Andersson	Södertörns högskola	Förvaltningschef
Tora Holmberg	Umeå Universitet	Rector
Hans Wiklund	Umeå Universitet	Universitetsdirektör
Anders Hagfeldt	Uppsala universitet	Rector
Caroline Sjöberg	Uppsala universitet	Universitetsdirektör
Åke Ingerman	Örebro universitet	Rector
Louise Pålsson	Örebro universitet	Universitetsdirektör

Adjungerade

Tim Ekberg	Utredare	§ 8
Cathrine Norberg	Utredare	§ 9
Pam Fredman	Utredare	§ 9
Eino Örnfeldt	UHR	§ 13
Wilhelm Widmark	Bibsam-konsortiet	§ 15
Rasmus Lindstedt	Sveriges förenade studentkårer	Hela mötet
Marita Hilliges	SUHF	Hela mötet
Lars Alberius	SUHF	Hela mötet
Linda Gerén	SUHF	Hela mötet
Christopher Sönerbrandt	SUHF	Hela mötet

Förbundsärenden

Dokument

- Verksamhetsberättelse för SUHF för 2025
- Ekonomisk rapportering för SUHF 2025
- Revisionsberättelse från verksamhetsrevisorerna (kommer som sent underlag)
- Granskningsberättelse från Stockholms universitets internrevision

Förslag

Förbunds församlingen beslutar

- att lägga verksamhetsberättelsen för SUHF för 2025 till handlingarna
- att fastställa den ekonomiska rapporteringen för 2025
- att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Bakgrund

Verksamhetsberättelsen

I verksamhetsberättelsen för 2025 redovisas SUHF:s verksamhet vad gäller förbunds församling, styrelse, expert- och arbetsgrupper samt kansli. Verksamhetsberättelsen följer samma upplägg som förbundets manifest *Framtiden börjar nu – Manifest för dialog om den svenska högskolan 2030* och delas upp i de fyra prioriterade områdena: framtidens utmaningar, kompetens, dialog och profil.

Ekonomisk rapportering för 2025

SUHF:s centrala verksamhet (kansliet) finansieras av medlemsavgifterna som för 2025 uppgick till 9 900 tkr. Avgiften är indexuppräknad med 4,5 % från året före. Kostnaderna består av utgifter för kansli, presidium, konsulter, mm.

Förutom den centrala verksamheten har SUHF en projektverksamhet. I denna ingår två långsiktigt självfinansierade grenar – en för de högre ledarprogrammen och en för konferensverksamheten. Därutöver genomförs, på uppdrag av Expertgruppen för analys, ett antal utredningar – även dessa finansieras av medlemmarna genom den extra budget om 3 miljoner kronor per år för perioden 2023 – 2025 som beslutades av förbunds församlingen i oktober 2022.

Sammantaget har SUHF under 2025 haft intäkter på 19 567 tkr och kostnader på 19 073 tkr vilket ger en kapitalförändring på 494 tkr.

Revision

SUHF verksamhetsrevisorer, Mats Tinnsten, rektor Högskolan i Borås, och Louise Pålsson, universitetsdirektör vid Örebro universitet, har efter granskning av förbundets räkenskaper och förvaltning lämnat en revisionsberättelse.

Stockholms universitet är värmyndighet för SUHF vilket innebär att den ekonomiska redovisningen sker på ett kostnadsställe i universitetets bokföring. Stockholms universitets internrevisor har gjort en bedömning av den interna kontrollen avseende ekonomisk redovisning, samt granskat ett urval av transaktioner i bokföringen och därefter lämnat en granskningsberättelse.

Verksamhetsberättelse 2025

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Verksamhetsberättelsens upplägg.....	4
Arbetsformer	4
Förbundets ekonomi	7
Framtidens utmaningar.....	7
Kompetens	9
Dialog.....	11
Profil	13
Bilaga 1: Medlemmar 2025	14
Bilaga 2: Översikt över verksamheten 2025.....	15
Remissyttranden.....	15
Rekommendationer	15
Rapporter.....	15
Skrivelser	16
Konferenser och seminarier	16
Bilaga 3: Presidiedagar 2025	19
Bilaga 4: Arbetsgrupper.....	20
Arbetsgruppen för AI	20
Arbetsgruppen AI och lärosätesbibliotek	20
Arbetsgruppen för anpassad kurslitteratur	20
Arbetsgruppen för bibliometri.....	20
Arbetsgruppen för disciplinärenden.....	20
Arbetsgruppen för e-infrastruktur.....	21
Arbetsgruppen för EU-frågor inom forskning, utbildning och innovation.....	21
Arbetsgruppen för kvalitet i administrationen	21
Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter	21
Arbetsgruppen för meritbedömningar	21
Arbetsgruppen för rekommendation gällande kursen Vidare-utveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK)	21
Arbetsgruppen för riktat pedagogiskt stöd	22
Arbetsgruppen för öppen vetenskap.....	22
Arbetsgruppen kring införandet av cybersäkerhetsreglering.....	22
Expertgruppen för analys	22
Expertgruppen för arbetsgivarfrågor.....	22
Expertgruppen för arkiv och dokumenthantering.....	23
Expertgruppen för ekonomifrågor.....	23
Expertgruppen för etikfrågor.....	23
Expertgruppen för fastighetsfrågor	23
Expertgruppen för högskolepedagogiska frågor	23

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor	24
Expertgruppen för kvalitetsfrågor	24
Expertgruppen för lärarutbildning.....	24
Expertgruppen för lärosätesbiblioteken.....	24
Expertgruppen för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården	24
Expertgruppen för studieadministrativa frågor.....	25
Expertgruppen för säkerhetsfrågor	25
Förhandlingsgrupp för avtal mellan SUHF och Bonus Copyright Access (vilande)	25
Förhandlingsgrupp för UHR-överenskommelser	25
Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)	25
Nationell arena för samverkan för professionsprogrammet (NASP)	26
Redovisningsrådet	26
Samordningsgruppen för öppen vetenskap	26
Samverkansgruppen SUHF – Migrationsverket	26
Samverkansgruppen mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan	26
Samverkansgruppen SUHF – Skolverket.....	27
Samverkansgruppen SUHF – UHR	27
Styrgruppen för SUHF:s program för ledare i akademien	27
Styrgruppen för det administrativa ledarskapsprogrammet.....	27
SUHF:s grupp för samverkan och innovationsfrågor	27
SUHF:s rådgivande grupp för digitalisering	28
SUHF:s rådgivande grupp för globala relationer (inklusive styrgrupp).....	28
Bilaga 5: Lärosätesrepresentation i expert- och arbetsgrupper	29

Inledning

SUHF erbjuder universitet och högskolor en gemensam arena för diskussioner och åtgärder. Det har till syfte att främja samråd och samarbete mellan universitet och högskolor och att agera i frågor av gemensamt intresse. Förbundet verkar för att universitet och högskolor ges goda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar och därigenom kan bidra till att stärka demokratin och välbefinnandet i Sverige. Förbundet arbetar i förhållande till statsmakter och andra organisationer i Sverige, liksom i förhållande till organisationer i Norden, Europa och världen i övrigt.

SUHF arbetar genom framställningar, rekommendationer och uttalanden. Det initierar och genomför utredningar och liknande verksamheter.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och konflikterna i Mellanöstern har tillsammans med den ekonomiska utvecklingen, energiutmaningar och fortsatt klimatkris har påverkat hela samhället inklusive akademien. Inte minst har säkerhets- och migrationsfrågor varit högt uppe på agendan under året.

Verksamhetsplanen för 2025 behandlar inte i detalj alla insatser och aktiviteter som genomfördes under året. Insatser har gjorts för att hantera och bevaka olika initiativ, förslag och beslut från statsmakterna och olika organisationer.

Verksamhetsberättelsens upplägg

Verksamhetsberättelsen inleds med en beskrivning av arbetsformer och en kortfattad genomgång av arbetsgrupperna samt en sammanfattning av förbundets ekonomi.

I de senare avsnitten följer upplägget den beslutade verksamhetsplanen som i sin tur är uppbyggd på samma sätt som manifestet, *Framtiden börjar nu*. Manifestet består av fyra delar: framtidens utmaningar, kompetens, dialog och profil.

De insatser och aktiviteter som har genomförts har placerats under den rubrik där de tydligt hör hemma, men många har inverkan på flera områden. Insatser och aktiviteter är inte uppställda i prioritetsordning.

Arbetsformer

Förbundsårsamlingen är SUHF:s högsta beslutade organ. Förbundsårsamlingen träffas normalt för två heldagsmöten per år – ett i mars och ett i oktober – på något lärosäte. Under 2025 var Linköpings universitet värd för förbundsårsamlingens vårmöte och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, värd för höstmötet. Utöver dessa fysiska möten genomfördes extra digitala förbundsårsamlingar den 27 maj och 9 september.

Styrelsen utses av förbundsårsamlingen. Styrelsen består av sju rektorer och en förvaltningschef. SFS inbjuds att adjungera en person från sitt presidium till styrelsens möten. Styrelsemötena genomförs åtta gånger per år varav hälften i form av längre, fysiska möten och resterande som digitala möten. Styrelsen kombinerade sitt junimöte med ett studiebesök i Madrid med möte med den spanska rektorskonferensen.

Under 2025 hade styrelsen följande sammansättning:

- Hans Adolfsson, rektor Stockholms universitet, ordförande
- Erik Renström, rektor Lunds universitet, vice ordförande
- Malin Broberg, rektor Göteborgs universitet, vice ordförande
- Birgitta Bergvall-Kåreborn, rektor Luleå tekniska högskola
- Muriel Beser Hugosson, Högskolan i Skövde
- Kerstin Jacobsson, universitetsdirektör KTH
- Jerker Moodysson, rektor Karlstads universitet
- Sanne Kofod Olsen, rektor Kungliga konsthögskolan

Presidiet utgörs av förbundets ordförande, två vice ordförande och generalsekreterare. Presidiet har möte varje vecka under terminerna. Fyra gånger per år genomförs presidiedagar då presidiet träffar nya rektorer och olika intressenter, se bilaga 3.

SUHF bedriver en stor del av arbetet inom olika typer av arbetsgrupper. Arbetsgrupperna består huvudsakligen av personer från medlemslärosätena. SFS inbjuds att utse representanter i relevanta arbetsgrupper. Resekostnader och arbetstid betalas av arbetsgivaren.

Arbetsgrupperna kan delas in i två kategorier: expertgrupper och arbetsgrupper. Grupperna beskrivs närmare i bilaga 4. Under 2025 har följande grupper varit verksamma.

Expertgrupper (grupper med fleråriga uppdrag) med undergrupper:

- Expertgruppen för analys
- Expertgruppen för arbetsgivarfrågor
- Expertgruppen för arkiv och informationshantering
- Expertgruppen för ekonomifrågor
 - Redovisningsrådet
- Expertgruppen för etikfrågor
 - Arbetsgruppen för disciplinärenden
- Expertgruppen för fastighetsfrågor
- Expertgruppen för högskolepedagogik
- Expertgruppen för internationaliseringsfrågor
 - Arbetsgruppen för EU-frågor inom forskning, utbildning och innovation
 - SUHF:s rådgivande grupp för globala relationer
- Expertgruppen för kvalitetsfrågor
 - Arbetsgruppen för kvalitet i administrationen
- Expertgruppen för lärarutbildning
 - Arbetsgruppen för rekommendation gällande kursen Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK)
- Expertgruppen för lärosätesbiblioteken
 - Arbetsgrupp för AI och lärosätesbibliotek
 - Arbetsgruppen för anpassad kurslitteratur
 - Arbetsgruppen för bibliometri
- Expertgruppen för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården
- Expertgruppen för studieadministrativa frågor
 - Arbetsgruppen för riktat pedagogiskt stöd
 - Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)

- Expertgruppen för säkerhetsfrågor
 - o Arbetsgruppen kring införandet av cybersäkerhetsreglering

Arbetsgrupper (ad hoc-grupper för enskilda uppdrag eller utredningar):

- Arbetsgruppen för AI
- Arbetsgruppen för e-infrastruktur
- Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter
- Arbetsgruppen för meritbedömningar
- Förhandlingsgruppen för avtal mellan SUHF och Bonus Copyright Access (vilande)
- Förhandlingsgruppen för UHR-överenskommelser
- Nationell arena för samverkan för professionsprogrammet (NASP)
- Samverkansgruppen mellan SUHF och Migrationsverket
- Samverkansgruppen mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan
- Samverkansgruppen mellan SUHF och Skolverket
- Samverkansgruppen mellan SUHF och Universitets- och högskolerådet
- Samordningsgruppen för öppen vetenskap
 - o Arbetsgruppen för öppen vetenskap
- SUHF:s rådgivande grupp för digitalisering
- SUHF:s grupp för samverkan och innovationsfrågor

Avslutade grupper under 2025

SUHF:s expert- och arbetsgrupper inrättas och avvecklas efter behov. Följande grupper har lagts ned eller är vilande:

- Arbetsgruppen för avtal mellan lärosäten och näringslivet (en undergrupp till Expertgruppen för samverkan)
- Arbetsgruppen för e-infrastruktur. Verksamheten övergår i egen organisation, UniDig
- Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter
- Expertgruppen för samverkan. Frågorna hanteras av en rådgivande grupp
- Förhandlingsgruppen för avtal mellan SUHF och Bonus Copyright Access (vilande)
- Förhandlingsgruppen för UHR-överenskommelser (vilande)
- Samordningsgruppen för nationell ULF-strategi (ULF-S)
- Samverkansgruppen mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan
- SUHF:s rådgivande grupp för digitalisering. Delar av verksamheten övergår i UniDig.

Dessutom driver SUHF utbildningar med därtill kopplade arbetsgrupper: Styrgruppen för SUHF:s program för ledare i akademien (HeLP-programmet och Rektorsprogrammet) samt Styrgruppen för det administrativa ledarskapsprogrammet.

Deltagandet av lärosätesanknutna personer i expert- och arbetsgrupper är en värdefull och absolut förutsättning för att SUHF ska fungera. Kansliet utför i allmänhet en samordnande funktion i de olika grupperna.

Inom SUHF finns två nätverk för förvaltningschefer för universitetet respektive högskolor. Nätverken träffas dels var för sig, dels gemensamt i samband med förbunds-församlingarna. Generalsekreteraren deltar kontinuerligt i universitetsdirektörernas och

högskoledirektörernas nätverksmöten. Dessa möten redovisas kontinuerligt vid styrelsens möten.

SUHF har via förfrågningar även bemannat arbetsgrupper inom andra organ och myndigheter, exempelvis Kungliga biblioteket, Skolverket, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Beslut om deltagande och bemanning av dessa grupper fattas av presidiet, i allmänhet efter beredning i berörda expertgrupper.

SUHF har dessutom nominerat representanter från universitets- och högskolesektorn till olika grupper. Det gäller exempelvis Nationella vårdkompetensrådet, de nationella råden för specialisttjänstgöring, Rådet för professioner i skolväsendet, experter till utredningar samt ett antal referensgrupper eller liknande som tillsätts av olika myndigheter, utredningar och organ.

Förbundets ekonomi

SUHF:s centrala verksamhet (kansliet) finansieras av medlemsavgifterna som för 2025 uppgick till 9 900 tkr. Avgiften är indexuppräknad med 4,5 % från året före. Förutom den centrala verksamheten har SUHF en projektverksamhet. I denna ingår två långsiktigt självfinansierade grenar – en för de högre ledarprogrammen och en för konferensverksamheten. Därutöver genomförs, på uppdrag av Expertgruppen för analys, ett antal utredningar – även dessa finansieras av medlemsavgifterna genom den extra budget om 3 miljoner kronor per år för perioden 2023 – 2025, som beslutades av förbunds församlingen i oktober 2022.

Kansliets kostnader utgörs av utgifter för kansli, presidium, konsulter, mm. Kansliets driftskostnader har under 2025 varit i nivå med året före.

Ledarprogrammen HeLP och Rektorsprogrammet samt det administrativa ledarprogrammet har under 2025 genomförts enligt plan.

SUHF har haft en stor seminarieverksamhet under året med 34 genomförda konferenser, seminarier och webinarier. Andelen digitala arrangemang ökade under pandemin och har etablerats som ett tillgängligt och väl fungerande sätt att mötas i många sammanhang. SUHF tar inte ut deltagaravgift vid digitala arrangemang.

Sammantaget har SUHF under 2025 haft intäkter på 19 567 tkr och kostnader på 19 073 tkr vilket ger en kapitalförändring på 494 tkr. För mer detaljer se den ekonomiska rapporteringen för 2025.

Framtidens utmaningar

I manifestets inledning Framtidens utmaningar betonas samhällsutmaningarna och högskolans roll relativt dessa. Universitet och högskolor ska vara självständiga, stå nära det övriga samhället och vara till för alla.

SUHF kommer fortsatt behöva hantera konsekvenserna av den geopolitiska situationen, dess ekonomiska följdverkningar, liksom de globala utmaningarna.

Nedan anges ett antal områden där SUHF ska arbeta under 2025 för att bidra till att högskolans roll förtydligas och att goda förutsättningar finns för alla att ta del av högre utbildning.

SUHF ska arbeta för förändringar som är inriktade mot att förbättra lärosätenas möjligheter att utvecklas för att möta den komplexa kravbilden och samtidigt behålla den hittills så framgångsrika akademiska modellen.

I hög grad syftar det till att skapa förutsättningar för mångfald och variation inom systemet och att ge lärosätena rådighet över sin verksamhet. En minskad direktstyrning kompletterad med uppföljning och tydligt ansvarstagande från lärosätena ökar förutsättningarna för att ta tillvara den kreativitet och vilja som finns vid varje lärosäte.

För att stödja en utveckling i denna riktning har SUHF under 2025 bland annat arbetat med nedanstående (text från verksamhetsplanen för 2025 är kursiverad):

- *SUHF ska inom ramen för lärosätenas autonomi föra debatt och genomföra seminarier och hearings. Här ingår fortsatt påverkansarbete utifrån förbundets ställningstaganden.* Fortsatta aktiviteter har genomförts koordinerat med och tillsammans med SFS, SUA, KVA och SULF, bland annat i Almedalen. Vidare har regeringens utredning om organisationsform bevakats. Ett par rapporter inom ramen för Expertgruppen för analys har genomförts.
- *SUHF ska arbeta med att synliggöra lärosätenas bidrag till samhällets välfärd och utveckling, liksom dess genomslag.* Flera aktiviteter genomfördes inom ramen för området kompetensförsörjning, till exempel två workshopar om OSS. Vidare genomfördes tre utredningar inom ramen för Expertgruppen för analys kring samarbete mellan lärosäten.
- *SUHF ska arbeta för att forskningens och den högre utbildningens frihet och lärosätens rätt till självbestämmande ska skyddas i lag.* Fortsatta aktiviteter genomfördes med SFS, SUA, KVA och SULF.
- *SUHF ska med olika medel påverka och arbeta med de frågor som lyfts i tidigare och kommande forskningspolitiska propositioner.* Dialogseminariet i januari hade fokus på forskningspropositionen och AI.
- *SUHF ska fortsatt arbeta med frågor kring högskolans styrning och resurstilldelning.* Seminarium genomfördes tillsammans med SFS i mitten av mars. Vidare bevakades Stephen Hwangs utredning och direktivet för den nya resursutredningen.
- *SUHF ska verka för förstärkta utbildningsprislappar för att säkerställa utbildningens kvalitet.* Se bland annat ovan angående Stephen Hwangs utredning. Detta påpekas i alla relevanta sammanhang.
- *SUHF ska utveckla förbundets analyskapacitet enligt beslut i förbunds församlingen och under året utvärdera verksamheten inför beslut om eventuellt fortsatt uppdrag.* Expertgruppen för analys gör många och omfattande utredningar. Vid förbunds församlingen i oktober beslutades förbundets fortsatta ambitioner kring analyser.

- *SUHF ska verka för att spridning av kunskap är fri och tillgänglig för alla genom öppen vetenskap. Fortsatt aktiva i frågorna om öppen vetenskap nationellt och i Europa.*
- *SUHF ska verka för implementering av de globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030 och klimatramverk för lärosätena. En rekommendation kring hållbara lokaler antogs av styrelsen i december 2024. Arbetet fortsatte med beredning av ytterligare rekommendationer under året.*
- *SUHF ska arbeta med strategiska frågor rörande internationalisering. I det internationella arbetet på europeisk nivå ska SUHF bevaka EU-satsningar som kommande ramprogram för forskning, Erasmus+, Europauniversitet (EUI) och EOSC samt Bolognaprocessen. Ett ställningstagande kring europeisk examen och ett positionspapper om ERA Act antogs. Vidare bevakades utvecklingen av organisationen kring ansvarsfull internationalisering. Frågan diskuterades regelbundet i styrelsen och vid förbunds församlingen.*
- *SUHF ska fortsatt delta i och aktivt påverka samarbetet inom NUS, EUA och IAU. SUHF är ytterst aktiv i alla konstellationer. En Nordisk-Baltisk konferens genomfördes i Tallin i september. SUHF-företrädare sitter i stort sett i alla EUA:s arbetsgrupper. Peter Aronsson var ledamot av IAU:s styrelse.*

Kompetens

I manifestets avsnitt om Kompetens betonas akademisk frihet och ansvar med kollegial öppenhet och gemensam prövning utifrån ett ansvarsfullt ledarskap.

För att stödja en utveckling i denna riktning har SUHF under 2025 bland annat arbetat med nedanstående (text från verksamhetsplanen för 2025 är kursiverad):

- *SUHF ska fortsätta arbetet med kvalitetsfrågor för utbildning, forskning och administration. Lärosätenas eget ansvarstagande för kvalitetsarbetet inom all verksamhet ska vara i fokus. Expertgruppen för kvalitet var mycket aktiva under året både i förarbetet inför revideringen av ESG och i uppföljning och dialoger kring det nationella kvalitetssystemet. Två större konferens genomfördes.*
- *SUHF ska stödja och synliggöra sektorns gemensamma ansvarstagande för kompetensförsörjningen. Under året startades tre särskilda utredningar om gemensamt ansvarstagande i samarbete mellan lärosäten. Styrelsen beslutade därtill att i samverkan med intressenter starta långsiktigt arbete för att argumentera för det unika värdet av akademisk utbildning*
- *SUHF ska verka för att möta samhällets behov av kompetens inom säkerhetsområdet och totalförsvaret. SUHF sitter i styrgruppen för Campus totalförsvaret och samordnar i mån av behov. Expertgruppen för säkerhet arbetar även med lärosätenas egen beredskap.*
- *SUHF ska följa arbetet kring regeringsuppdraget till alla myndigheter kring jämställdhetsintegrering samt verka för att jämställdhetsfrågor ska finnas med på agendan vid olika möten och seminarier. Regeringsuppdraget följs inom ramen*

för Expertgruppen för arbetsgivarfrågor, som även har dialog med Jämställdhetsmyndigheten.

- *SUHF ska genomföra olika konferenser med olika inriktningar för personal inom högskolan, såväl digitala som fysiska. Ett 30-tal konferenser och seminarier genomfördes under året.*
- *SUHF ska stärka och utveckla Rektorsprogrammet, HeLP-programmet och det administrativa ledarskapsprogrammet. I arbetet med ledarprogrammen ingår att söka de bästa formerna för att säkerställa lika villkor och mångfald i det högsta akademiska och administrativa ledarskapet. Centrala frågor kring ledarskap och arbetsgivarrollen som framkommer inom ledarprogrammen ska ligga till grund för särskilda aktiviteter. Koordinering ska ske med andra aktörer med ansvar för ledarskapsutveckling i staten. Ledarprogrammen rullade på enligt plan. Dess aktiviteter och uppföljningar bevakas av respektive styrgrupp. Ny programledare rekryterades under året till RP/HeLP. Ny kassaflödesanalys för 2026-2028 genomfördes under hösten för dessa program.*
- *SUHF ska fortsätta arbetet med arbetsgivarfrågor och dialogen med Arbetsgivarverkets olika organ. En central fråga är strategisk kompetensförsörjning avseende all personal inom högskolan. Expertgruppen för arbetsgivarfrågor arbetar aktivt mot Arbetsgivarverket både i Arbetsgivarverkets styrelse och medlemsråd. Särskilda dialoger genomförs också med verkets ledning.*
- *SUHF ska arbeta för att ta fram ett gemensamt ramverk för meritbedömningar. Arbetet ska genomföras i dialog med relevanta aktörer. Vid höstens förbunds-församling antogs ett förslag till ramverk berett av Arbetsgruppen för meritbedömningar.*
- *SUHF ska arbeta med frågor med anknytning till genusbaserad utsatthet, liksom hat och hot-relaterade frågor. Högskolan vara en säker plats för anställda och studenter. Expertgruppen för arbetsgivarfrågor var aktiva under året.*
- *SUHF ska aktivt bidra i det nationella arbetet med ansvarsfull internationalisering. Expertgruppen för internationalisering bevakade utvecklingen av organisationen kring ansvarsfull internationalisering. Arbetet med framtagande av nationella riktlinjer och nationell stödfunktion har varit intensivt.*
- *SUHF ska aktivt arbeta med att stärka och stödja sektorns arbete med forskningsetiska frågor, hantering av konsekvenser av oredlighet och att främja god forskningssed, liksom stödja arbetet kring disciplinfrågor. Särskilt fokus ska ligga på att följa arbetet i Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Etikprövningsmyndigheten och Överklagandenämnden för högskolan. Expertgruppen för etikfrågor fortsätter att bevaka och föra relevanta dialoger. Från undergruppen kring disciplinfrågor publicerades en gedigen skrift om arbetet i disciplinnämnderna som tagits emot av sektorn som ett värdefullt och vägledande referensverk för bedömning av disciplinärenden.*
- *SUHF ska nationellt framföra vikten av bättre möjligheter att attrahera kompetens till högskolan. Lärosätena ska vara attraktiva för såväl nationella och*

internationella arbetstagare som nationella och internationella studenter. Samverkansgruppen med Migrationsverket och Expertgruppen för arbetsgivarfrågor och flera andra grupper arbetade med olika aspekter av frågan.

Dialog

Manifestet slår fast att ny kunskap och nya insikter bara kan vinnas då modet att utmana finns. Det är kärnan i avsnittet Dialog. Det gäller dialog inom och mellan discipliner och med övriga samhället.

Nedan ges exempel på hur SUHF under 2025 har arbetat med områden som stödjer olika former av dialog (text från verksamhetsplanen för 2025 är kursiverad):

- *SUHF ska vara en arena för diskussioner och ställningstagande i högskolepolitiska frågor. SUHF:s påverkansarbete handlar dels om att ta en aktiv roll gentemot omvärlden och proaktivt bearbeta politiska och andra aktörer i frågor där högskolesektorn har en enad hållning. Det inkluderar att följa upp de förslag och reformer som regering, riksdag och myndigheter samt olika europeiska organ lägger fram. Förbundet är aktivt inom alla dessa områden.*
- *SUHF ska uttala sig i sektorsgemensamma frågor där det råder tillräcklig samsyn. Förbundet uttalar sig kontinuerligt i sektorsgemensamma frågor.*
- *SUHF ska föra aktiv dialog kring uppdragen om öppen tillgång respektive öppna data med Kungliga biblioteket och Vetenskapsrådet, liksom även med övriga forskningsfinansiärer rörande kostnadsströmmar och alternativa publiceringsvägar vid övergången till öppen vetenskap. Arbetsgruppen för öppen vetenskap samverkar med Vetenskapsrådet kring enkäter om öppen vetenskap. Även samarbete med Kungliga biblioteket finns, bland genom arrangerande av gemensamma seminarier. SUHF är mycket aktivt i Bibsam-konsortiet.*
- *SUHF ska fortsätta dialogen med Myndigheten för yrkeshögskolan och arbeta för klargörande av gränsdragningar, validering och övergångsmöjligheter mellan de båda postgymnasiala utbildningsformerna. Under hösten bestämde ledningen för Myndigheten för yrkeshögskolan och presidiet att göra samverkansgruppen vilande. Ledningarna kommer även fortsättningsvis träffades kontinuerligt på presidiemöten. Om nya projekt eller samarbetsformer aktualiseras tillsätts arbetsgrupper särskilt för detta.*
- *SUHF ska gällande skol- och lärarutbildningsfrågor föra aktiv dialog med Skolverket och skolhuvudmän kring bland annat professionsprogram och ULF-avtal. Etableringen av ny ULF-organisation genomfördes under året. Expertgruppen för lärarutbildning samarbetar med Skolverket i samverkansgruppen generellt och inom ramen för Nasp för professionsprogrammet. Vak-gruppen tog under året fram rekommendationer för kursplaner inom professionsprogrammet.*
- *SUHF ska föra aktiv dialog med Migrationsverket gällande frågor om uppehållstillstånd för studenter, doktorander och forskare. Samverkan fortsatte under året och breddades att även omfatta Work in Sweden.*

- *SUHF ska aktivt engagera sig i arbetet med det nationella vårdkompetensrådet.* SUHF bevakar den ny tillsatta konstellationen. Expertgruppen för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården genomförde en konferens och andra aktiviteter.
- *SUHF ska föra aktiv dialog med Universitets- och högskolerådet och Universitetskanslersämbetet i de frågor som berör högskolan.* Under 2025 fördes kontinuerlig dialog mellan parterna. De återstående bilagorna till lärosätesöverenskommelserna togs fram. Med detta följde att organiseringen av samverkan kring antagningen med UHR justerades.
- *SUHF ska föra aktiv dialog med Universitets- och högskolerådet, Vetenskapsrådet och Ladokkonsortiet i de frågor som berör e-infrastruktur för högre utbildning och forskning.* En särskild arbetsgrupp ansvarade för frågan som föreslog en gemensam organisering i ett särskilt konsortium, UniDig. Detta beslutades på egen stämma i oktober.
- *SUHF:s presidium, styrelse och kansli ska ha löpande kontakter med företrädare för riksdagens partier, Regeringskansliet, myndigheter, studentorganisationer, andra organisationer och EU-parlamentet. Detta sker genom formella och informella möten samt genom deltagande i olika seminarier och konferenser.* Kontakterna med olika aktörer sker kontinuerligt, och är dessutom ökande. I oktober genomfördes för första gången rundabordssamtal där samtliga riksdagspartier och ett antal personer från näringslivet var inbjudna för ökad förståelse för varandras perspektiv, förhoppningar och farhågor.
- *SUHF ska fortsatt verka för att forskning och utbildning kan bedrivas med full kostnadstäckning.* Vikten av full kostnadstäckning påpekas när tillfälle ges. En översyn av SUHF-modellen inleddes under året.
- *SUHF ska samla företrädare för sektorn till diskussioner i angelägna frågor. Ett dialogseminarium mellan lärosäten och forskningsfinansierare ska genomföras årligen, i januari.* Genomfördes den 17/1 kring forskningspropositionen och AI.
- *SUHF medverkar, i den form som är möjlig, under Almedalsveckan. Förbundet kan även komma att delta i andras arrangemang för att föra sektorns talan.* Det genomfördes tre egna seminarier, ett tillsammans med SFS och ytterligare fem tillsammans med andra partners, såsom Genussekretariatet, SULF, KVA och Vetenskapsrådet.
- *SUHF:s lokaler ska upplåtas för att underlätta medlemmarnas behov av mötesplatser i Stockholm. Följande principer ska gälla: SUHF ska gynna samarbeten, främst mellan lärosäten. SUHF ska i första hand stödja lärosäten som inte har tillgång till andra lokaler i Stockholmsområdet. Styrelsen och SUHF:s arbetsgrupper har prioritet. I mån av plats har lärosätenas ledningsgrupper och samarbetsgrupper möjlighet att låna lokalerna.* SUHF:s lokaler används kontinuerligt och i ökande grad av medlemmarna.

Profil

Det betonas i manifestets avsnitt Profil att behovet av olika utbildnings- och forskningsmiljöer ökar. Det behövs därför ett högskolelandskap som motsvarar detta behov. Ett diversifierat landskap där lärosätena värderas, utvärderas och finansieras utifrån de egna premisserna.

För att bidra till ökade möjligheter till profilering har SUHF under 2025 bland annat arbetat med nedanstående (text från verksamhetsplanen för 2025 är kursiverad):

- *SUHF ska verka för en ny ändrad offentligrättslig organisationsform.* Under året bevakades regeringens arbete kring den i forskningspropositionen aviserade utredningen. Den egna utredningen med förslag på kodex är ytterligare ett steg i att formulera en grund för de svenska lärosätena. Ytterligare en av förbundets utredningar skrev fram underlag om akademisk frihet i Norden, som innehåller organisatoriska aspekter.
- *SUHF ska verka för minskat beroende av extern finansiering.* En utredningsrapport inom ramen för Expertgruppen för analys publicerades i januari.
- *SUHF ska verka för minskad politisk styrning av utbildningsutbudet.* Frågan har varit föremål för diskussioner i Almedalen och en utredning har publicerats under 2024. Ytterligare aktiviteter genomfördes under året.
- *SUHF ska verka för minskad kontroll och byråkratisering av högskolesektorn.* En utredning inom ramen för Expertgruppen för analys publicerades under året. Förbundet har varit mycket aktivt i samtal och debatter, inte minst i förhållande till statskontorets rapport i frågan.
- *SUHF ska verka för ökat gemensamt ansvarstagande genom samarbete mellan lärosäten.* Se ovan om utredningarna som publicerades under året.
- *SUHF ska verka för kvalitetssystem som gynnar mångfald inom såväl utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som forskning.* Frågan följs kontinuerligt.
- *Fortsätta arbetet med styrning för mångfald genom ett uthålligt styr- och resursfördelningssystem.* Frågan följs kontinuerligt.
- *SUHF ska verka för förståelsen av ett dynamiskt och diversifierat högskolelandskap i arbetsgrupper, ledarprogram och i kommunikation med externa parter.* Flera utredningar i frågan publicerades i Expertgruppen för analys regi. Frågan lyfts kontinuerligt.
- *SUHF ska verka för ökat samarbete mellan lärosäten inom utbildning och forskning.* Se ovan nämnda utredningar. Med anledning av lärarutbildningsreformen som beslutades i december förbereddes även ett förslag kring hur förbundet kan stödja och underlätta för lärosätena att utveckla former för samarbete inom lärarutbildningsområdet. Förbundet bevakade även de utlysningar som gjordes inom ramen för forskningspropositionen.

Bilaga 1: Medlemmar 2025

Blekinge tekniska högskola	Kungl. Konsthögskolan
Chalmers tekniska högskola	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Enskilda Högskolan Stockholm	Linköpings universitet
Försvarshögskolan	Linnéuniversitetet
Gymnastik- och idrottshögskolan	Luleå tekniska universitet
Göteborgs universitet	Lunds universitet
Handelshögskolan i Stockholm	Malmö universitet
Högskolan Dalarna	Marie Cederschiöld högskola
Högskolan i Borås	Mittuniversitetet
Högskolan i Gävle	Mälardalens universitet
Högskolan i Halmstad	Röda Korsets högskola
Högskolan i Skövde	Sophiahemmet högskola
Högskolan Kristianstad	Stockholms konstnärliga högskola
Högskolan i Jönköping	Stockholms universitet
Högskolan Väst	Sveriges lantbruksuniversitet
Karlstads universitet	Södertörns högskola
Karolinska Institutet	Umeå universitet
Konstfack	Uppsala universitet
Kungliga Tekniska högskolan	Örebro universitet

Bilaga 2: Översikt över verksamheten 2025

Remissyttranden

- Yttrande över betänkandet Motståndskraft I samhällsviktiga tjänster, januari 2025
- Yttrande över CSN:s förslag gällande omställningsstudiestöd, februari 2025
- Yttrande över förordning om nationellt professionsprogram, februari 2025
- Yttrande över nationell stödfunktion för ansvarsfull Internationalisering, mars 2025
- Yttrande över betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81), mars 2025
- Yttrande över bättre migrationsrättsliga regler (Ds 2024:31), mars 2025
- Yttrande över delning av förordning om nationellt professionsprogram, april 2025
- Yttrande över Skolverkets föreskrifter om Professionsprogrammet, maj 2025
- Yttrande över betänkandet Skärpta och tydligare krav påandel för uppehållstillstånd, juni 2025
- Yttrande över Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter, juni 2025
- Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till nästa ramprogram för forskning och innovation, augusti 2025
- Yttrande över promemorian En särskild ersättningsmodell, september 2025
- Yttrande över betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens, oktober 2025
- Yttrande över UHR:s förslag till ändring i föreskrifter om särskild behörighet, oktober 2025
- Yttrande över redovisning av regeringsuppdrag om ämnesbetyg, oktober 2025
- Yttrande över UHR:s förslag till ändring i föreskrifter om särskild behörighet, oktober 2025

Rekommendationer

- REK 2025:1 Om kursen Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK), 2025-02-14
- REK 2025:2 Rekommendation om kursen Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP), 2025-09-24
- REK 2025:3 Vägledning för arkivering vid tillgängliggörande av forskningsdata i externa repositorer, 2025-11-18
- REK 2025:4 Ramverk för meritbedömningar. Antaget av SUHF:s förbunds-församling, 2025-10-22

Rapporter

- Akademisk frihet så in I Norden, Ekberg, feb 2025
- Universitet och högskolor i förändring, SUHF, Expertgruppen för analys, feb 2025
- Disciplinnämndens arbete, Christina Olsen Lundh, mar 2025
- Inventering 2025: Omställningen till öppen vetenskap, sammanställning, april 2025

- Slutrapport från Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter, maj 2025
- Omvandlingen av kvalitetssystemet för högre utbildning 2008-2024, Kettis, sep 2025
- Nationella grupper inom lärarutbildningsområdet av vikt för SUHF och Skolverket, sep 2025
- En kodex för universitet och högskolor. Ekberg/Söderbergh Widding, sep 2025
- Ökad kontroll och ökad byråkratisering. Hur kan onödig administration vid UoH minska. Amnéus/Bjare, sep 2025
- Samarbete mellan lärosäten kring professionsutbildningar hälso- och sjukvård, Tham/Humble, okt 2025
- Lärosätesövergripande samarbete kring ämneslärarutbildning, Holmström/Norberg, okt 2025

Skrivelser

- Skrivelse till regeringen angående Förordning om nationellt professionsprogram, mars 2025

Konferenser och seminarier

Under 2025 genomfördes drygt 34 seminarier och konferenser, både digitalt och fysiskt, inom ramen för SUHF. Dokumentation från arrangemangen finns publicerade på suhf.se.

17 januari

Dialogseminarium mellan forskningsfinansiärer och lärosätesledningar

30 januari

Ett värdeskapande eller byråkratistrande verksamhetsstöd? SUHF:s arbetsgrupp för kvalitet i administrationen

4 februari

Lagen om cybersäkerhet (NIS2)

3 mars

Europeisk examen?

13 mars

SUHF:s kvalitetskonferens 2025

20 mars

Hur kan vi förbereda och skydda oss mot en PDV-händelse (pågående dödligt våld) inom sektorn?

26 mars

Samarbete mellan lärosäten kring utbildningsutbud och kvalitet?

27 mars

Diamant öppen tillgång i Sverige – hur når vi målen genom samarbete?

28 april

Upphovsrätt och AI-tjänster

15-16 maj

Vårkonferens för bibliotekschefer

20 maj

Inspirationsdag för ekonomer 2025

21 maj

Säkerhetsutmaningar gällande akademiska samarbeten med Kina

23 maj

Rådsmötet 12 maj 2025 – förhandlingen, resultatet och vägen framåt?

28 maj

Efter fem år: Hur fungerar systemet för hantering av oredlighet och andra avvikelser från god forskningssed?

16 juni

Disciplinnämndens arbete och bedömningen av disciplinärenden

24-26 juni

Almedalsveckan

29 augusti

Kvalitet i administrationen 2025

4 september

Webbinarium 1 om EU:s nästa ramprogram FP10 Horisont Europa: Kommissionens perspektiv

11 september

Webbinarium 2 om EU:s nästa ramprogram FP10 Horizon Europe: Det svenska perspektivet

15-16 september

EUA SG meeting in Stockholm

29 september

Webbinarium 3 om EU:s nästa ramprogram FP10 Horizon Europe: Perspektiv från Europaparlamentet

30 september

Hur kan vi inom SUHF tillsammans utforska AI?

2 oktober

Omställningen till ett öppet vetenskapligt system – hur går det?

2 oktober

Etikarena 2025: Ansvarsfull internationalisering och forskningsetik

13 oktober

Migrationsverkets servicemodell för doktorander och forskare

13 oktober

Samtal om högskolepedagogisk utveckling

21-22 oktober

SUHF:s årskonferens och förbundsårsamling hösten 2025

6-7 november

Höstkongress inom ekonomi och planering

19 november

Workshop för ökad samverkan mellan utbildningsformer

27-28 november

Höstkongress för bibliotekschefer

1 december

AI under lupp: att utvärdera AI-sökverktyg

4 december

Digitalt lunchseminarium: Ökad kontroll och ökad byråkratisering – hur kan onödig administration vid universitet och högskolor minska?

5 december

Samarbete mellan lärosäten kring professionsutbildningar inom hälso- och sjukvård

5 december

CoARA National Chapter Sweden: Nationell kongress 2025

8 december

SUHF-modellen – tillämpning och fokus på årets statistik 2025

16 december

Till försvar för demokrati och akademisk frihet – Lärdomar från Ungern och USA

Bilaga 3: Presidiedagar 2025

Dag	Deltagare
2025-02-21	Anders Ådahl, riksdagsman, C, Statskontoret, Campus totalförsvär, den svenska ERA-organisationen, SFS, Muriel Beser Hugosson, Socialstyrelsen, Per Weihed
2025-04-25	SACO:s studentråd, Vinnova, Vetenskapsrådet, Mia Rönnmar, Akademiska Hus, Mia von Euler
2025-09-03	Ellen Røed, Åke Ingerman, Migrationsverket, Skolverket, UHR, Tillväxtverket
2025-11-04	Campus totalförsvär, Myndigheten för yrkeshögskolan, Pam Fredman och Jacob Färnert, statliga finansiärer för planering av dialogseminariet januari 2026, Anders Kottorp

Utöver dessa presidiedagar har presidiet träffat ett antal personer, myndigheter och organisationer i samband med presidiets veckomöten, exempelvis utredaren Anna-Sara Lind, Sylvia Schwaag Seger (IVA) och Tora Holmberg.

Bilaga 4: Arbetsgrupper

Nedan följer kortfattade beskrivningar av arbetsgrupperna.

Arbetsgruppen för AI

Arbetsgruppen har i uppdrag att inventera riktlinjer eller motsvarande kring användningen av AI vid lärosätena, ta fram rekommendationer och riktlinjer. Karin Axelsson, prorektor vid Linköpings universitet, var ordförande.

Arbetsgruppen AI och lärosätesbibliotek

Arbetsgruppen har startats av Expertgrupp för lärosätesbiblioteken som en biblioteksgemensam arbetsgrupp för AI-stöd. Arbetsgruppen har i uppdrag att utforska hur biblioteken kan ta en aktiv roll i att stötta studenter och forskare/lärare i ansvarsfull användning av generativa AI-verktyg. Fokus i arbetet bör vara omvärldsbevakning, test av verktyg/arbetsformer och kompetensspridning till lärosätesbibliotekens lokala grupper och personal. Arbetsgruppens ledamöter delar på ordförandeskapet.

Arbetsgruppen för anpassad kurslitteratur

Lärosätenas arbete med att tillhandahålla tillgänglig kurslitteratur för de studenter som har behov av sådan har förändrats i samband med att det så kallade tillgänglighetsdirektivet (lagen om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet) trädde i kraft. Även Myndigheten för tillgängliga mediers (MTM) ökade krav på lärosätena att säkerställa att endast behöriga studenter ges tillgång till den anpassade litteraturen påverkar arbetet. För att analysera vad tillgänglighetsdirektivet och MTM:s förändrade uppdrag får för konsekvenser för bibliotekens arbete med att förmedla tillgänglig kurslitteratur har Expertgrupp för lärosätesbiblioteken startat Arbetsgruppen för anpassad kurslitteratur. Gruppen ska fungera som ett kunskapsnav och möjliggöra nationell samordning i frågan. Sammanställande för arbetsgruppen var Lotta Janson, bibliotekschef vid Södertörns högskola.

Arbetsgruppen för bibliometri

Arbetsgruppen för bibliometri är en arbetsgrupp under Expertgruppen för lärosätesbiblioteken. Gruppen ska omvärldsbevaka utvecklingen inom bibliometriområdet, utbyta erfarenheter och vid behov utbildning. Ordförande i arbetsgruppen var Lovisa Österlund, Linköpings universitet.

Arbetsgruppen för disciplinärenden

Arbetsgruppens uppdrag är att inventera processen för disciplinärenden och överväga framtagandet av gemensamma deklarationer, rekommendationer eller ramverk vad gäller förebyggande av fusk, anmälan, bedömning och påföljd av disciplinärenden vid landets lärosäten. Gruppen är en arbetsgrupp under Expertgruppen för etikfrågor. Ordförande var Jerker Moodyson, rektor vid Karlstads universitet.

Arbetsgruppen för e-infrastruktur

Arbetsgruppen ska på lärosätenas uppdrag leda arbetet med att utforma och underlätta etablerandet av det gemensamma system för e-infrastruktur som lärosätena behöver för sin verksamhet. Efter lärosätenas handslag om lärosätenas e-infrastruktur och starten av det nya konsortiet UniDig har SUHF:s arbetsgrupp för e-infrastruktur fullgjort sitt uppdrag. Arbetsgruppen avslutades därmed i förtid i december 2025. Stefan Bengtsson, tidigare rektor vid Chalmers, var ordförande

Arbetsgruppen för EU-frågor inom forskning, utbildning och innovation

Arbetsgruppen är en undergrupp till Expertgruppen för internationaliseringsfrågor och har i uppdrag att bevaka övergripande EU-frågor inom forskning, utbildning och innovation, analysera frågorna och dess relevans för svenska lärosäten samt förmedla sina insikter och resultat till sektorn samt regelbundet rapportera till expertgruppen. Arbetsgruppen leddes av Rickard Eksten, Lunds universitet.

Arbetsgruppen för kvalitet i administrationen

I uppdraget till Expertgruppen för kvalitetsfrågor ingår att "uppmärksamma och problematisera administrationens funktion och ställning inom högskolan". Expertgruppen har därför tillsatt en arbetsgrupp att arbeta med kvalitet i administrationen. Gruppen genomför en nationell konferens vartannat år. Ordförande var Micael Melander, förvaltningschef vid Högskolan i Gävle.

Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter

Arbetsgruppen startades under 2024 och hade i uppdrag att underlätta lärosätenas arbete med att utveckla arbetet med föreskrifter. Arbetet avslutades under året. Arbetsgruppen leddes av Björn Sandahl, förvaltningschef vid GIH.

Arbetsgruppen för meritbedömningar

SUHF startade under 2022 en arbetsgrupp för att ta fram ett nationellt ramverk för meritbedömningar vid anställning och befordran av lärare och forskare inom högskolan. Gruppen blev expertgrupp inför 2026. Ordförande var Jan-Ingvar Jönsson, rektor vid Linköpings universitet.

Arbetsgruppen för rekommendation gällande kursen Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK)

Arbetsgruppens hade i sitt inledande uppdrag att ta fram en SUHF-rekommendation för ramar och innehåll för kursen Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning, 7,5 hp. Senare utökades uppdraget att även omfatta kurserna Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning, fortsättning (VAK2), samt Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP). Ordförande var Jonas Tosteby, vicerektor för utbildning vid Högskolan Dalarna samt ledamot i expertgruppen för lärarutbildning.

Arbetsgruppen för riktat pedagogiskt stöd

Arbetsgruppen har i uppdrag att utreda lärosätenas riktade pedagogiska stöd. Uppdraget inkluderar att analysera hur de ekonomiska resurserna för riktat pedagogiskt stöd används på både lokal och nationell nivå. En viktig del av utredningen är att undersöka hur resurserna kan allokeras mer strategiskt för att stödja tekniska lösningar och AI-baserade verktyg som kan effektivisera stödet och öka tillgängligheten. Ordförande var Ida Söderberg Tah, avdelningschef för Studentavdelningen vid Södertörns högskola.

Arbetsgruppen för öppen vetenskap

För att samordna relevanta frågor inom öppen vetenskap finns en arbetsgrupp för öppen vetenskap. Arbetsgruppen ska samverka med relevanta aktörer. Den ska även fungera som förbundets referensgrupp vad gäller fördelningen av kostnaderna för geodata och förvaltningen av tjänsten GET (den gemensamma distributionstjänsten). Arbetsgruppen ska årligen inventera hur SUHF:s medlemslärosäten hanterar omställningen till öppen vetenskap. Den ska kontinuerligt utvärdera och vid behov uppdatera SUHF:s färdplan för öppen vetenskap. Elisabeth Strandhagen, biträdande föreståndare SND vid Göteborgs universitet, var ordförande.

Arbetsgruppen kring införandet av cybersäkerhetsreglering

Arbetsgruppen ska ett första skede stödja lärosätenas arbete med att ta fram remissvar till cybersäkerhetsutredningens delbetänkande samt bevaka och vid behov göra detsamma beträffande utredningens slutbetänkande. I ett andra skede ska gruppen undersöka och bedöma eventuella konsekvenser för lärosätena. Den ska även skapa en omvärldsbild. Ordförande var Hans Andersson, förvaltningschef, Södertörns högskola.

Expertgruppen för analys

Förbunds församlingen beslutade den 20 oktober 2021 att förbundet ska bygga ut sin analyskapacitet genom att inrätta en expertgrupp för analys. Den kvalificerade analyskapaciteten ska vara en tydlig och integrerad del av SUHF:s verksamhet och utgöra en naturlig utvidgning av det analys- och utredningsarbete som redan bedrivs. Arbetet startade under 2022 och förbunds församlingen beslutade i oktober om uppdrag och budget för 2023 – 2025. En ny fyraårsperiod beslutades i oktober 2025. Ordförande i gruppen var Hans Adolfsson, rektor vid Umeå universitet.

Expertgruppen för arbetsgivarfrågor

SUHF:s expertgrupp för arbetsgivarfrågor är en expertgrupp för diskussion om arbetsgivarfrågor. Gruppen utgör en viktig länk i arbetsgivarfrågor. Medlemmar från expertgruppen sitter i Arbetsgivarverkets (AGV) styrelse och medlemsråd, SUHF:s förvaltningschefsnätverk och personalchefsnätverk. Expertgruppen har bland annat i uppdrag att stimulera ett informationsutbyte mellan ledamöterna i Arbetsgivarverkets olika organ samt identifiera vilka frågor som är mest angelägna att diskutera inom lärosätena för eventuellt gemensamt agerande, bevaka olika utredningar inom arbetsområdet samt anordna tillfällen för informationsspridning, erfarenhetsutbyte och gemensamt arbete i de former som är lämpliga för respektive fråga. Ordförande i

gruppen under årets första 6 månader var Maria Knutson Wedel, rektor SLU och för andra halvan Anders Söderholm, rektor vid KTH.

Expertgruppen för arkiv och dokumenthantering

Sedan 2015 finns en expertgrupp för arkiv och dokumenthanteringsfrågor. Expertgruppen arbetar med frågor som rör den snabba teknikutveckling som pågår och som innebär stora utmaningar, men även stora möjligheter, för informationshanteringen. I gruppens uppdrag ingår att aktivt delta i olika grupper och samarbeten angående forskningsdata och forskningsinformation, vid behov ta fram förslag till nya rekommendationer samt bedriva fortsatt arbete med kravställning av Ladok, Canvas och andra system avseende arkivkrav. Ordförande i gruppen var Hans Wiklund, universitetsdirektör, Umeå universitet.

Expertgruppen för ekonomifrågor

Den 1 januari 2020 gjordes Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) om till en expertgrupp för ekonomifrågor. Expertgruppen arbetar strategiskt och övergripande med ekonomiska frågor inom högskolan. Den ska verka för god redovisningssed och uppmärksamma ekonomistyrningsfrågor inom högskoleområdet och kontinuerligt föra dialog med berörda parter. Expertgruppen skapar möjligheter för erfarenhetsutbyte mellan lärosäten samt arrangerar konferenser och seminarier. Gruppen har en undergrupp, Redovisningsrådet (se nedan). Ordförande var Per Ragnarsson, biträdande universitetsdirektör vid Umeå universitet.

Expertgruppen för etikfrågor

Från den 1 januari 2021 ersatte Expertgruppen för etikfrågor den tidigare arbetsgruppen för etikfrågor/oredlighetsfrågor/god forskningssed. Syftet med gruppen är att stärka och stödja sektorns arbete med att hantera forskningsetiska frågor, hantering och konsekvenser av oredlighet och att främja god forskningssed samt i vissa frågor ge underlag för att sektorn genom SUHF ska kunna agera gemensamt inom området. Anders Hagfeldt, rektor vid Uppsala universitet, var ordförande.

Expertgruppen för fastighetsfrågor

Lokalförsörjning vilar sedan 1993 på universitet och högskolor. SUHF har sedan 2011 en expertgrupp för fastighetsfrågor. Syftet med gruppen är att stärka och stödja sektorns arbete med och professionalisering av lokalförsörjningsansvaret i syfte att skapa ett gemensamt förhållningssätt för fastighetsfrågorna. Martin Melkersson, universitetsdirektör, SLU, var ordförande.

Expertgruppen för högskolepedagogiska frågor

Expertgruppen för högskolepedagogiska frågor har i uppdrag att bidra till att samla och sprida relevant forskningsbaserad kunskap i högskolepedagogiska frågor bland annat genom att sprida information och underlätta erfarenhetsutbyte om SUHF:s Rekommendation för högskolepedagogisk utveckling (REK 2023:3) med tillhörande vägledning. Expertgruppen utgör även referensgrupp för arrangörerna av NU-

konferensen samt det nationella programmet Att leda utveckling av högre utbildning. Ordförande var Håkan Pihl, rektor vid Högskolan Kristianstad.

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor behandlar internationaliseringsaspekter avseende hela lärosätenas verksamhet, såväl utbildning som forskning och samverkan – huvudsakligen på strategisk nivå. Under expertgruppen verkade under 2025 Arbetsgruppen för EU-frågor inom forskning, utbildning och innovation samt SUHF:s rådgivande grupp för globala relationer. Dialog förs med relevanta myndigheter och Regeringskansliet. Erik Renström, rektor vid Lunds universitet, var ordförande.

Expertgruppen för kvalitetsfrågor

Expertgruppen för kvalitetsfrågor har ett övergripande ansvar att främja nationellt erfarenhetsutbyte inom högskolesektorn när det gäller kvalitetsutveckling inom forskning, utbildning och administration. Syftet är att stärka lärosätenas möjligheter att ta ansvar för kvaliteten i verksamheten. Gruppen har för regelbundet samtal med de aktörer som är aktiva inom kvalitetsutvärderingsområdet. Ordförande var Clas Hättestrand, prorektor vid Stockholms universitet.

Expertgruppen för lärarutbildning

Expertgruppen för lärarutbildning har i uppdrag att bevaka och arbeta med aktuella frågor inom lärarutbildningsområdet som är relevanta för SUHF:s medlemmar, följa olika utredningar inom området samt att ge styrelsen underlag till remissvar, inspel, etc. inom lärarutbildningsområdet. Expertgruppen är en nyckelaktör inom SUHF vad gäller frågor om lärarutbildning, lärares fortbildning, dialog med Skolverket, mm. Ordförande i gruppen var Ylva Fältholm, rektor Södertörns högskola.

Expertgruppen för lärosätesbiblioteken

Från den 1 januari 2021 ersatte Expertgruppen för lärosätesbiblioteken den tidigare Styrgruppen för Forum för bibliotekschefer vid universitet och högskolor. I Expertgruppens uppdrag ingår att verka för att utveckla en god och effektiv infrastruktur för lärosätenas informationsförsörjning och vetenskapliga kommunikation som stöd för utbildning, forskning och samverkan av högsta kvalitet. Frågor som rör öppen vetenskap och digitalisering ska särskilt uppmärksammas. Gruppen för regelbunden dialog med Kungliga biblioteket (KB) och tar ofta fram förslag till ledamöter till olika KB-grupperingar. Ordförande var Gustav Amberg, rektor vid Södertörns högskola.

Expertgruppen för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården

Gruppen ska dels samordna lärosätenas arbete med vårdkompetens och dels följa och förbereda arbetet i det nationella vårdkompetensrådet. Det nationella vårdkompetensrådet är inrättat av regeringen och ska långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården. I SUHF:s expertgrupp för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården ingår minst en representant för var och en av landets sex regionala sjukvårdsregioner. Ordförande i gruppen var Roger Klinth, rektor vid Marie Cederschiöld högskola.

Expertgruppen för studieadministrativa frågor

Expertgruppen för studieadministrativa frågor bereder och hanterar studieadministrativa frågor och regelfrågor för tillträde till högskoleutbildning och utfärdande av examina. Expertgruppen ska i dessa frågor ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar och rekommendationer. SUHF bidrar genom expertgruppen till ett väl fungerande nationellt samordnat och resurseffektivt ramverk för studieadministration i högskolan. Studenternas rättssäkerhet är central.

Expertgruppen har flera undergrupper:

- SUHF:s nationella bedömningsgrupp för antagning (NBA)
- Arbetsgruppen för riktat pedagogiskt stöd

Ordförande var Åsa Borin, förvaltningschef vid Stockholms universitet.

Expertgruppen för säkerhetsfrågor

Expertgruppen ska samla och sprida kunskap kring verksamhetsskydd, säkerhetsskydd och öppenhet vid universitet och högskolor, genom kontinuerlig dialog med myndigheter, branschorganisationer och Regeringskansliet, med särskilt fokus på fysisk säkerhet, person- och personalsäkerhet samt informationssäkerhet, inklusive IT-/cybersäkerhet. Ordförande var Peter Liljenstolpe, campuschef, Mälardalens universitet.

Förhandlingsgrupp för avtal mellan SUHF och Bonus Copyright Access (vilande)

Arbetsgruppen förhandlar avtal mellan SUHF:s medlemmar och Bonus Copyright Access medlemsorganisationer. SUHF och högskolorna har tecknat ett avtal med Bonus Copyright Access som sedan den 1 januari 2014 reglerar kopiering och tillgängliggörande inom högskoleområdet. När avtalet slöts rådde andra förutsättningar och därför aktiverades förhandlingsgruppen för att under 2024 utvärdera avtalet. Arbetsgruppen leddes av Hans Wiklund, universitetsdirektör vid Umeå universitet.

Förhandlingsgrupp för UHR-överenskommelser

Nya överenskommelser mellan UHR och lärosätena tecknades under 2021. Gruppen arbetade under 2025 med bilagorna till de överenskommelser som tecknades inför 2025. Ordförande är Hans Wiklund, universitetsdirektör vid Umeå universitet.

Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)

SUHF:s nationella bedömningsgrupp för antagning (NBA) ska ta fram rekommendationer för behörighetsbedömning och meritvärdering av svenska och utländska betyg för antagning till grundnivå och avancerad nivå. Rekommendationerna ska avse tolkning och tillämpning av förordningar och föreskrifter. NBA arbetar i nära samarbete med UHR som står för NBA:s sekretariat. NBA rapporterar till Expertgruppen för studieadministrativa frågor. Ordförande var Carolina Rytterkull, studieadministrativ chef vid Lunds universitet.

Nationell arena för samverkan för professionsprogrammet (NASP)

En Nationell Arena för Samverkan för Professionsprogrammet (NASP). Dess uppdrag är i första hand samverkan och samordning i frågor som rör lärares, förskollärares och rektorers kompetensutveckling, däremot inte lärares och förskollärares legitimeringsgrundande utbildning. NASP:s ansvarsområde omfattar samverkan avseende båda typer av kompetensutvecklingsinsatser som ingår i professionsprogrammet: lärosätenas reguljära utbud av kurser och utbildningar och Skolverkets uppdragsutbildningar. Maria Jansdotter Samuelsson, prorektor vid Högskolan Dalarna, var ordförande.

Redovisningsrådet

Expertgruppen för ekonomifrågor har upprättat ett redovisningsråd. Rådets uppgift är att tolka regler och föreskrifter som utges av regeringen och ESV i syfte att underlätta för sektorns myndigheter. Rådet är också ansvarigt för att bereda frågor kring förvaltningen och utvecklingen av SUHF-modellen. Ordförande är Hanna Mörtberg, ekonomichef vid SLU.

Samordningsgruppen för öppen vetenskap

Samordningsgruppen ser till att utvecklingen av öppen vetenskapsfrågorna samordnas från SUHF:s sida och att det sker en ändamålsenlig arbetsdelning mellan olika grupper som arbetar med dessa frågor. Ordförande var Peter Aronsson, rektor Linnéuniversitetet.

Samverkansgruppen SUHF – Migrationsverket

SUHF:s styrelse och Migrationsverkets generaldirektör enades 2022 om att inrätta en samverkansgrupp kring parternas överlappande processer för uppehållstillstånd för studenter och doktorander och forskare som rekryteras till Sverige av lärosätena. Syftet är att samverka kring åtgärder för att göra det så smidigt och enkelt som möjligt för den som har avsikt att studera och behöver uppehållstillstånd för studier, samt kring åtgärder för att motverka missbruk av uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning. Samverkansgruppen ska även lyfta forskarnas situation. Ordförande var Anders Söderholm, rektor vid KTH.

Samverkansgruppen mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan

SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har sedan flera år en arbetsgrupp med uppgift att föra en dialog mellan SUHF och MYH för ökad förståelse av de olika utbildningsformerna samt ta fram förslag till åtgärder som leder till ökad tydlighet och förbättrade övergångsmöjligheter mellan de olika utbildningsformerna. Ordförandeskapet växlar mellan MYH och SUHF. I slutet av 2025 beslutades, i samråd med MYH, att samverkansfrågorna ska hanteras i dialoger under presidiedagarna och, vid behov, i särskilda arbetsgrupper

Samverkansgruppen SUHF – Skolverket

Under hösten 2020 initierade SUHF tillsammans med Skolverket en samverkansgrupp. Syftet med samverkansgruppen är att skapa en arena för att, på ledningsnivå, föra dialog kring frågor som är av intresse och vikt för båda parter samt att bygga upp en långsiktig, gemensam samverkanskultur. Viktiga frågor som har diskuterats under året gäller bland annat professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare samt ULF-samarbetet om praktikinära skolforskning. Ordförandeskapet alternerar mellan SUHF och Skolverket.

Samverkansgruppen SUHF – UHR

Sedan länge har SUHF och Universitets- och högskolerådet (UHR) en samverkansgrupp för gemensamma diskussioner på ledningsnivå. UHR:s verksamhet förutsätter till stora delar ett nära samarbete med universitet och högskolor. Samverkansgruppen behandlar frågor inom alla de områden där UHR och lärosätena verkar gemensamt såsom tillträde till högskolan, de studieadministrativa systemen och UHR:s olika främjandeuppdrag. Ordförande var Erik Renström, rektor vid Lunds universitet.

Styrgruppen för SUHF:s program för ledare i akademien

Sedan 2009 genomför SUHF tillsammans med Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ett högre ledarprogram, HeLP. Program startas med cirka ett års mellanrum med omkring 25 deltagare per program.

SUHF driver sedan 2013 även ett rektorsprogram för nyanställda rektorer. Rektorsprogrammet ska bidra till att utveckla rektorers personliga, strategiska och lärosätesledarskap för att ge ökade förutsättningar att leda än mer välfungerande lärosäten, i en nationell och internationell kontext, både idag och i morgon.

En styrgrupp ansvarar för båda programmen. Projektledarna finansieras inom programmet. Programledaren för det administrativa ledarskapsprogrammet är adjungerad i styrgruppen. Ordförande var Pam Fredman, tidigare rektor vid Göteborgs universitet.

Styrgruppen för det administrativa ledarskapsprogrammet

Som en del i IDAS-projektet startade SUHF 2004 ett nätverk för framtida administrativa ledare. Det fick en fortsättning 2007 och 2008 då initiativ togs till ytterligare två utvecklingsprogram. För att skapa en sammanhållen utvecklingsinsats som stärker förutsättningar för god administrativ chefsförsörjning inom universitet och högskolor startades 2016 ett administrativt ledarskapsprogram. Programmet genomförs under ett år vid fem tillfällen. Det startar vartannat år. Verksamheten leds av en styrgrupp. Yasmine Lundqvist och Kent Waltersson har hållit i planering och genomförande. Susanne Wallmark, universitetsdirektör Malmö universitet, var styrgruppens ordförande.

SUHF:s grupp för samverkan och innovationsfrågor

SUHF:s rådgivande grupp för samverkan har uppdraget att följa utvecklingen av lärosätenas strategiska samverkan med omgivande samhälle inom forskning och

utbildning och inom innovationsverksamheten och identifiera om det finns frågor som förbundet bör bearbeta. Fokus ska ligga på lärosätesövergripande frågor som universitets- och högskoleledningar har att hantera, exempelvis strategier och långsiktiga eller nya verksamhetsutmaningar. Ordförande var Anders Fällström, rektor vid Mittuniversitetet.

SUHF:s rådgivande grupp för digitalisering

En rådgivande grupp för att nationellt och internationellt bevaka digitaliseringsfrågor som berör högskolan, bland annat genom att samla relevanta aktörer och att vid behov representera SUHF i relevanta fora har varit aktiv under året. Ordförande var Catarina Coquand, högskoledirektör vid Högskolan i Halmstad.

SUHF:s rådgivande grupp för globala relationer (inklusive styrgrupp)

Svenska universitet och högskolor behöver fördjupa sin kunskap och sin förmåga till proaktiva bedömningar i förhållande till internationella politiska och sociala processer och sammanhang där lärosäten är aktörer eller berörs. SUHF har därför en rådgivande grupp för globala relationer för att stärka lärosätenas och SUHF:s kapacitet och kompetens i dessa internationella frågor. Erik Renström, rektor vid Lunds universitet var styrgruppens ordförande.

Bilaga 5: Lärosätesrepresentation i expert- och arbetsgrupper

Under 2025 fanns de 43 arbetsgrupper (14 expertgrupper och 29 arbetsgrupper) med cirka 300 ledamöter från 37 av 38 medlemslärosäten (ej Enskilda Högskolan Stockholm).

Till detta ska läggas personer som deltar i grupper inom andra organisationer till vilka SUHF nominerar deltagare, som exempel kan nämnas KB, Sunet och UHR.

Förutom de externa sekreterarna eller verkställande ledamöterna har kansliets personal fungerat som rådgivare i flertalet av arbetsgrupperna. Dessutom finns ett antal undergrupper som rapporterar direkt till respektive arbetsgrupp eller expertgrupp.

Namn	Ordförande, verkställande ledamot el. motsv.	Övriga ledamöter från medlemslärosäten, 31/12 2025	Mandatperiod
Arbetsgruppen för AI	Karin Axelsson, LiU	KMH, ÖrU, UU, KaU, LTU, UU	1 januari 2025 – 21 december 2026
Arbetsgruppen AI och lärosätesbibliotek	Delas	FHS, GU, SLU, SH, UU, LiU, Mau	1 januari 2025 – 30 juni 2026
Arbetsgruppen för anpassad kurslitteratur	Lotta Jansson, SH	GU, HHS, CTH	5 september 2025 – 30 september 2026
Arbetsgruppen för bibliometri	Lovisa Österlund, LiU	UmU, GU, SLU, CTH, KI, LU, UU, HB	1 januari 2025 – 31 december 2026
Arbetsgruppen för disciplinärenden	Jerker Moodysson, KaU	LiU, RKH, KaU, LU	1 januari 2025 – 31 december 2026
Arbetsgruppen för e-infrastruktur	Stefan Bengtsson, CTH	Mau, HiG, MdU, SH, SU	1 oktober 2024 – 31 december 2026
Arbetsgruppen för EU-bevakning	Rickard Eksten, LU	UmU, UU, CTH, SU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Arbetsgruppen för kvalitet i administrationen	Micael Melander, HiG	LU, UmU, SH, KF, HV	1 januari 2024 – 31 december 2025
Arbetsgruppen för lärosätenas arbete med föreskrifter	Björn Sandahl, GIH	LU, MdU, UU, KI, UmU, LiU	1 januari 2023 – 30 juni 2025
Arbetsgruppen för meritbedömningar	Jan-Ingvar Jönsson, LiU <i>Maria Swartz, LiU</i>	ÖrU, LnU, HiG, CTH, MaU, KI, UmU, HH	1 februari 2022 – 31 december 2025
Arbetsgruppen för rekommendation gällande kursen Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning (VAK)	Jonas Tosteby, HDa	UU, ÖrU, LnU, UmU, SU, MaU	20 juni 2024 – 31 december 2025

Namn	Ordförande, verkställande ledamot el. motsv.	Övriga ledamö- ter från med- lemslärosäten, 31/12 2025	Mandatperiod
Arbetsgruppen för riktat pedagogiskt stöd	Ida Söderberg Tah, SH	HIG, GU, SU, LnU	21 februari 2025 – 31 december 2027
Arbetsgruppen för öppen vetenskap	Elisabeth Strandhagen, GU	SU, CTH	1 januari 2025 – 31 december 2026
Arbetsgrupp kring införandet av cybersäkerhetsreglering	Hans Andersson, SH	LiU, MdU, CTH	12 april 2024 – 31 januari 2026
Expertgruppen för analys	Hans Adolfsson, UmU <i>Tim Ekberg, LU</i>	HiG/SH, HV, GU, KTH	1 mars 2022 – 31 december 2025
Expertgruppen för arbetsgivarfrågor	Maria Knutson Wedel, SLU och Anders Söderholm, KTH <i>Ingrid Ganrot, KaU</i>	GU, UU, UmU, MaU, HB, Miun	1 januari 2025 – 31 december 2026
Expertgruppen för arkiv och dokumenthantering	Hans Wiklund, UmU <i>Anna Danielsson, GU</i>	GU, MaU, UmU, KI, GU, HDa, KI, SU, HB, LU	1 januari 2025 – 31 december 2026
Expertgruppen för ekonomi-frågor	Per Ragnarsson, UmU	LU, MaU, UU, LnU, KTH, HH, HB, HH, SLU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Expertgruppen för etikfrågor	Anders Hagfedt, UU <i>Mats Johansson, LU</i>	RKH, KI, GU, BTH, SH, SU, LiU, GU	1 januari 2025 – 31 december 2026
Expertgruppen för fastighetsfrågor	Martin Melkersson, SLU <i>Richard Olsson, UmU</i>	HDa, KI, LU, UU, UU, LiU, SLU, LTU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Expertgruppen för högskole-pedagogiska frågor	Håkan Pihl, HKr <i>Klara Bolander Laksov, SU</i>	MdU, SH, KMH, MaU	1 januari 2025 – 31 december 2026
Expertgruppen för interna-tionaliseringsfrågor	Erik Renström, LU <i>Anna Lindahl, Miun</i>	LU, UU, FHS, SU, KF, BTH, CTH, UU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Expertgruppen för kvalitets-frågor	Clas Hättstrand, SU <i>Erwin Van Rijswoud, ÖrU</i>	LTU, LU, UU, HiG, BTH, LnU, KaU, KMH	1 januari 2024 – 31 december 2025
Expertgruppen för lärarutbild-ning	Ylva Fältholm, SH <i>Ulla Kerren, LiU</i>	GU, SU, HDa, UmU, HDa, GU, LiU, LnU, MaU, UmU	1 januari 2025 – 31 december 2026

Namn	Ordförande, verkställande ledamot el. motsv.	Övriga ledamö- ter från med- lemslärosäten, 31/12 2025	Mandatperiod
Expertgruppen för lärosätes- biblioteken	Gustav Amberg, SH <i>Sara Kjellberg, MaU</i> <i>Jonas Gilbert, HB</i>	HV, HB, GU, SU, KTH, UU, HiJ, LU, CTH, KI	1 januari 2025 – 31 december 2026
Expertgruppen för profes- sionsutbildningar inom hälso- och sjukvården	Roger Klinth, MCSH <i>Anna Humble, KI</i>	ÖrU, UmU, LiU, MdU, GU, HKr, KI	1 januari 2025 – 31 december 2027
Expertgruppen för studie- administrativa frågor	Åsa Borin, SU <i>Brita Lundh, HH</i> <i>Marina Geijer, LiU</i>	HH, UU, LU, HiS, KTH	1 januari 2025 – 31 december 2027
Expertgruppen för säkerhets- frågor	Peter Liljenstolpe, MdU <i>Annevi Fredäng, LiU</i>	HH, SH, UU, LiU, FHS, LnU, CTH, LTU	1 januari 2025 – 31 december 2026
Förhandlingsgrupp för avtal mellan SUHF och Bonus Copyright Access	Hans Wiklund, UmU	KaU, MdU, LU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Förhandlingsgrupp för UHR- överenskommelser	Hans Wiklund, UmU	BTH, UU, HH, SU	11 april 2024 – 31 december 2025
Nationell arena för samverkan för professionsprogrammet (NASP)	Maria Jansdotter Samuelsson, HDa	LnU, UmU, UU, KMH, ÖrU, GU, LiU, MaU, SU, HiJ	1 januari 2025 – 31 december 2027
Nationella bedömnings- gruppen för antagning (NBA)	Carolina Rytterkull, LU	UU, CTH, LnU, HV, UmU, LTU, LiU, SH	1 januari 2025 – 31 december 2026
Redovisningsrådet	Hanna Mörtberg, SLU	UU, HiS, CTH, LU, LiU, HH	1 januari 2024 – 31 december 2025
Samordningsgruppen för öppen vetenskap	Peter Aronsson, LnU <i>Wilhelm Widmark, SU</i>	SH, LiU, GU, UmU	1 januari 2023 – 31 december 2024
Samverkansgrupp SUHF – Migrationsverket	Anders Söderholm, KTH	KI, LU, KaU, LnU	1 januari 2023 – 31 december 2025
Samverkansgruppen mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)	MYH/SUHF	HV, MdU, HJ	1 maj 2024 – 31 december 2025
Samverkansgrupp SUHF – Skolverket	Ylva Fältholm, SH	SU, GU, LiU, UmU	1 januari 2024 – 31 december 2025
Samverkansgruppen SUHF – UHR	Erik Renström, LU	UU, LTU, Miun	1 januari 2024 – 31 december 2025

Namn	Ordförande, verkställande ledamot el. motsv.	Övriga ledamö- ter från med- lemslärosäten, 31/12 2025	Mandatperiod
Styrgruppen för administrativt ledarskapsprogram	Susanne Wallmark, MaU	MdU, MdU, LiU, SH, HiG	1 januari 2024 – 31 december 2025
SUHF:s program för ledare i akademien och rektorsprogrammet	Pam Fredman, GU	LnU, UmU, MdU, KTH	1 juli 2025 – 31 december 2026
SUHF:s rådgivande grupp för digitalisering	Catarina Coquand, HH	UU	1 januari 2025 – 31 december 2025
SUHF:s rådgivande grupp för globala relationer	Erik Renström, LU	FHS, KTH, KI, LU, LU	1 april 2024 – 31 december 2025
SUHF:s rådgivande grupp för samverkan och innovationsfrågor	Anders Fällström, Miun	HV, LiU, KTH	1 januari 2025 – 31 december 2025

SUHF totalt (kansliet och projektverksamheten)

Stockholms universitet är värdlärosäte för Sveriges universitet- och högskoleförbund (SUHF), vilket innebär att SUHF:s löpande bokföring sker på ett kostnadsställe (850) i universitetets redovisning.

EKUP - Ekonomisk uppföljning SUHF totalt	Utfall 2512	Utfall 2412	Förändring 2024 vs 2025
INTÄKTER			
ÖVRIGT	19 567	18 285	1 282
SUMMA INTÄKTER	19 567	18 285	1 282
KOSTNADER			
PERSONALKOSTNADER	-7 763	-6 184	-1 579
SEMESTERLÖNESKULD INKL LKP	-150	-74	-76
LOKALKOSTNADER	-1 535	-1 385	-150
DRIFTKOSTNADER	-9 625	-10 583	958
AVSKRIVNINGAR	0	-13	13
SUMMA KOSTNADER	-19 073	-18 240	-833
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	494	45	449
KAPITALFÖRÄNDRING TIDIGARE ÅR	8 604	8 559	45
KAPITALFÖRÄNDRING	9 097	8 604	494
UTGÅENDE BALANSERADE MEDEL	9 097	8 604	494
varav uppbokat inom ledarprogrammen	3 969	2 825	1 143
övriga balanserade medel	5 129	5 778	-650

Övergripande kommentarer

Förbundets intäkter för 2025 ökade något jämfört med föregående år. Ökningen beror dels på den årliga indexuppräknningen av förbundets medlemsavgifter, detta år en ökning på 4,5 %, dels har några projekt haft ökade intäkter.

Kostnaderna är högre än föregående år, detta är i linje med förväntningarna. Kansliets kostnader redovisas på nästa sida. Information om projektverksamheten finns på sidorna 3-4.

SUHF kansliet

EkUP - Ekonomisk uppföljning SUHF:s kansli	Utfall 2512	Utfall 2412	Förändring 2412 vs 2512
INTÄKTER			
ÖVRIGT	9 981	9 528	454
SUMMA INTÄKTER	9 981	9 528	454
KOSTNADER			
PERSONALKOSTNADER	-6 818	-5 757	-1 060
SEMESTERLÖNESKULD INKL LKP	-158	-74	-83
LOKALKOSTNADER	-1 488	-1 385	-103
DRIFTKOSTNADER	-2 812	-4 344	1 532
AVSKRIVNINGAR	0	-13	13
SUMMA KOSTNADER	-11 275	-11 574	300
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-1 293	-2 046	753
KAPITALFÖRÄNDRING TIDIGARE ÅR	4 067	6 113	-2 046
KAPITALFÖRÄNDRING	2 773	4 067	-1 293
UTGÅENDE BALANSERADE MEDEL	2 773	4 067	-1 293

Kommentarer kansliet 2025

Kansliets intäkter utgörs av medlemsavgifterna som för 2025 uppgick till 9,9 mnkr. Ökningen jämfört med föregående år kommer från den indexuppräknings som görs årligen (beslutat vid förbunds-församlingen i oktober 2021).

Kansliets personalkostnader har under 2025 varit högre än tidigare år. Den utökning av kansliet med en person som genomfördes under 2022, löstes fram t.o.m. juli 2024 genom inhyrning (driftskost-nad). Sedan augusti 2024 är personen anställd vid SUHF (personalkostnad).

Kansliets driftskostnader har under 2025 varit lägre än året före. Detta beror framför allt på att kansliets utökning med en person under året har bokförts som personalkostnad i sin helhet. Kansliet har även varit mycket återhållsamt med att anlita externa experter för utredningar samt med rese- och konferenskostnader.

Det utgående balanserade kapitalet för kansliet ligger under den nivå som har överenskommits. Förbundet bör ha medel för att kunna driva kansliverksamheten under sex månader vid ett eventuellt beslut om avveckling av förbundet. Förbunds-församlingen kommer i mars 2026 att föreslås besluta om en höjning av medlemsavgiften för att ge kansliet möjlighet att på sikt nå den överenskomna nivån.

SUHF projekten

SUHF:s projektverksamhet omfattar konferenser, ledarskapsprogram och utredningar.

EkUP - Ekonomisk uppföljning SUHF projekt	Utfall 2512	Utfall 2412	Förändring 2412 vs 2512
INTÄKTER			
ÖVRIGT	9 586	8 757	828
SUMMA INTÄKTER	9 586	8 757	828
KOSTNADER			
PERSONALKOSTNADER	-945	-427	-518
SEMESTERLÖNESKULD INKL LKP	7	0	7
LOKALKOSTNADER	-47	0	-47
DRIFTKOSTNADER	-6 814	-6 239	-574
SUMMA KOSTNADER	-7 799	-6 666	-1 133
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	1 787	2 091	-304
KAPITALFÖRÄNDRING TIDIGARE ÅR	4 537	2 446	2 091
KAPITALFÖRÄNDRING	6 324	4 537	1 787
UTGÅENDE BALANSERADE MEDEL	6 324	4 537	1 787
varav uppbokat inom ledarprogrammen	3 969	2 825,4	
övriga balanserade medel	2 355	1 711,8	

Aktiva projekt

Sammanställning för 2025 (belopp i tkr):

Namn	IB	Intäkter	Kostnader	UB
Högre ledarprogram	817,0*	0	-389,1	427,9
HeLP13	0,0*	0,0	0,0	0,0
HeLP14	0,0*	0,0	0,0	0,0
HeLP15	912,3	0	-70,8	841,5
HeLP16	859,2	165	-233,2	791
HeLP17	-421,7	2244	-1029,2	793,1
HeLP18	0	1250,5	-663,6	586,9
RP8 Rektorsprogrammet	0,0*	0,0	0,0	0,0
RP9 Rektorsprogrammet	385,1	780,8	-615,6	550,2
RP10 Rektorsprogrammet	0,0	0,0	0,0	0,0
Adm ledarskapsprogram	273,5	0,0	-295,4	-21,8
Seminarie	75,8	2 145,3	-1 659,3	561,7
SUHF Utredningar	1 635,9	3000	-2842,3	1793,6

*) Se texten nedan för förklaring.

Kommentarer projektverksamheten 2025

SUHF:s projekt ska i huvudsak vara självfinansierade och är därför beräknade att över tid gå plus minus noll. Projektet SUHF Utredningar utgör ett undantag. På detta projekt bokförs kostnader för de utredningar som genomförs på uppdrag av Expertgruppen för analys och finansieringen består av den extra budget om 3 miljoner kronor per år för perioden 2023 – 2025, som beslutades av förbunds församlingen i oktober 2022.

En ekonomisk uppföljning och planering av Ledarprogrammen HeLP och Rektorsprogrammet (RP) görs var tredje år, senast gjordes detta i september 2025. I uppföljningen konstateras att ekonomin är i balans men att den höga inflationen påverkar kostnaderna. Förbunds församlingen i oktober 2025 beslutade därför om en höljning av deltagaravgifterna som kommer att slå igenom under 2026. Den planering som man följer är att en ny HeLP-utbildning ska starta vart tredje kvartal och ett nytt rektorsprogram vart fjärde kvartal. Under året startade HeLP18. Starten för RP10 har förberetts men intäkter och kostnader kommer först under 2026.

HeLP13 avslutades i bokföringen i samband med årsskiftet 2024/2025 genom att underskottet (-190 tkr) ombokades till projektet Högre ledarprogrammet. Samma sak gäller HeLP14 och i det fallet ombokades ett överskott (693,4 tkr) till projektet Högre ledarprogrammet. Även Rektorsprogrammet RP8 avslutades med ett överskott (54,9 tkr) som ombokades till projektet Högre ledarprogrammet.

HeLP17 har en ingående negativ balans på -422 tkr som berodde på att faktureringen av deltagaravgiften var försenad. Under 2025 gjordes faktureringen och den utgående balansen är i enlighet med förväntningarna.

Intäkter och kostnader för det administrativa ledarskapsprogrammet är i enlighet med förväntningarna.

Intäkterna för seminarieverksamheten uppgick under året till 2 145 tkr och kostnaderna uppgick till 1 659 tkr. För projektet Seminarie gäller att kostnader, exempelvis för en konferensanläggning, normalt bokförs före genomförandet medan det blir en fördröjning vad gäller intäkterna. Det senare beror på att SUHF, för hantering av deltagaravgifterna, anlitar ett externt företag som levererar slutsammanställning av intäkterna någon tid efter genomförandet.

På projektet SUHF Utredningar bokförs intäkter och kostnader för SUHF:s utredningsverksamhet. Expertgruppen för analys ansvarar för verksamheten och utgör styrgrupp för de utredningsprojekt som genomförs. Intäkterna för uppgick under året till 3 mnkr och kostnaderna uppgick till 2,84 mnkr.

Granskningsberättelse – räkenskapsår 2025

Inledande information

Stockholms universitet är värmyndighet för Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Detta innebär att SUHF:s löpande bokföring hanteras inom universitetets redovisning, specifikt på kostnadsställe 850. Mot denna bakgrund har Internrevisionen granskat ett urval av verifikationer samt bedömt den interna kontrollen avseende den ekonomiska redovisningen.

Bedömning

Internrevisionen (IR) bedömer att de granskade verifikationerna uppfyller kraven enligt 14 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Vidare bedömer IR att de granskade kostnaderna i allt väsentligt är korrekt bokförda och hänförliga till förbundets verksamhet. IR bedömer även att förbundet i allt väsentligt har utformat den interna kontrollen avseende den ekonomiska redovisningen på ett ändamålsenligt sätt.

Stockholm, 17 februari 2026

Signeras digitalt

Christoffer Skyberg
Internrevisor

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign

Val

Dokument

-

Förslag

Förbunds församlingen beslutar att utse Hans Wiklund, universitetsdirektör vid Umeå universitet, som ledamot i SUHF:s styrelse för resterande mandatperiod fram till den 31 december 2026.

Förbunds församlingen beslutar att SUHF:s valberedning för perioden från förbunds församlingen våren 2026 fram till och med förbunds församlingen våren 2028, ska vara:

- Peter Aronsson, rektor Linnéuniversitetet, ordförande under 2026
- Ylva Fältholm, rektor Södertörns högskola, ordförande från och med 2027
- Per-Henrik Holgersson, rektor Kungl. Musikhögskolan
- Susanne Kristensson, förvaltningschef Lunds universitet
- Håkan Pihl, rektor Högskolan Kristianstad.

Förbunds församlingen beslutar att SUHF:s förtroendevalda verksamhetsrevisorer för perioden från förbunds församlingen våren 2026 fram till och med förbunds församlingen våren 2028, ska vara:

- Jörgen Elbe, rektor Högskolan Dalarna
- Caroline Sjöberg, universitetsdirektör, Uppsala universitet.

Bakgrund

Val till styrelsen samt av valberedning och revisorer regleras i [SUHF:s stadgar](#).

§ 9 anger: "Styrelseledamot kan kvarstå i styrelsen upp till sex månader efter det att hen avgått från sin befattning vid lärosätet. Återstår mer än sex månader av mandatperioden i styrelsen ska fyllnadsval hållas."

§ 12 anger: "Vid förbunds församlingens första sammanträde vartannat år utses en valberedning om fem medlemmar, som har att under året lägga fram förslag till val av förbundets ordförande och minst en vice ordförande samt övriga ledamöter av styrelsen för nästföljande tvåårsperiod. Valberedningens mandatperiod gäller under två år. Valbara till valberedningen är de personer som kan representera sitt lärosäte vid förbunds församlingens möten. Ledamot i valberedningen kan kvarstå i valberedningen upp till sex månader efter det att hen avgått från sin befattning vid lärosätet. Återstår mer än sex månader av mandatperioden ska ny ledamot utses av styrelsens ordförande och vice ordförande efter hörande av valberedningens ordförande eller den ledamot som valberedningen utser."

§ 13 anger: "Inom förbundet ska utses två revisorer. Revisorerna utses för samma mandatperiod som valberedningen."

Fyllnadsval till styrelsen

Valberedningen förslår Hans Wiklund, universitetsdirektör, Umeå universitet, som ersättare för Kerstin Jacobsson, universitetsdirektör, KTH, som lämnar styrelsen på grund av utredningsuppdrag.

Valberedning

Styrelsen förslår följande sammansättning av valberedningen:

- Peter Aronsson, rektor Linnéuniversitetet, ordförande under 2026 (omval)
- Ylva Fältholm, rektor Södertörns högskola, ordförande från och med 2027 (omval)
- Per-Henrik Holgersson, rektor Kungl. Musikhögskolan (nyval)
- Susanne Kristensson, förvaltningschef Lunds universitet (omval)
- Håkan Pihl, rektor Högskolan Kristianstad (omval).

SUHF har följande riktlinjer för valberedningen:

Valberedningens riktlinjer (dnr 0003-15)

Vid Förbundsårsamlingen den 22 oktober 2014 framkom önskemål om dokumentation av riktlinjer för valberedningens arbete med att ta fram förslag på ledamöter till SUHF:s styrelse. SUHF:s styrelse beslutade den 26 november 2020 reviderade riktlinjer för valberedningens arbete.

Riktlinjer för sammansättningen

1. Utgångspunkten är att alla rektorer och alla förvaltningschefer är nomineringsbara.
2. SUHF:s styrelse ska vara representativt sammansatt så att den speglar bredden av SUHF:s medlemslärosäten. Detta innebär att både breddlärosäten och speciallärosäten, inkluderande konstnärliga lärosäten, bör vara representerade.
3. En av ledamöterna ska vara förvaltningschef.
4. Vid sammansättningen ska en jämn könsfördelning eftersträvas och den geografiska spridning som ledamöternas lärosäten representerar bör beaktas.
5. Valberedningen ska i sitt arbete eftersträva balans mellan förnyelse och kontinuitet.

Revisorer

För verksamhetsrevisionen utses två förtroendevalda revisorer. Styrelsen förslår att förbundsårsamlingen utser Jörgen Elbe, rektor vid Högskolan Dalarna, och Caroline Sjöberg, universitetsdirektör vid Uppsala universitet.

Stockholms universitets internrevisorer ansvarar för förbundets räkenskapsrevision.

Förbundets ekonomi

Dokument

- Pm om det ekonomiska läget för SUHF kansli

Förslag

Förbunds församlingen beslutar

- *att höja medlemsavgiften i SUHF från och med 2027 med 2 miljoner kronor årligen fördelat i förhållande till lärosätenas omsättning*
- *att behålla den nuvarande indexbaserade finansieringsmodellen samt följa utvecklingen och vid behov överväga en utvecklad modell som inkluderar konsumentprisindex.*

Bakgrund

Vid förbunds församlingen i oktober 2025 lyftes frågan om förbundets ekonomi. Förbunds församlingen tog del av det ekonomiska läget och diskuterade möjliga åtgärder. Beslut om en höjning av medlemsavgiften aviserades till förbunds församlingen i mars 2026.

SUHF:s verksamhet består av två delar. Dels kansliet som finansieras av medlemsavgifterna, dels projektverksamheten som innehåller ledarskapsprogrammen, konferensverksamheten och utredningsverksamheten. Ledarskapsprogrammen och konferensverksamheten ska över tid vara i stort sett självfinansierade. Utredningsverksamheten finansieras under perioden 2026 – 2029 av en egen budget om 3 miljoner kronor per år.

Verksamheten som drivs av kansliet omfattar bland annat drygt 40 arbetsgrupper, stöd för ledningen (presidium, styrelse och förbunds församling) samt kansliets egen administration. Dessutom hanteras en del av administrationen för ledarprogrammen, konferens- och analysverksamheten.

Kostnadsökningarna under de senaste åren har varit högre än beräknat, liksom i övriga samhället. Kansliet kan konstatera att den höjning av medlemsavgiften som beslutades 2022 då kansliet utökades, inte tog höjd för den utökning av verksamheten som följde med detta. Ytterligare en anställd har gjort det möjligt att utöka antalet grupper, delta i fler möten och resor, mm.

Styrelsen har tillsammans med kansliet övervägt olika möjligheter och vidtagit vissa åtgärder för att stärka kansliets ekonomi utan att verksamheten ska påverkas negativt, se pm.

För att kansliet ska gå runt ekonomiskt uppskattar vi att de årliga intäkterna behöver öka med två miljoner kronor för att nuvarande verksamhet ska kunna fortsätta. Med denna höjning av intäkterna beräknas förbundets kapital kunna nå målvärdet, dvs. 50 % av kansliets omslutning, om knappt sju år.

Angående det ekonomiska läget för SUHF:s kansli

Till förbundsårsamlingen 2026-03-18

Bakgrund

SUHF:s verksamhet består av två delar. Dels kansliet som finansieras av medlemsavgifterna, dels projektverksamheten som innehåller ledarskapsprogrammen, konferensverksamheten och utredningsverksamheten. Ledarskapsprogrammen och konferensverksamheten ska över tid vara i stort sett självfinansierade. Utredningsverksamheten finansieras under perioden sedan 2023 av en egen budget om 3 miljoner kronor per år.

SUHF:s kansli är i ett internationellt sammanhang litet. Fem personer är anställda vid kansliet och utöver det anlitas en expert på digitala möten på 30 %. Verksamheten som drivs av kansliet omfattar bland annat omkring 40 arbetsgrupper, stöd för ledningen (presidium, styrelse och förbundsårsamling) samt kansliets egen administration. Dessutom hanteras en del av administrationen för ledarprogrammen, konferensverksamheten och analysverksamheten – då främst avtalsskrivning, lokalbokning, fakturering och ekonomiuppföljning.

Jämförelser är alltid svåra men vid besök hos SUHF:s motsvarigheter i Norge (18 personer), Danmark (16 personer), Tyskland (> 100 personer) och Spanien (15 personer) så framgår det att det svenska kansliet är förhållandevis litet.

Kansliets ekonomi

Förbundsårsamlingen beslutade hösten 2021 om en ny ekonomisk modell för SUHF:s medlemsavgifter då man beslutade att från och med 2022 använda en indexbaserad modell som följer den årliga förändringen av lärosätenas totala omsättning. Indexuppräkningsen har sedan dess varit mellan 3,5 och 4,5 % per år. Vid förbundsårsamlingen hösten 2022 fattades även beslut om en utökning av kansliets kapacitet med en person, totalt 1,3 miljoner kronor.

Övergången till den nya modellen gjordes i samband med att ett inarbetat kapital betades av. Avsikten var att indexuppräkningsen tillsammans med användandet av det inarbetade kapitalet skulle leda till att intäkter och utgifter balanserades och att förbundets kapital skulle komma att ligga på målvärde (50 % av kansliets omslutning).

Projektverksamheten har växt under perioden vilket även har fått påverkan på kansliets verksamhet. Delar av projektens verksamhet – såsom avtalsskrivning, beställningar av trycksaker, lokalbokningar, resebokningar, ledarprogrammen (nomineringar, timanställningar, bokningar, fakturering) – utförs av kansliet. Kansliet bär därmed delar av kostnaderna för att hantera *egentligen* självbärande delar.

Förbundets analysverksamhet

Förbundsårsamlingen beslutade i oktober 2021 att bygga ut förbundets analyskapacitet genom att inrätta expertgruppen för analys. Under tre år, 2023 – 2025, har SUHF haft en särskild budget om 3 miljoner kronor per år för att inom analysverksamheten kunna knyta till sig kvalificerade utredare från sektorn. I oktober 2025 beslutade förbundsårsamlingen

om en fortsatt finansiering på samma nivå under ytterligare fyra år. Medlemslärosätena står för analysverksamhetens budget som i likhet med medlemsavgiften fördelas i förhållande till lärosätenas omsättning.

Expertgruppen för analys har i uppdrag att ta fram underlag och översikter som utgår från behov identifierade inom högskolesektorn. Gruppen ska följa upp politiska reformer och andra förändringar som påverkar lärosätena och förse förbundet med underlag för att kunna argumentera för de frågor som förbundet vill driva. En viktig målsättning för arbetet inom expertgruppen är att kunna visa hur olika frågor hänger ihop och kunna identifiera lämpliga och realistiska politiska lösningar.

Kostnadsökningarna överskrider den indexbaserade avgiftshöjningen

Kostnadsökningarna under de senaste åren har varit högre än beräknat. Verksamheten har också utökats och förändrats. En jämförelse mellan 2019 och 2024 visar:

- Lokalhyran har ökat från 900 tkr 2019 till 1,4 mnkr 2024.
- Personalkostnaderna har ökat från 4,8 mnkr 2019 (4 heltidsanställningar) till ca 7 mnkr 2024 (5,2 heltidsanställningar).
- Kansliet tar numera emot fler besök från andra rektorskonferenser, EUA-grupperingar, mm.
- Nya arrangemang såsom alumnträff för rektorer, rektorsmiddag i Almedalen, mm. Kostnaden för Almedalen har ökat även vad gäller fler arrangemang, moderator/förarbete, lokalhyror och teknik.

Utöver detta har konferensverksamheten förändrats i grunden. Antalet konferenser där SUHF ej tar ut deltagaravgifter har ökat. Genom dessa når SUHF ut brett och möjliggör dialog med många olika organisationer som är viktiga för verksamheten. Antalet fysiska konferenser har minskat och webbaserade har ökat. SUHF tar ej ut deltagaravgifter för webbaserade konferenser, bland annat eftersom hanteringskostnaden då med råge skulle utgöra den största delen av avgiften. Kansliet bedömer att tillgängligheten har ökat betydligt och att många fler av medlemslärosätenas anställda deltar när det varken krävs restid eller kostnader för resa, uppehålle och deltagaravgift. Dock medför förändringen vissa ökade kostnader för kansliet genom att en expert på digitala möten anlitas på 20 % (30 % från och med 2025) för att säkerställa att kvaliteten är god och utvecklas över tid.

Konferenser *	2019	2024
Antal konferenser/möten utan deltagaravgift	2	6
Antal betalkonferenser	14	5
Antal webinarium	0	15

*) Vissa konferenser kan saknas i förteckningen.

De sex konferenser som genomfördes utan deltagaravgift under 2024 var Dialogseminarium, Rådslag om regionalt samarbete inom lärarutbildning, Vårmöte om omställningsstudiestödssystemet (OSS), Höstmöte om OSS, Workshop om hat och hot samt Konferens om marknadshyror.

Ytterligare kostnadsökning kommer med anledning av att förbundet från och med 2025 har utökat ledningen från en till två vice ordförande.

Kostnadsökningarna har varit högre än beräknat (liksom övriga samhället). Kansliet inser dessutom att den höjning av medlemsavgiften som genomfördes då kansliet utökades, inte tog höjd för den utökning av verksamheten som följde med detta. Ytterligare en anställd har gjort det möjligt att utöka antalet grupper, delta i fler möten och resor, mm.

Kansliet har valt att under 2025 iaktta stor återhållsamhet vad gäller att initiera utredningar, dvs utredningar utöver de som görs i Analysgruppens regi. Trots detta så visar den ekonomiska rapporten för 2025 att kansliets verksamhet går med ett underskott på ca 1,3 miljoner kronor.

Åtgärder

För att kansliet ska gå runt ekonomiskt uppskattar vi att de årliga intäkterna behöver öka med två miljoner kronor för att nuvarande verksamhet ska kunna fortsätta. Med denna höjning av intäkterna beräknas förbundets kapital kunna nå målvärdet, dvs. 50 % av kansliets omslutning, om knappt sju år. Med en höjning med 2,5 miljoner kronor nås målvärdet om fyra år; med 3 miljoner kronor om tre år. Se sid 4 för mer information om vad detta betyder för respektive lärosäte.

Besparingar som har övervägts är att avveckla SUHF:s deltagande under Almedalsveckan (besparing ca 250 tkr), att inte längre genomföra konferenser utan deltagaravgift (besparing ca 200 tkr) samt att genomföra alumniträffar mer sällan (besparing ca 50 tkr). Med stor återhållsamhet vad gäller resor, möten och representation för kansliet skulle ytterligare mindre besparingar kunna göras. Dessa möjliga besparingar skulle dock ej åtgärda grundproblemet. Styrelsen har beslutat att fortsatt arrangera Almedalsseminarier och att alumniträffar för rektorer och direktörer genomförs vartannat år.

Principen om att ledarskapsprogrammen och konferensverksamheten över tid ska vara i stort sett självfinansierade följs inte helt och hållet. Kansliet lägger i storleksordningen 15 % av en heltidsanställning på hanteringen av ledarskapsprogrammen. Inför 2026 kommer förbundet därför låta en del av deltagaravgifterna för HeLP, RP och det administrativa ledarprogrammet finansiera motsvarande del av en av kansliets anställda.

Även administrationen av konferensverksamheten tar en hel del av kansliets tid. Dock ser vi att det finns stora nackdelar med att ta ut deltagaravgift för webinarier vilka i nuläget helt dominerar konferensverksamheten. Vi genomför därför ingen motsvarande ändring vad gäller konferensverksamheten.

Om kansliet ska anpassa verksamheten till nuvarande budget så kommer inte besparingsförslagen ovan att räcka till. Större åtgärder behöver vidtas. Vår preliminära bedömning är att kansliet med bibehållen finansiering behöver dra ner antalet anställda med 1,5 personer och anpassa verksamheten därefter, framför allt genom att minska antalet grupper.

Förslag

Styrelsen föreslår att förbunds församlingen i mars 2026 beslutar att

- höja medlemsavgiften i SUHF från och med 2027 med 2 miljoner kronor årligen fördelat i förhållande till lärosätenas omsättning,
- behålla den nuvarande indexbaserade finansieringsmodellen samt följa utvecklingen och vid behov överväga en utvecklad modell som inkluderar konsumentprisindex.

Fördelning av avgiftshöjning, simulering				
Simuleringen bygger på lärosätenas intäkter 2024, dvs de senaste tillgängliga siffrorna från UKÄ.				
Lärosäte	Summa intäkter 2024 (tkr)	andel i %	Fördelning avgifts-ökning 2 mnkr	Fördelning avgifts-ökning 3 mnkr
Blekinge tekniska högskola	594 428	0,64%	12 744	19 116
Chalmers tekniska högskola	4 563 378	4,89%	97 837	146 755
Enskilda Högskolan Stockholm	36 094	0,04%	774	1 161
Försvvarshögskolan	839 791	0,90%	18 005	27 007
Gymnastik- och idrottshögskolan	242 541	0,26%	5 200	7 800
Göteborgs universitet	8 173 534	8,76%	175 237	262 855
Handelshögskolan i Stockholm	742 279	0,80%	15 914	23 871
Högskolan Dalarna	878 551	0,94%	18 836	28 254
Högskolan i Borås	1 020 764	1,09%	21 885	32 827
Högskolan i Gävle	790 323	0,85%	16 944	25 416
Högskolan i Halmstad	804 880	0,86%	17 256	25 884
Högskolan i Skövde	582 470	0,62%	12 488	18 732
Högskolan Kristianstad	699 836	0,75%	15 004	22 506
Högskolan Väst	771 031	0,83%	16 531	24 796
Karlstads universitet	1 443 883	1,55%	30 956	46 434
Karolinska institutet	8 681 947	9,31%	186 137	279 205
Konstfack	232 761	0,25%	4 990	7 485
Kungl. Konsthögskolan	97 604	0,10%	2 093	3 139
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	233 337	0,25%	5 003	7 504
Kungl. Tekniska högskolan	6 001 481	6,43%	128 669	193 003
Linköpings universitet	5 258 318	5,64%	112 736	169 104
Linnéuniversitetet	2 338 575	2,51%	50 138	75 207
Luleå tekniska universitet	2 070 594	2,22%	44 393	66 589
Lunds universitet	10 883 654	11,67%	233 340	350 011
Malmö universitet	2 148 932	2,30%	46 072	69 108
Marie Cederschiöld högskola	214 757	0,23%	4 604	6 906
Mittuniversitetet	1 248 052	1,34%	26 758	40 136
Mälardalens universitet	1 350 969	1,45%	28 964	43 446
Röda Korsets högskola	128 968	0,14%	2 765	4 148
Sophiahemmet högskola	161 052	0,17%	3 453	5 179
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	1 253 690	1,34%	26 879	40 318
Stockholms konstnärliga högskola	307 197	0,33%	6 586	9 879
Stockholms universitet	6 501 876	6,97%	139 397	209 096
Sveriges lantbruksuniversitet	4 665 668	5,00%	100 030	150 045
Södertörns högskola	1 203 555	1,29%	25 804	38 705
Umeå universitet	5 406 873	5,80%	115 921	173 881
Uppsala universitet	8 871 238	9,51%	190 195	285 293
Örebro universitet	1 840 752	1,97%	39 465	59 197
SUMMA	93 285 633	100,00%	2 000 000	3 000 000

Kollegialitet (workshop)

Dokument

- Direktiv till Utredningen om vår förståelse av kollegialitet vid olika lärosäten.
- Diskussionsunderlag till förbunds församlingen: Sahlin, Kerstin, & Eriksson-Zetterquist, Ulla. (202x). *Det kollegiala livet: en vidgad förståelse av vad kollegialitet är*. Utkast till rapport. SUHF, expertgruppen för analys.

Förslag

Förbunds församlingen diskuterar kollegialitet vid den workshop som utredningen leder.

Bakgrund

Ulla Eriksson-Zetterquist, professor vid Göteborgs universitet, har anlitats av SUHF för att genomföra en utredning kring vår förståelse av vad kollegialitet kan vara. Uppdraget är preciserat i det bifogade direktivet.

Syftet är att ta fram ett diskussionsunderlag som beskriver, vänder och vrider på vår förståelse av vad kollegialitet är – en text som ger inblickar i det kollegiala livet och i kollegialitetens olika ansikten. Det bifogade underlaget är det första utkastet till en färdig skrift på 20-25 sidor som är tänkt att kunna användas för fortsatt arbete inom lärosätena.

Vid förbunds församlingens möte genomför utredningen en workshop för att diskutera frågan. Utredningens avsikt är att lyssna och ta in förbunds församlingens diskussion i skriften.

Det justerade utkastet kommer sedan att diskuteras vidare på möten med expertgruppen för analys och SUHF:s styrelse. Målsättningen är att skriften ska bli klar och publiceras före sommaren.

Direktiv till Utredningen om vår förståelse av kollegialitet vid olika lärosäten

Enligt förbundsårsamlingen och styrelsens beslut om uppdrag till expertgruppen för analys samt styrelsens prioritering inför 2026 ska ett fokus för expertgruppen vara akademisk frihet.

Expertgruppen för analys har tidigare tagit fram flera rapporter om aspekter av akademisk frihet och institutionell autonomi samt ett förslag om en kodex för universitet och högskolor som för närvarande diskuteras inom SUHF och lärosätena.

Styrelsen har lyft att en separat fördjupning ska göras om vår förståelse av kollegialitet och hur den kan se ut vid olika lärosäten.

Uppdraget till utredningen är att

- ta fram ett diskussionsunderlag för en workshop som utredningen genomför på förbundsårsamlingen i Jönköping den 18 mars, samt att
- före sommaren sammanfatta det som framkommer i en kortare skrift.

Den skrift som utredningen tar fram bör kunna fungera som ett vägledande diskussionsunderlag för fortsatt arbete inom lärosätena. Skriften kan även ses som en fristående och kompletterande belysning av kollegialitetsfrågan, parallellt med att SUHF arbetar vidare med förslag om en kodex för svenska lärosäten.

Utredningen ska redovisas senast den 31 maj 2026.

Enligt uppdrag

Marita Hilliges
generalsekreterare

Det kollegiala livet: en vidgad förståelse av vad kollegialitet är

Av: Ulla Eriksson-Zetterquist och Kerstin Sahlin

Uppdrag och styrformer inom högre utbildning

Lärosäten har som uppgift att erbjuda utbildning på vetenskaplig grund och att utveckla vårt gemensamma vetande. Samtidigt är lärosäten ofta stora och komplexa organisationer med många olika krav och förväntningar på sig. Det medför att det också är flera olika styrmodeller som behöver fungera tillsammans. I Sverige används ofta linjestyrning för att beskriva styrning av högre lärosäten. Linjestyrning omfattar byråkratisk styrning och styrning med företagsliknande former. Det ska redan här noteras att båda dessa ofta fungerar mycket väl vid våra lärosäten. Byråkrati som bygger på fastställda regler för vad som ska göras används till exempel för att anta studenter, för att betala ut anställdas löner och för att hantera budgetarbete. Företagsliknande former används för att etablera lärosätets strategi och för att etablera och följa upp olika sorters nyckeltal, till exempel hur stor andel externa medel som har erhållits och hur mycket man önskar erhålla. En viktig aspekt av byråkrati är att det vanligen snabbt kommer signaler när den inte fungerar, till exempel då studenter har synpunkter på betygsrapportering eller då riktlinjer för arbetsmiljö inte fungerar. Likaså har företagsliknande former en relativt snabb återkoppling, då det är synligt både internt och externt om till exempel strategiarbetet är otidsenligt. Den tredje styrformen som denna rapport behandlar avser den kollegiala styrningen. Till skillnad från byråkratiska och företagsliknande styrformer är kollegialiteten ofta outtalad, för-givet-tagen och dess innehåll och funktion är också mer obekant. Det är ofta oklart vilka som ingår i kollegiet, vilka som har ansvar för kollegial styrning och det är oklart hur kollegial styrning

kan bidra till lärosätets övergripande arbete. Den här rapporten avser att ge en vidgad förståelse av vad kollegialitet är och hur det kollegiala livet kan ta form vid våra lärosäten.

Kollegialitet är det grundläggande arbetssättet för vetenskap, ett arbetssätt som beskriver den vetenskapliga praktiken och hur vi arbetar för att möta vetenskapliga normer.

Kollegialitet har dubbla förståelser och kan ibland avse hur vi agerar mot varandra som arbetskollaborer och medarbetare, till exempel i kafforummet. Här är det den andra definitionen som avses: det arbetssätt som kollaborer praktiserar för att nå vetenskapliga resultat. I korthet kan det beskrivas som att personer som har specialiserad expertkunskap deltar i ett kollegium som både är självstyrande och självkontrollerande och där beslut fattas kollektivt genom att låta argumenten tala (Waters, 1989). Definitionen kan synas abstrakt och denna text kommer därför att både försöka ge inblickar i det kollegiala livet och i kollegialitetens olika ansikten.

För att göra detta kommer vi att:

1. Vi kommer att presentera kollegiets varierade arbetsformer. Detta sträcker sig från peer review, konferensdeltagande, bedömning av sökande till tjänster (horisontell kollegialitet) till att delta i möten i lärosätets hierarki och samverka med linjestyrningen (vertikal kollegialitet).

Beskriva hur en resa in i kollegiet kan ta sig uttryck? Hur ser en socialisation in i kollegiet ut? Vilken roll har seminariet för att lära sig och utveckla kollegialitet?

2. Vi diskuterar olika sätt som vi deltar i kollegiet, från att brottas med ett vetenskapligt problem till att välja rektor. Frågan som vi särskilt belyser är huruvida kollegiala beslut behövs för kollegialitet. Vi förtydligar även hur kollegialitet bidrar till att skapa kunskap som är grundad i kvalitet och integritet och diskuterar peer review som arbetsverktyg.

För att sätta arenan kommer vi inledningsvis att ge en precisering av kollegialitet och hur det definieras. Rapporten avslutas med en sammanfattning och diskussion.

En inledande precisering av kollegialitet

Eftersom kollegialitet och kollegial styrning ofta är outtalad och för-givet-tagen, kan det vara svårt att ge vardagliga exempel på vad kollegialitet är och innefattar. Till skillnad från byråkrati som är tätt sammankopplat med effektiv och rationell administration, respektive företagsliknande modeller som grundas på att chefen har en unik position för att till exempel sätta upp strategier, är det kollegiala beskrivet i mindre utsträckning. Därför kan man behöva vända sig till de ideala bilderna av kollegialitet för att på det viset försöka sortera ut vad som förväntas ingå. Den ideala bilden kan skilja sig från hur kollegialitet praktiseras i vissa situationer, men i grunden är det vad som förväntas av den specifika styrformen.

En tidig konceptualisering av kollegialitet gjordes av sociologen Max Weber, inledningsvis publicerad 1922 (omtryckt 1978). Den amerikanske sociologen Malcolm Waters utvecklade med det som grund en definition av ideal kollegialitet för styrning av vetenskaplig verksamhet. Presenterat som en lista lyder definitionen:

1. Organisationen bygger på och för vetenskap
2. Auktoritet baseras på vetenskaplig expertis
3. Expertis kräver hög grad av specialisering
4. Inget expertområde står över ett annat
5. Kollektivt beslutsfattande, argumentet ska tala
6. Kollegiala organisationer är självstyrande och självkontrollerande (Waters, 1989).

Den första punkten relaterar väl till lärosäten i Sverige, eftersom uppgiften för dessa är som skrevs inledningsvis att 'erbjuda utbildning på vetenskaplig grund och att utveckla vårt gemensamma vetande'. Punkt sex om självkontroll kanske bäst exemplifieras med peer review-processer, som används inom den vetenskapliga världen för att granska det arbete som görs, både i interna seminarier, vid konferenser, i löpande granskning av doktoranders arbete, i granskning för anställning och befordran och granskning av forskningsansökningar. Självkontroll avser att kollegiet har former för att organisera hur

dessa granskningar ska göras, till exempel vad som är bra respektive vad som behöver utvecklas i ett vetenskapligt arbete.

Punkt två till fem beskriver hur det kollegiala arbetet görs. Auktoritet för att ingå i kollegiet grundas på vetenskapliga expertis (2.). Expertisen har erhållits genom en hög grad av specialisering, till exempel att vara expert inom ett vetenskapligt delområde (3.). Alla experter är behövs för att allsidigt belysa frågor av olika slag (3.). Beslut fattas av kollektivet och det är det vetenskapliga argumentet som ska tala (5.)

Oavsett om den egna gruppen tjänar på det eller inte, så handlar kollegial styrning om att med grund i vetenskaplig argumentation komma fram till det som är bäst för kollektivet. Den som deltar i en kollegial styrning gör det alltså i kraft av sin vetenskapliga expertis och är inte representant för några särskilda intressen. En punkt som ibland är oklar är vilka som ingår i kollegiet. I den ideala definition som vi har gått igenom ovan är det tydligt att det är vetenskapen som sitter i förarsätet; vilket ofta översatts till att det är de med dokumenterad vetenskaplig expertis som utgör kollegiet. Ibland görs definitionen snävare så att endast akademiska lärare med tillsvidare anställning ingår i kollegiet. Om vi översätter den ideala definitionen till praktiskt beslutsfattande är det så, som redan betonats inledningsvis, att de allra flesta beslut samtidigt styrs kollegialt, byråkratiskt och företagslikt. Vid till exempel rekrytering av akademiska lärare ska den vetenskapliga kompetensen bedömas samtidigt som det finns regler och strategier som ska följas. I det praktiska beslutsfattandet behöver därför det kollegiala, byråkratiska och företagslika styrningen vägas samman på olika sätt i olika beslut.

Frågor för diskussion

- Vilka ansvarar för den byråkratiska, den företagsliknande respektive den kollegiala styrningen?
- Vilka ingår i respektive grupp?
- Hur får man dessa att samverka på lämpliga sätt?

Horisontal och vertikal kollegialitet

Medan seminariet ofta ses som en grundläggande arbetsmetod inom högre utbildning, både i undervisning och i forskning, är den mer uttalade styrningsdimensionen emellanåt mer otydlig. Kollegial styrning av lärosäten sker i två riktningar, vertikalt och horisontellt (Sahlin & Eriksson-Zetterquist, 2023). Tanken med detta avsnitt är att ge en viss orientering kring dessa. Det som beskrivs som vertikal kollegial styrning finns till exempel inte överallt, utan snarare hittar man då varianter av kollegialitet. Däremot finns det horisontella kollegiala livet överallt.

Horisontell kollegialitet

Den avgörande dimensionen för att lärosäten kan ingå i vetenskapliga sammanhang är horisontell kollegialitet. Här organiseras den självkontroll som utgör en central del av allt vetenskapligt arbete. Det omfattar peer review av studier, sakkunnigbedömning av anställningar, forskningsråd, vetenskapliga nätverk, akademier, konferenser, alla de sammanhang där forskare samverkar med forskare från andra lärosäten för att driva den vetenskapliga utvecklingen.

Vetenskaplig granskning sker i alla steg av den vetenskapliga processen och i bedömning av enskilda forskare och lärare; vid publicering av vetenskapliga resultat, meritbedömning, rekrytering och befordran av akademiska lärare, examination, fördelning av forskningsmedel och vid särskilda utvärderingar av den vetenskapliga forskningen och utbildningen. Peer review-processer är ett konkret exempel som påverkar den horisontella styrningen. Den mest direkta formen är möjligen den som sker vid inskick av artiklar till tidskrifter. I en review-process kommer studier att utvecklas, förstärkas och förbättras, något som över tid stärker kvaliteten i de vetenskapliga verk som görs vid lärosätena. Förlängningen av detta gör också att den vetenskapliga utvecklingen vid lärosätet är beroende av de bedömningar av det vetenskapliga arbetet som görs externt. Motsvarande återfinns ibland i review-processer för att bli antagen att delta i en vetenskaplig konferens men även de externa betygskommittéer som bedömer huruvida avhandlingar och disputationer håller måttet eller inte.

Uttrycken som vanligtvis används för dessa granskningar - sakkunnigprövning eller peer review pekar på att granskning görs med hjälp av sakkunskap och av kollegor med expertis inom det område som ska granskas. Denna vetenskapliga granskning syftar till att upprätthålla vetenskaplig riktighet, kvalitet och integritet. Den vetenskapliga granskningen sker inom tidskrifter, forskningsråd, vetenskapliga sammanslutningar, och förstås också inom högre lärosäten och den utgör också grunden för den kollegiala styrningen. Den sakkunskap som krävs för granskning inom högre lärosäten i samband med bland annat examination, befordran, rekrytering, utveckling av forskningsinfrastruktur och vid särskilda utvärderingar behöver hämtas från vetenskapssamhället i stort. Det behövs också vetenskaplig kompetens för att beställa sådana granskningar, bedöma när de behövs och att ta emot och översätta granskningarna i den lokala miljön. Denna pågående vetenskapliga granskning och omsättningen av den i beslut och handling är grunden i kollegialiteten.

Sammantaget innebär den horisontella kollegiala styrningen att det är många externa personer och organ som påverkar lärosätets övergripande styrning. På det sättet är lärosätet öppet för andra bedömningar och beslut, något som direkt har konsekvenser för de beslut och den riktning som kan avgöras av prefekter, dekaner och rektorer.

Vertikal kollegialitet

Med utgångspunkt i en bild av organisationspyramiden kan man tänka sig den vertikala styrningen. Institutionen styrs av ett institutionsråd eller en institutionsstyrelse, fakulteten styrs av en fakultetsstyrelse och har ofta en lärarförslagsnämnd eller anställningsnämnd, och lärosäten styrs av lärosätets styrelse. Till var och ett av dessa organ skickas en representant från kollegiet. Medan kollegiet på första nivån avser de som finns på institutionen kommer kollegiet på fakultetsnivå att avse lärare och forskare på fakulteten och så vidare. På det viset skickas representanter med insikter om pågående forskning och kunskapsutveckling att föra det vetenskapliga samtalet som idealt lägger grunden för institutionens, fakultetens och lärosätets styrning. Idealt i det här sammanhanget hänvisar till att man tänker sig att lärosäten styrs med vetenskapen i förarsätet.

En central del i den kollegiala styrningen är att akademiska ledare har positionen som *primus/prima inter pares*, den främsta bland likar. Det är också ett roterande uppdrag vilket betyder att de som representerar kollegiet också byts ut med jämna mellanrum. I sig blir det tillfälliga en del av kontrollen av de som innehar dessa uppdrag.

Andra delar i den vertikala styrningen är regler för befordran och utnämning av professorer, resursallokering, rekrytering, och nya kursplaner. I alla dessa beslut förutsätter kollegial styrning deltagande av representanter från kollegiet.

En möjlighet som ges med den vertikala kollegiala styrningen är att beslut kan bli väl förankrad och få bred legitimitet. Idealt förs ett pågående samtal mellan de olika kollegiala nivåerna och representanterna i respektive organ. Inför ett beslut om att ändra fördelningen av finansiering till exempelvis vissa kurser på grundutbildningen bör representanten för kollegiet diskutera ärendet med sina kollegor på till exempel institutionen och få med sig deras synpunkter och reflektioner för vidare diskussion till exempelvis fakultetsstyrelsen. Huvudpunkterna vid detta möte förs tillbaka till kollegorna och på det viset kan kloka och avgörande synpunkter komma fram i processen. Även om processen tar tid blir den på detta sätt väl grundad.

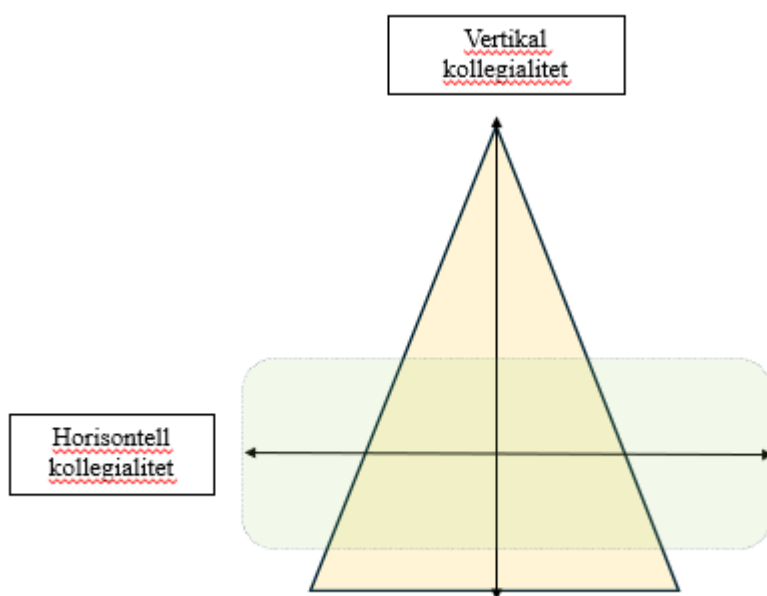
Till skillnad från demokratisk representation eller från facklig representation för medarbetarinflytande, vägleds inte den kollegiala styrningen av specifika intressen. Den som är kollegial representant i en fakultetsstyrelse har ansvar för hela fakulteten.

Vederbörande ska möjliggöra ett samtal där de bästa argumenten blir det som avgör, även om personens egna forskargrupp eller institution förlorar på det. De bästa argumenten ska råda när fakulteten beslutar om att till exempel stärka utbildningen inom det som ligger i tiden, det som idag till exempel kan vara geopolitiska frågor eller frågor om AI, eller bestämmer sig för att satsa extra medel på postdocs inom till exempel klimatfrågor.

I Sverige är också medarbetarinflytande avgörande för styrningen. Det skapar en annan dimension på styrningen vilket också krävs för att styra lärosäten. Men som sagt, det är en annan aspekt än att styra med förankring i det aktuella vetenskapliga kunskapsläget.

Horisontalt och vertikalt tillsammans

En avgörande del är också att kollegialitet innebär att de som ingår i kollegiet har ett delat ansvar för denna styrning. Alla behöver kunna vara möjliga att representera kollegiet i de olika organ som ingår i lärosätets vertikala kollegiala styrning, likaså som alla på ett eller annat sätt ingår i peer review-processer.

Figur 1: Illustration av horisontell och vertikal kollegialitet i lärosätetsmiljö

Beslut fattas i dessa organ enligt konsensus, men det innebär inte att alla ständigt är överens. Snarare innebär konsensus att se till det som är bäst för gruppen som helhet vid just detta tillfälle. Gruppen är det sammanhang där man verkar som representant, det vill säga institutionsstyrelsen eller fakultetsrådet eller liknande. Fokus på konsensus blir också ett sätt att undvika att det är intressen snarare än vetenskaplig grund och det vetenskapliga argumentet som är i fokus för mötet.

Den kollegiala styrningen blir på det viset ofta mer utdragen i tid jämfört med styrning där en chef kan fatta enskilda beslut. Här behövs två noteringar. Även om en chef är ansvarig

för beslutet har vederbörande ofta rådfrågat olika parter och fått tillgång till information och underlag för att kunna fatta ett rimligt beslut. Att det verkar gå fort beror på att förarbetet för chefers beslut inte alltid är synliggjort. Syftet med kollegiala beredningar är också att de ska vara tröga. Vetenskapen ska inte direkt respondera med svar på kortsiktig mer populistiska frågor utan dessa ska bemötas med mer utförlig forskning.

En kollegial styrning inom ett lärosäte är beroende av en väl fungerande bredare kollegial vetenskaplig granskning. Vi har beskrivit detta samspel mellan olika former för kollegialitet genom att skilja mellan horisontell och vertikal kollegialitet. Den horisontella kollegialiteten utgörs av kollegor inom och mellan lärosäten, inom ämnen och i det globala vetenskapssamhället. Den horisontella kollegialiteten mobiliseras för utveckling av nya områden och infrastrukturer, beslut om publicering, forskningsfinansiering, råd, priser, belöningar m.m. Den vertikala kollegialiteten återfinns i högre lärosätens organisation, ledning och beslut där det krävs vetenskapliga överväganden och vetenskaplig kompetens för att verksamheter ska vila på vetenskaplig grund och bidra till vetenskaplig utveckling.

Vertikal och horisontell kollegialitet förutsätter och balanserar varandra. Kolleger finner inte sällan varandra genom samarbeten mellan institutioner, fakulteter och högre lärosäten. Samtidigt, för att nå rätt expertis och för att undvika intressekonflikter, behöver högre lärosäten använda den horisontella kollegialiteten i samband med till exempel examination, rekrytering, befordran, utvärderingar, råd och naturligtvis forskningssamarbeten. Konkurrens mellan lärosäten får inte leda till att de stänger dörren för den viktiga horisontella kollegialiteten.

Frågor för diskussion:

- Hur används horisontell och vertikal kollegialitet för att styra lärosäten i praktiken?
- Hur samverkar horisontell kollegialitet och vertikal kollegialitet med byråkratisk respektive företagsliknande styrning på olika lärosäten?

Att lära sig kollegialitet

Som nämnts tas den kollegiala styrningen ofta för given, är outtalad och bygger ibland till stor del på informella kontakter. Det gäller kanske framförallt den horisontella kollegialiteten. Den är i stor utsträckning informell till sin karaktär. Jävsregler och överenskomna principer ramar in den horisontella kollegialiteten. Akademiska lärare och akademiska ledare förutsätts inom dessa ramar använda sitt professionella omdöme för att rekrytera rätt expertis vid de vetenskapliga bedömningar och granskningar som nämnts ovan.

Byråkratiska och företagslika former av styrning lärs till stor del ut dels genom särskilda kurser, till exempel inom projektledning, styrning och kontroll eller strategiformulering, dels genom användning av de modeller och tekniker som används för styrningen. Den kollegiala styrningen lärs vanligen till stor del in genom socialisation. Man kan jämföra en väl fungerande kollegial styrning med ett väl fungerande seminarium. Här framförs idéer, utkast till vetenskapliga resultat och dessa blir föremål för diskussion och granskning. Ledaren för seminariet fördelar ord, sammanfattar, drar ut essensen i diskussionen och pekar ut fortsatt utveckling. Så kan det åtminstone ske idealt. Den kollegiala styrningen är beroende av en väl fungerande och inkluderande seminarieverksamhet.

Under senare tid har i tillägg till denna socialisation på allt fler håll inslag om kollegialitet lagts in i många introduktions- och ledarutbildningar. För den som kommer ny till en arbetsplats gäller det att lära sig både formella regler och strukturer och också de informella riktlinjerna och normerna som gäller för arbetet. Ofta kallas det att "socialiseras" (Louis, 1980). Den som är ny har också fördelen av att kunna bli "överbaskad" av det som verkar nytt och obekant, det som man senare inte reflekterar kring utan utgår från som arbetssätt. Eftersom kollegialitet också grundas i att nya medlemmar lär sig av mer erfarna kollegor (Bennett, 1988; Tapper och Palfreyman, 2010), är möjligen det bästa sättet att förstå kollegialitet att följa de som frågar som till exempel doktoranderna ställer.

Seminariet beskrivs ibland som samhällsvetenskapens motsvarighet till det naturvetenskapliga laboratoriet. Det är där forskare möts och presenterar sitt och andras

arbete och diskuteras hur det kan utvecklas och förbättras. Formen avser att ställa argument mot varandra och att belysa ämnet som behandlas allsidigt (Hallonsten, 2021; Melander, 202x). På det viset är seminariet både en plats för nya forskningsidéer, för granskning i termer av öppen peer review av det som läggs fram där det görs en kvalitetssäkring av att idéer, metoder, presentation et cetera verkar rimliga och konsistenta. Om seminariet är del av ett återkommande forum finns möjlighet att därigenom utveckla avdelningens forskningsidéer och granska det som görs, både internt och externt, i form av ett pågående samtal. Därmed är det också ett forum för att pröva argument, undersöka deras giltighet, och att hitta ytterligare argument för den forskning som görs.

För den som kommer ny till högre utbildning kan seminariet både vara skrämmande och obegripligt. Det kanske, eller till och med sannolikt, handlar om ett ämne som inte har inverkan på det egna disputationssämnet. Alla verkar hysa stor respekt för den inresta presentatören även om det handlar om forskning som inte direkt görs på den egna avdelningen. Presentationen är mer eller mindre begriplig. Samtalet som förs är ostrukturerat, det är oklart om någon lyssnar på de frågor som ställs. Möjligen blir det också en ganska infekterad ordväxling om fördelen eller nackdelen med en eller annan teoretisk referensram, metod, analys eller liknande. Sammantaget kan den som är ny ofta komma ut från ett seminarium med känslan av ”vad var meningen med detta”?

En nyckel är att se seminariet som ett sätt att tränas i det kollegiala samtalet. Att öva sig att ställa frågor är således ett första steg in i kollegialiteten (Ehn, 2001). Den som sitter tyst kan tolkas som att vederbörande antingen instämmer eller möjligen är tyst på grund av motstånd mot det presenterade. Det kollegiala sammanhanget omfattar ett särskilt sätt att verka, där alla som deltar behöver aktivt förmedla sin medverkan och uttrycka sitt medgivande (Sahlin & Eriksson-Zetterquist, 2016).

En förutsättning för kollegialitet är att det finns ett sammanhang där medlemmarna kan och vågar uttrycka sina idéer. Det förutsätter även att de som uttrycker idéer och kritik inte ska behöva vara bekymrade kring att något vänds tillbaka till dem personligen. Som beskrivet i Sahlin och Eriksson-Zetterquist:

”Kollegialitet förutsätter med andra ord att medarbetarna behandlar varandra just som kolleger och att det är kunskapen och en argumentation kring denna som ska stå i centrum. För ledare innebär det ett krav att se till att giltiga argument lyfts fram i ljuset. Personliga skäl att inte våga uttrycka sig kan grundas i blyghet, ovana, att man är rädd för att inte bli lyssnad på eller kanske förlöjligad. Det kollegiala systemet är därmed synnerligen känsligt. Att lägga fram egna idéer och synpunkter och vara beredd att ta kritik för dessa kan få många att tystna. Därtill kan man tänka sig att den som redan känner sig osäker kring att presentera sina idéer blir än mer känslig när det kommer synpunkter på desamma. Inte nödvändigtvis för att kritiken var hård, utan ibland även för att man själv övertolkar situationen. Likaså kan den som ger kritiken göra det av många olika anledningar: av nyfikenhet kring de idéer och ingångar som presenteras, en nyfikenhet som kanske uttrycks klumpigt, av avundsjuka kring att det var goda idéer som presenterades, och den kritik som uttrycks kan då bli väl hård, eller helt enkelt av skäl som kommer av den sociala situationen, där både tystnad och våltalighet kan upplevas som hotfulla. Upplevelsen av elakhet kan således relateras till den specifika situationen, men är likväl en del i ett känsligt socialt system.” (2016: xx).

För att alla ska känna sig trygga kan en god ordförande för seminariet vara en lösning. Det handlar om en person som ser till att alla får tala och att alla idéer blir lyssnade på. Som en kollega beskrev sin första tid som doktorand:

”Jag var så oerhört imponerad av avdelningens professor. Kanske var jag mest imponerad av att han var så intresserad av alla idéer som presenterades. Det spelade ingen roll vem som uttryckte dem, utan han var angelägen om att alla goda idéer skulle komma fram på bordet.” (Samtal med kollega, oktober 2026).

En anledning till att det tar tid att föra det kollegiala samtalet är det specifika uppdraget. Som Ehn (2001) uttryckte det är ”uppgiften faktiskt att se nyanserat på tillvarons komplexitet.” Det kan vara en vägledning till de doktorander som tycker att seminarierna är både långtråkiga och onödiga. En annan vägledning är att deras synpunkter och idéer definitivt efterfrågas. En tredje vägledning är att den samtalsform som används i seminariet,

också är den som används vid högre utbildning och den vetenskapliga världens andra möten som rör undervisningens innehåll och den vetenskapliga utvecklingen. Att ha en god träning i seminariekultur underlättar tillvaron i kollegiet vid lärosätet och i forskningsvärlden i allmänhet.

Frågor för diskussion:

- Seminarium är en nyckel till kollegial granskning och kollegialt arbete. Hur fungerar seminariet som en arbetsform?
- Vilken bearbetning sker i seminariet, av vilka frågor?
- Hur skapas en god seminariekultur?

Kollegiala beslut

– Här är det fortfarande lite öppet vad som ska vara med. Inledningsvis har vi pratat om:

”Vi diskuterar olika sätt som vi deltar i kollegiet, från att brottas med ett vetenskapligt problem till att välja rektor. Frågan som vi särskilt belyser är huruvida kollegiala beslut behövs för kollegialitet. Vi förtydligar även hur kollegialitet bidrar till att skapa kunskap som är grundad i kvalitet och integritet och diskuterar peer review som arbetsverktyg.”

Process och beredning av beslut

Som vi indikerat tidigare i denna rapport samverkar många funktioner till exempel vid beslut om anställning av professor. För att sortera i hur beslut fattas är det centralt att se till beredningen av beslut, det vill säga processen som leder fram till att en fakultetsstyrelse kan föreslå till dekan att i sin tur föreslå en viss person till innehavare av en professur. Innan man nått till dessa steg har ärendet beretts i en rad organ, från dess första inledande förslag som kan ha uppkommit när en forskningsgrupp vid ett seminarium eller några ansvariga för en sektion började identifiera behovet av en sådan anställning. I en sådan beredning behöver många parter vara med i olika steg, där identifierandet av behovet – vi behöver en ny professur i ämne XY, interna diskussioner kring detta behov i relation till andra ämnesområden, formulering av en utlysning, att utse sakkunniga och så småningom sakkunniggranskande av de sökande är delar av den kollegiala beredningen av ärendet.

Utllysningen av den nya tjänsten behöver som sagt dock också omfattande stöd från både den byråkratiska och det företagsliknande styrningen, väldigt tidigt i processen. Det krävs med andra ord en process för beredning där alla tre styrformer samverkar för att det så småningom ska kunna en person till ny professor i ämne XY.

Exemplet med tillförordnandet av ny professor belyser också en skillnad mellan lärosäten och andra typer av organisationer. Medan antagandet ofta är att organisationer själva beslutar om investeringar, anställningar och andra utvecklingslinjer, medför framför allt den horisontella styrningen av lärosäten att man är beroende av externa organ och externa personers bedömningar, synpunkter och beslut. När det kommer till beslut från forskningsråd är det ofta inte så överraskande. För HR-personal som har erfarenhet från andra typer av verksamheter kan det framstå som både märkligt och otidsenligt att en relativt utdragen process för sakkunnigbedömning är avgörande för vem som ska erbjudas anställning som lektor eller professor. I andra organisationer är det ett av de viktigaste besluten att hålla just internt, och processer som HR ofta är särskilt utbildade att sköta om. För att kunna fatta beslut om anställningar på vetenskaplig grund ses ofta det externa förfarande som avgörande för lärosäten. Externa sakkunniga väljs för att representera forskningsfronten även internationellt, de är opartiska i relation till lärosätets egna bedömningar och anställningsgrunder och genom att dela upp uppdraget på tre personer ges en bredare granskning. Det vill säga, anställning av en person på vetenskaplig grund behöver göras på annat sätt jämfört med att anställa en Chief Financial Officer eller en IT-specialist inom programutveckling där CV och mötet som sker i en intervjusituation får avgörande betydelse.

Att välja rektor och val av primus inter pares

Ett tillfälle där den kollegiala styrningen ingår och samverkar med övriga styrformer är vid val av rektor. Kollegiet skickar lärarrepresentanter till hörandeförsamlingen som träffar och intervjuar utvalda kandidater. Den här typen av processer väcker ofta många frågor. En sådan kan vara varför hörandeförsamlingen inte har tillgång till alla som ansökt om positionen. Här kan det vara bra att ha personers integritet i åtanke, om den delen är öppen kan färre vilja söka och det kan vara svårare att hitta lämplig kandidat. Det finns en

utsatthet i att söka dessa positioner som också behöver hanteras. En annan fråga är varför hörandeförsamlingen bara ska träffa en eller två kandidater och hur det påverkar det slutliga valet av den lämpligaste kandidaten. Motsvarande uppkommer vid val till olika positioner inom en fakultet, varför finns det bara en person att välja på? En anledning är att själva valet också innefattar en förberedande process, vilken är ett sätt att se till den kollegiala dimensionen vid våra lärosäten.

Genom en förberedande process för ett val av en person till en plats formuleras de förväntningar och de önskemål som kollegiet har på den som så småningom tar på sig uppdraget. En valberedning börjar lämpligen med att själva fundera på vilka kriterier och krav som bör uppfyllas av den som ska inneha positionen. Därefter behöver man få input från så många som möjligt inom kollegiet, vad önskar vi av den kommande primus inter pares för denna institution/fakultet/lärosäte. Genom att sammanställa dessa kan man få fram en profil på den som efterfrågas, och därefter börja höra sig för vilka som kan passa för dessa önskemål på positionen. När en eller två personer så småningom befunnits valbara, väntar hörandeförsamlingens möte eller valberedningens intervju med dessa. Här ska man ha i åtanke att en intervju inte enbart handlar om att personen i fråga ska prövas och kanske tacka ja till uppdraget, det är också ett tillfälle för hörandeförsamling eller valberedning att skicka med synpunkter och direktiv om det som det nya uppdraget kommer att omfatta. Dessa synpunkter och direktiv hämtas till exempel från sammanställningen som gjorts av en lämplig profil, och det som framkommit i diskussionerna kring vad man önskar av kommande primus inter pares.

Det gäller med andra ord att se till att ”val” inte enbart handlar om att välja en person framför en annan, utan att tyngdpunkten i val är själva processen att få fram denna person. Avgörande för valet av primus inter pares är att kollegiet har olika sätt, strukturerade sådana, att ha inflytande på valprocessen och att de är väl bekanta med denna process.

Hybrida varianter och varianter av kollegialitet

– öppen till efter seminariet med förbundsårsamlingen...

Struktur, kultur och praktik

– några anteckningar:

Styrning av högre lärosäten omfattar både strukturella aspekter, vilken kultur som finns inom lärosätet och de praktiker man utgår ifrån för att bereda och fatta beslut. Det är angeläget att formella strukturer för beslut är utformade så att de responderar mot de praktiker som redan etablerats, där former för att bedöma den vetenskapliga grunden i olika frågor kan vara förgivettagna. Medan de kollegiala formerna ofta är förgivettagna blir de del av en kultur och definitivt praktiker för hur man gör saker, men dessa arbetssätt är ofta svåra att försvara när de ska samstämma med formella beskrivningar av hur arbetsprocesser bör genomföras.

Collegial washing

– eventuellt kommentar om vad kollegialiteten lämpligen bör användas till och vad man bör se upp med. Se Sahlin & Eriksson-Zetterquist, 2023b.

Hur kollegialitet bidrar till att skapa kunskap som är grundad i kvalitet och integritet och diskuterar peer review som arbetsverktyg

Frågor för diskussion:

- Kollegialitet kommer i olika varianter. Vilka varianter finns hos er? Hur fungerar kollegialitet som hybrid form i relation till andra styrformer, som byråkratiska ideal eller företagsinspirerade ideal?
- Hur får man de olika styrformerna att fungera tillsammans i beredning av beslutsärenden?
- Vilka processer krävs för kollegialt inflytande på val av primus inter pares?
- Hur kan man bevaka kollegiala processer så att man undviker ”collegial washing”?

Några slutreflektioner

– öppen till efter seminariet med förbundsårsamlingen...

Referenser (ej kompletta):

- Bennett, John B. (1998) *Collegial professionalism. The academy, individualism and the common good*. Phoenix, Arizona: American Council on Education and the Oryx Press.
- Ehn, Billy & Löfgren, Orvar (2004) Hur blir man klok på universitet? Lund: Studentlitteratur.
- Ehn, Billy (2001), *Universitetet som arbetsplats: Reflektioner kring ledarskap och kollegial professionalism*. Lund: Studentlitteratur.
- Hallonsten, Olof (2021) *Modernitetens kritiska samvete*. Stockholm: Santérus förlag.
- Louis, Meryl Reis. (1980) Surprise and sense making: What newcomers experience in entering unfamiliar organizational settings. *Administrative science quarterly*: 226-251.
- Melander, Micael (202x) Reflektioner över begreppet kollegialitet i relation till kodexarbetet. Källa:
- Sahlin, Kerstin & Eriksson-Zetterquist, Ulla (2023) Introduction: university collegiality and the erosion of faculty authority. *Research in the Sociology of Organizations*. 86:1-27.
- Sahlin, Kerstin, & Eriksson-Zetterquist, Ulla. (2023). Collegiality washing? New translations of collegial practices. *Research in the Sociology of Organizations*. 87: 157-180.
- Tapper, Ted, & Palfreyman, David (2010). *The collegial tradition in the age of mass higher education*. Springer Science & Business Media.
- Waters, Malcolm (1989). Collegiality, Bureaucratization, and Professionalization: A Weberian Analysis. *American Journal of Sociology*, 94/5: 945-972.

In defense of democracy and academic freedom – Lessons from Hungary and the USA

Dokument

-

Förslag

Förbunds församlingen tar del av Andrea Petös erfarenheter hur en auktoritär stat kan agera gentemot landets lärosäten.

Bakgrund

Andrea Petö är professor vid Central European University i Wien. Detta lärosäte var tidigare lokaliserat till Budapest men tvingas flytta verksamheten i samband med stora förändringar av förutsättningarna för de ungerska universiteten. Andrea Petö delar här sina erfarenheter av hur staten genomtänkt attackerat sina lärosäten, baserat på vad som hände i Ungern. Hon beskriver även de metoder den nuvarande amerikanska administrationen plockat upp från det ungerska exemplet.

Andrea Petö deltar via länk.

Rekommendation om AI, förslag

Dokument

- Förslag på nationella rekommendationer för lärosätenas användning av AI, från Arbetsgruppen för AI

Förslag

Förbunds församlingen tar del av förslag till nationella rekommendationer lärosätenas användning av AI.

Bakgrund

SUHF beslutade i december 2024 att starta en arbetsgrupp för AI. Arbetsgruppens uppdrag är att inventera de viktigaste riktlinjer eller motsvarande som finns vid lärosätena gällande hur (framför allt) generativ AI bör, får eller inte får användas i forskning och utbildning. Vidare ska gruppen överväga om rekommendationer eller riktlinjer för lärosätenas användning av AI behövs på nationell nivå.

Arbetsgruppen har kommit fram till att det finns ett behov av gemensamma nationella rekommendationer för lärosätenas förhållningssätt till generativ AI. Vid förbunds församlingens möte presenterar Karin Axelsson och Per-Henrik Holgersson från Arbetsgruppen för AI, hur gruppen har arbetat och det förslag till rekommendationer som tagits fram.

Arbetsgruppen för AI tar gärna emot skriftliga synpunkter och förslag på ändringar och tillägg till rekommendationerna. Synpunkter och förslag skickas senast den 29 april 2026 till karin.axelsson@liu.se med kopia till linda.geren@suhf.se. Det inskickade materialet kommer att användas i arbetsgruppens fortsatta arbete med att ta fram nationella rekommendationer.

Förslag på nationella rekommendationer för lärosätenas användning av AI

Fastställd av SUHF den XX/XX 2026.

SUHF:s Arbetsgrupp för AI

Karin Axelsson, prorektor vid Linköpings universitet (ordförande)

Mats Cullhed, tidigare Uppsala universitet

Per-Henrik Holgersson, rektor vid Kungliga Musikhögskolan

Samuel Martinsson, Sveriges förenade studentkårer

Susanne Mirbt, chef för enheten för universitetspedagogik vid Uppsala universitet

Amy Loutfi, professor vid Örebro universitet

Jörg Pareigis, bibliotekschef vid Karlstads universitet

Peter Parnes, professor vid Luleå tekniska universitet

Linda Gerén, SUHF:s kansli

Högskolesektorns behov av ett gemensamt förhållningssätt till AI

Generativ AI är en kraftfull teknologi som påverkar alla samhällssektorer, och akademien är inget undantag. Tekniken används redan brett och förändrar i grunden förutsättningarna för utbildning och forskning, hur studenter lär sig, hur undervisning och examination sker, hur forskning bedrivs samt vilka färdigheter som kommer att krävas i ett framtida arbetsliv.

Balansgång mellan innovation och integritet

För högskolesektorn är det avgörande att säkerställa att studenter och anställda förstår och kan använda generativ AI på ett sätt som stärker både lärande och forskning, samtidigt som den akademiska integriteten värnas i en tid av snabba tekniksprång. Lärosätena måste därför förhålla sig till de nya möjligheter som tekniken medför, men samtidigt bibehålla de grundläggande kunskaper, färdigheter och värderingsförmågor som akademien står för. Det krävs strategier för att uppmuntra ändamålsenlig AI-användning samtidigt som man undviker vilseledande och oetisk användning.

Sektorns autonomi och juridiska krav

Behovet av ett gemensamt nationellt ställningstagande för högskolesektorn är inte bara pedagogiskt utan även strategiskt. Sektorn har ansvar att visa på ett samlat förhållningssätt till generativ AI och att armlängds avstånd kan hållas till en politisk diskurs gällande vad AI får, kan och ska användas till inom utbildning, forskning och administration. Att tydligt adressera riskerna ger sektorns rekommendationer ökad kredibilitet och visar på ett proaktivt ansvarstagande.

Därtill ställer nya regelverk, såsom AI-förordningen, konkreta krav på organisationer. Enligt förordningens paragraf 4 måste organisationer som tillhandahåller AI-system säkerställa att användarna har en AI-litteracitet som ger förståelse för riskerna med systemen. Detta understryker vikten av att lärosätena agerar samlat och systematiskt för att möta både lagkrav och utbildningsbehov.

Begreppsdefinitioner

För att skapa en enhetlig terminologi utgår dokumentet från följande definitioner av centrala begrepp:

- **AI (Artificiell Intelligens) & GenAI (Generativ AI):** I detta dokument refererar artificiell intelligens till mjukvara som kan användas för att utföra uppgifter vanligtvis förknippade med mänsklig tankeverksamhet, exempelvis resonering, problemlösning eller kreativt skapande. Generativ AI refererar till AI som kan generera exempelvis text, bilder, ljud eller programkod.
- **AI-litteracitet:** OECD:s definition och ramverk används för att beskriva den kompetens som krävs för att interagera med AI-system på ett säkert och effektivt sätt (se OECD:s ramverk: [New AI literacy framework](#)).

Framtagande av rekommendationerna

SUHF beslutade i december 2024 att starta en arbetsgrupp för AI. Uppdraget var i första hand att undersöka behovet av gemensamma nationella riktlinjer för lärosätena gällande användningen av AI. SUHF:s arbetsgrupp för AI utsågs för perioden 2025-01-01 – 2026-12-31, men kommer att avslutas tidigare om uppdraget är slutfört. Beslutet om att utse arbetsgruppen finns i bilaga 1.

Uppdrag och arbetssätt för Arbetsgruppen för AI

Arbetsgruppens uppdrag är att inventera de viktigaste riktlinjer eller motsvarande som finns vid lärosätena gällande hur (framför allt) generativ AI bör, får eller inte får användas i forskning och utbildning. Vidare ska gruppen överväga om rekommendationer eller riktlinjer för lärosätenas användning av AI behövs på nationell nivå. Om så bedöms vara fallet ska arbetsgruppen utarbeta förslag till sådana riktlinjer. I arbetet ingår att samråda med relevanta grupperingar inom SUHF.

Arbetsgruppen gjorde inledningsvis upp en plan för sitt arbete. Planen har reviderats på grund av det stora intresset för AI-frågor och den snabba utvecklingen inom området och lärosätenas engagemang i frågan. Under 2025 har arbetsgruppen bland annat genomfört följande aktiviteter:

Inventering av policydokument. Samtliga lärosäten tillfrågades i februari 2025, om lärosätet tagit fram någon AI-policy, riktlinjer eller andra vägledande dokument kring användning av AI i utbildning och forskning. En sammanställning av svaren visade på en stor spridning i hur man tagit sig an AI-frågan. Några få lärosäten hade tagit fram policydokument för hela lärosätet. Andra hade information på webben, i vissa fall endast för studenter och lärare (gällande utbildning och examination) och i andra fall för både studenter och samtliga anställda. En stor andel av lärosätena hade vid tidpunkten för inventeringen inga beslutade riktlinjer eller policydokument. Flera lärosäten svarade att de arbetar med frågan och senare under året har flera policys antagits.

Internationell omvärldsspaning. Omvärldsbevakningen genomfördes framför allt genom undersökningar av vad lärosäten utanför Sverige har publicerat på sina webbplatser. Även andra länders nationella samarbetsorgan, exempelvis rektorskonferenser, tillfrågades angående motsvarande nationella uppdrag. Några intressanta iakttagelser kring existerande rekommendationer gjordes i Finland, Storbritannien, Australien och Kanada.

Webbinarium. För att ta reda på hur övriga SUHF-grupper arbetar med att inkludera AI-frågan i sina uppdrag arrangerade arbetsgruppen en workshop den 30 september 2025. Målet var att under workshopen diskutera och undersöka hur vi tillsammans kan utforska AI för att bättre förstå dess inverkan på lärosätenas/expertgruppernas uppdrag och vårt gemensamma arbete inom SUHF. Arbetsgruppen önskade även genom workshopen undersöka hur andra grupperingar såg på behovet av nationella rekommendationer.

Möten med externa parter. Arbetsgruppen har fått flera förfrågningar med anledning av sitt uppdrag. Möten har bland annat genomförts med UKÄ, regeringens utredning om AI-förordningen och Vetenskapsrådet.

Rekommendation: Lärosätenas förhållningssätt till krav på AI-kunnighet och kompetenssäkring

Genom EU:s AI-förordning har kravet på digital kompetens inom högskolesektorn skärpts från att vara en strategisk målsättning till att bli ett lagstadgat krav. Enligt **artikel 4** (gällande från 2 februari 2025) är samtliga lärosäten skyldiga att vidta åtgärder för att säkerställa att personalen har tillräcklig så kallad *AI-kunnighet* (AI Literacy).

För att uppnå regelefterlevnad rekommenderas följande tolkning och tillämpning:

Omfattning: Bortom forskning och undervisning

Kravet omfattar all personal som hanterar driften eller användningen av AI-system i sin yrkesroll. Detta inkluderar inte enbart lärare och forskare, utan även **administrativ personal, handläggare och ledning** som använder AI-stöd i sina processer. Kompetensinsatserna ska dock anpassas efter personalens roll, tekniska förkunskaper och de specifika system som används.

Från att "erbjuda" till att "säkerställa"

Lagtextens krav på att säkerställa kompetens innebär att passiva åtgärder, såsom att enbart tillhandahålla frivilligt utbildningsmaterial på ett intranät, inte bedöms som tillräckliga. Lärosätena måste aktivt se till att berörd personal faktiskt tillgodogör sig kunskapen.

Krav på dokumentation och uppföljning

För att kunna påvisa regelefterlevnad vid en eventuell tillsyn krävs systematik. Lärosätena rekommenderas därför att:

- **Dokumentera genomförandet:** Upprätta register eller processer som visar att berörd personal har genomgått nödvändiga utbildningsinsatser.
- **Följa upp över tid:** Införa rutiner för att kontinuerligt uppdatera kompetensen i takt med teknikutvecklingen samt säkerställa att nyanställd personal (vid onboarding) omfattas av utbildningskravet.

Rekommendationer: Lärosätenas förhållningssätt till generativ AI

En övergripande utgångspunkt är att lärosätenas uppdrag bör vara vägledande i deras förhållningssätt till och användning av generativ AI. AI-användning bör därför vara människocentrerad och syfta till att underlätta och stödja uppgifter, inte tillåtas att kontrollera eller styra dem (se EUAs rapport: [*"Adopting AI that serves the needs and values of universities"*](#)).

1. Lärosätena ska stärka alla medarbetares och studenter AI-litteracitet

- Klargöra möjligheter och begränsningar med existerande AI-teknologi, inklusive risk för fel, bias och fabricerade svar ("hallucinationer").
- Ge grundläggande förståelse för hur generativ AI fungerar, vad som påverkar kvaliteten i resultaten och hur man granskar svar kritiskt.
- Belysa etiska aspekter av medarbetares AI-användning inom utbildning, forskning och administrativt arbete, inklusive frågor om transparens, ansvar, professionell hederlighet och integritet.
- Belysa etiska aspekter av studenter AI-användning under utbildningen och i det kommande arbetslivet, inklusive frågor om transparens, ansvar, professionell hederlighet och integritet.
- Stärka förmågan att bedöma kvaliteten i AI-stöd, särskilt i relation till källkritik, metod och ämnesmässig förståelse.

2. Lärosätena ska ge medarbetare och studenter förutsättningar för effektiv och ändamålsenlig AI-användning

- Säkerställa resurser och utbildning i AI-användning som svarar mot alla medarbetares behov, inklusive olika yrkesroller (lärare, forskare, doktorander, administrativ/teknisk personal, ledning).
- Säkerställa kompetensutveckling så att lärare har den kunskap om AI-användning som krävs för att kunna vägleda studenter kring användning, begränsningar och ansvar.
- Utveckla stödmaterial och praktiska exempel på hur AI kan användas i lärandeprocesser, exempelvis idéutveckling, språkstöd, strukturering och feedback.
- Stödja studentgrupper med särskilda behov i undervisningen genom AI-verktyg (till exempel för tillgänglighetsanpassning, språkstöd och funktionsnedsättningar), samtidigt som likvärdighet och integritet säkerställs.
- Tillse att ändamålsenliga organisatoriska stödstrukturer, exempelvis pedagogiskt stöd, IT-stöd och juridiskt stöd, finns för att möjliggöra ansvarsfull användning i praktiken.

3. Lärosätena ska säkerställa att alla medarbetare och studenter har tillgång till tillåtna AI-verktyg

- Säkerställa rättvis och lika tillgång till AI-verktyg för både medarbetare och studenter, så att ekonomiska eller organisatoriska hinder inte skapar ojämlikhet.

- Hantera licenser, betaltjänster och andra kostnader på ett transparent och långsiktigt hållbart sätt.
- Säkerställa att dataskydd och informationssäkerhet hanteras korrekt, särskilt för personuppgifter, känsliga data och forskningsdata.
- Säkerställa att alla studenter erbjuds möjlighet att lära sig använda de AI-verktyg som ingår i utbildningen, och att dessa integreras i relevanta kursmoment.
- Skapa rutiner för vilka verktyg som är godkända, hur de får användas samt hur förändringar kommuniceras när verktyg eller villkor uppdateras.

4. Lärosätena ska anpassa undervisning och examination så att etisk AI-användning säkerställs

- Genomlys hur befintliga examinationsformer och undervisningens pedagogiska upplägg påverkas av generativ AI och identifiera vilka lärandemål som påverkas mest.
- Besluta om och i sådana fall hur generativ AI får/kan/bör användas i olika undervisningsmoment. Vad som bedöms vara lämpliga anpassningar av undervisning och examination varierar mellan discipliner och utbildningskontexter, vilket gör det viktigt att ansvaret för dessa frågor delegeras till rätt nivå vid lärosätet.
- Säkerställa att studenter får tydlig information om vad som är tillåtet i den aktuella undervisningssituationen, inklusive hur AI-användning ska redovisas.
- Utveckla examinationsformer som främjar förståelse, resonemang och förmåga att tillämpa kunskap, snarare än enbart reproduktion av text eller fakta.
- Säkerställa rättssäker examination oavsett om generativ AI får användas eller inte, inklusive hantering av misstankar om otillåten användning och tydliga processer för prövning.
- Utveckla principer för när och hur AI-detektering kan användas, med insikt om begränsningar, rättssäkerhet och risk för falska positiva utslag.

5. Lärosätena ska säkerställa att vetenskaplig och konstnärlig kvalitet och förhållningssätt upprätthålls när AI-användning tillåts

- Ta fram tydliga och transparenta vägledningar för hur AI kan användas på ett sätt som bevarar kvalitet, integritet och upphovsrättsliga hänsyn.
- Betona betydelsen av kunskapssynen i en "AI-värld": vilken generisk kunskap som behövs, lärandestrategier, kritiskt tänkande, analytisk förmåga, kreativitet och omdöme.
- Säkerställa att AI används som stöd för process och reflektion snarare än som ersättning för eget arbete där konstnärligt, vetenskapligt eller metodiskt ansvar krävs.
- Skapa förutsättningar för studenter att öppet kunna ställa frågor om specifika användningsfall och diskutera utmaningar utan rädsla för bestraffning, samtidigt som ramarna är tydliga.

- Uppmuntra transparens kring AI-användning i skapande och forskning, exempelvis genom redovisning, versionshistorik eller metodavsnitt.

6. Lärosätena ska stärka ansvarsfull AI-användning i forskning och forskarutbildning

- Utarbeta riktlinjer för AI-användning i forskningsprocessen, inklusive litteratursökning, analysstöd, kodgenerering, skrivstöd och peer review-liknande aktiviteter.
- Säkerställa att forskningsetiska principer, dataskydd och informationssäkerhet upprätthålls när AI-verktyg används, särskilt vid hantering av känsliga data och personuppgifter.
- Klargöra ansvarsfördelning avseende resultat, tolkningar, slutsatser och eventuella felaktigheter när AI används som stöd.
- Stödja utveckling av god praxis för transparens och reproducerbarhet, inklusive hur AI-verktyg och promptar kan dokumenteras när de påverkar resultatet.
- Uppmärksamma frågor om upphovsrätt, datalicenser och träningsdata i relation till forskningsmaterial och publicering.

7. Lärosätena ska utveckla ändamålsenlig AI-användning inom administration och verksamhetsstöd

- Identifiera administrativa processer där AI kan bidra till ökad kvalitet, service och effektivitet utan att minska rättssäkerhet eller transparens.
- Säkerställa att AI-stöd i administration används med tydliga ansvarskedjor och att beslut som påverkar individer inte blir "svarta lådor".
- Säkerställa att medarbetare i verksamhetsstöd får kompetensutveckling och stöd för att kunna använda AI på ett säkert och ändamålsenligt sätt.
- Upprätta rutiner för informationsklassning och tydliga gränser för vilken typ av data som får hanteras i olika AI-tjänster.
- Utvärdera konsekvenser för arbetsmiljö och rollfördelning när AI införs, inklusive behov av förändringsledning och kompetensväxling.

8. Lärosätena ska följa utvecklingen av AI-teknologin i samhället samt dess tillämpningar inom akademien

- Lära av varandra inom sektorn genom att samla, dela och sprida goda exempel och erfarenheter.
- Bedriva kontinuerlig omvärldsanalys och utveckla samarbete med andra samhällsaktörer, exempelvis myndigheter, näringsliv och civilsamhälle.
- Förhålla sig till aktuella lagar och förordningar, inklusive GDPR, AI-förordningen (EU AI Act) och andra relevanta regelverk, samt klargöra ansvarsfrågor.
- Upprätta interna forum eller funktioner som kontinuerligt kan revidera riktlinjer och rekommendationer i takt med den snabba teknikutvecklingen.
- Säkerställa att lärosätet har en långsiktig strategi för AI som omfattar utbildning, forskning, samverkan och administration.

Hur rekommendationerna kan användas

För att dessa rekommendationer ska få reell effekt i sektorn krävs mer än att dokumentet fastställs; det krävs en aktiv strategi för hur rekommendationerna omsätts i praktiken. Nedan följer förslag på hur lärosäten kan arbeta med rekommendationerna för att möta såväl pedagogiska som organisatoriska utmaningar.

Från passiv läsning till aktiv självvärdering

Rekommendationerna bör inte ses som en statisk checklista utan som ett underlag för strategisk dialog. För att operationalisera innehållet föreslås att lärosätet adderar riktade reflektionsfrågor till sina interna processer. Dessa frågor syftar till att identifiera och hantera specifika utmaningar som är unika för respektive lärosäte eller disciplin. Genom att aktivt ställa frågor som "hur säkerställer vi likvärdig tillgång till verktyg?" eller "vilka examinationsformer riskerar att bli obsoleta?" tvingas organisationen bort från generella ställningstaganden mot konkreta åtgärder.

Våga experimentera

AI-teknik och AI-verktyg inbjuder till att experimentera med nya eller förnyade undervisningsformer och arbetssätt. Lärosätet förväntas använda AI på bästa sätt inom sin verksamhet. Därför är det avgörande att våga experimentera med AI utan att göra avkall på grundläggande akademiska färdigheter. En mycket viktig punkt är att resultaten från sådana experiment sprids och skapar erfarenhetsutbyte.

Systematiskt erfarenhetsutbyte – bortom "en underutnyttjad resursbank"

Att samla och sprida goda exempel är en ambition som funnits länge inom högskolesektorn, men erfarenheten visar att spridningen sällan blir så bred eller systematisk som önskat. Risken är överhängande att ännu en resursbank skapas som få hittar till eller använder.

För att undvika detta behöver lärosätena hitta nya former för kollegialt lärande som går bortom passiv lagring av information. Det handlar om att skapa forum där misslyckanden och framgångar kan diskuteras öppet, och där "goda exempel" analyseras kritiskt snarare än bara visas upp. Lärosätena behöver hitta sätt att skapa strukturer där delning av praxis blir ett integrerat inslag i det dagliga kvalitetsarbetet snarare än en sidoverksamhet.

Bryggan mellan forskning och praktik

Mängden forskning kring generativ AI i undervisning växer exponentiellt och rönen är ofta motsägelsefulla då fältet ännu är i sin linda. En central utmaning för lärosätena är att göra denna kunskap tillgänglig och begriplig för lärare och ledning.

Mekanismer för att systematiskt bevaka, sälla och syntetisera forskningsresultat behövs. Det räcker inte att enskilda entusiaster håller sig uppdaterade; lärosätena måste säkerställa att beslut om pedagogik och policy vilar på bästa tillgängliga vetenskapliga grund, även när utvecklingen sker snabbt.

Avslutning: Gamla frågor i nytt ljus

Utmaningarna kring kunskapsspridning och forskningsanknytning av undervisning är inte nya. Samma problematik har diskuterats i decennier. Skillnaden nu är kraften i den tekniska utvecklingen och den breda, snabbt växande användningen av generativ AI bland studenterna. Detta skapar ett tryck underifrån som gör det mer angeläget än någonsin att överge ineffektiva arbetssätt. Lärosätena har inte råd att låta bli att arbeta systematiskt med att kartlägga, analysera och diskutera den praxis som nu växer fram i realtid i våra verksamheter.

Sveriges universitets-
och högskoleförbund

2024-12-05
Dnr: SU-850-0053-24
Presidiebeslut

Arbetsgrupp för AI

Universitet står inför en snabb teknologisk utveckling där AI, inte minst generativ AI med sina språkmodeller och bildgenererande system, spelar en allt större roll. AI används inom administration, forskning och utbildning utan att det alltid är tydligt vilken användning som är tillåten och lämplig. På olika håll har riktlinjer, eller motsvarande, som säkerställer att AI används på ett ansvarsfullt sätt tagits fram. På nationell nivå finns idag inga riktlinjer för lärosätenas användning av AI.

Uppdrag

Gruppens uppdrag är att:

- inventera de viktigaste riktlinjer eller motsvarande som finns vid lärosätena gällande hur (framför allt generativ) AI bör, får eller inte får användas i forskning och utbildning;
- överväga om rekommendationer eller riktlinjer för lärosätenas användning av AI behövs på nationell nivå;
- om så är fallet utarbeta förslag till sådana riktlinjer;
- i arbetet samråda med relevanta grupperingar inom SUHF;
- överväga uppdragsbeskrivningen och vid behov föreslå justering.

Sammansättning

Karin Axelsson, prorektor vid Linköpings universitet, ordförande
Per-Henrik Holgersson, rektor vid Kungl. Musikhögskolan
Amy Loutfi, vicerektor för AI, Örebro universitet
Jörg Pareigis, bibliotekschef, Karlstads universitet
Peter Parnes, professor i distribuerade datorsystem, Luleå tekniska universitet
En studentrepresentant som utses av Sveriges förenade studentkårer
Linda Gerén, SUHF:s kansli

Arbetsgruppen utses för perioden 2025-01-01 – 2026-12-31, men avslutas tidigare om uppdraget är slutfört. Gruppen har rätt att knyta till sig ytterligare personer som anses behövas för uppdraget. Initiativ som kan innebära kostnader för SUHF ska stämmas av med SUHF:s kansli.

Enligt uppdrag

Marita Hilliges
generalsekreterare

Nobel Center

Dokument

-

Förslag

Förbunds församlingen tar del av Nobelstiftelsens presentation av Nobel Center.

Bakgrund

Nobelstiftelsen har bett att få diskutera den framtida verksamheten vid Nobel Center med förbunds församlingen. Nobel Center kommer enligt hemsidan att fokusera på publik verksamhet och vara öppet för alla, året om. Byggnaden kommer att ligga på Stadsgårdskajen vid Slussen i Stockholm längs det museistråk som bildas vid vattnet. Byggstart är planerad till 2027 och invigning under 2031.

Deltar (via länk) gör Hanna Stjärne, vd Nobelstiftelsen, tillsammans med Astrid Söderbergh Widding, Nobelstiftelsens ordförande, och Thomas Perlmann, sekreterare i Nobelkommittén för fysiologi eller medicin.

Kodex

Dokument

- Kodex: en sammanfattning av diskussionerna. Promemoria
- Kodex för universitet och högskolor. Förslag, 2026-02-26.

Förslag

*Förbunds församlingen tar del av informationen om processen för att skriva en kodex.
Förbunds församlingen diskuterar det reviderade förslaget.*

Bakgrund

Astrid Söderbergh-Widding och Tim Ekberg har skrivit [en rapport med förslag om en kodex för universitet och högskolor](#) till expertgruppen för analys. Författarnas förslag presenterades och diskuterades på förbunds församlingen i Uppsala (SLU) i oktober 2025. Styrelsen har sedan fortsatt arbetet med avsikten att kunna återkomma till förbunds församlingen med ett väl förankrat förslag till beslut om en kodex.

I februari genomförde SUHF fyra workshoppar för att diskutera förslaget, varav tre fysiska i Stockholm den 5 februari, Lund den 13 februari och Göteborg den 16 februari samt en digital den 20 februari. Efter detta har Tim Ekberg skrivit ett reviderat förslag om en kodex för universitet och högskolor och en promemoria som sammanfattar vad som framkom i diskussionerna. Vid förbunds församlingen i Jönköping den 18 mars är styrelsens avsikt att presentera och diskutera det reviderade förslaget och promemorian.

Styrelsen avser att justera förslaget efter förbunds församlingens diskussion, samt sedan remittera det till medlemmarna. Styrelsen kommer då, utifrån vad som framkommer i processen, även ta ställning till hur remitteringen kan genomföras så ändamålsenligt som möjligt. Styrelsens målsättning är att förbunds församlingen på Konstfack i oktober 2026 får diskutera och ta ställning till styrelsens förslag om en kodex för universitet och högskolor.

En kodex: sammanfattning av diskussionerna

Rapporten *En kodex för universitet och högskolor* var ett försök att fånga de grundläggande principer som kan vägleda universitet och högskolor. Utifrån en historisk tillbakablick, internationella deklarationer och svenska strategiska dokument presenterade Tim Ekberg och Astrid Söderbergh Widding ett förslag till en sammanhållen kodex med olika principer.

Syftet med rapporten var att ge en fördjupad förståelse av lärosätenas fundament och särart samt fungera som ett diskussionsunderlag i framtagandet av en nationell kodex för de svenska lärosätena. Som ett led i detta arbete anordnade SUHF tre fysiska workshopar för medlemmarna, i Stockholm, Lund och Göteborg, samt en digital workshop under februari 2026.

Till de fysiska mötena kom närmare åttio personer och vid webbmötet deltog närmare fyrtio. Det fanns en viss skillnad i vad som lyftes fram och diskuterades vid dessa olika möten, framför allt särskilde sig webbmötet. Vid webbmötet deltog ett större antal personer som är verksamma utanför universiteten och högskolorna. Även om det fanns skillnader var likheterna desto fler. Samstämmigheten var överlag stor.

Syfte och användning

Under den första diskussionen och workshopen diskuterades hur en kodex kan användas, hur den kan fungera för olika typer av lärosäten, hur den kan förhålla sig till andra dokument, underlag och deklarationer samt vad som saknades.

Vid dessa diskussioner lyftes det fram att en gemensam kodex för svenska universitet och högskolor kan ses som en långsiktig ledstjärna, likt en svensk Magna Charta, som kan öka förståelsen för akademiska kärnvärden och fungera som stöd vid introduktioner, ledarskapsutbildningar och studentdiskussioner. Ingen ifrågasatte behovet av en nationell och gemensam kodex. Inte minst i tider av oro och förändring kan denna typ av dokument skapa enighet.

Kodexen behöver vara relevant för både intern kultur och extern kommunikation. Kodexen behöver formuleras så att den inkluderar alla typer av lärosäten och fokuserar på kärnvärden som alla kan skriva under på. Kodexen behöver därför vara allmänt hållen, så att alla kan identifiera sig, men samtidigt tydlig och precis för att inte bli menlös.

Flera pekade på att den konstnärliga verksamheten inte lyftes fram i kodexen. Många menade också att det var lärosätenas verksamhet – utbildning och forskning – som tydligare behövde stå i centrum. Ett antal lyfte fram, på lite olika sätt, att förslaget allt för mycket bar prägeln av en uppförandekod (Code of Conduct).

Flera föreslog att det kunde övervägas att ha en inledning och ingress som berättade vad denna kodex var för något och hur den förhöll sig till internationella deklarationer, framför allt Magna Charta Universitatum. Vid samtliga möten lyftes det även att kodexen behövde kompletteras med någon form av stöd- och kommunikationsmaterial. En del menade att det behövde tydliggöras vad kodexen skulle användas till och om principerna utgjordes av ouppnåbara ideal eller faktiska mål.

Några lyfte fram områden och frågor som saknades, men dessa var relativt få. Det saknades skrivningar om solidaritet med akademiker i andra länder, om vikten av samarbete mellan lärosäten och att lärosätenas uppgift att kritiskt granska behövde tydliggöras.

Det avslutande stycket om det akademiska medborgaskapet var föremål för diskussion vid samtliga möten. Många tyckte det var oklart om detta avsnitt utgjorde en egen princip eller om det var något annat. En absolut majoritet ställde sig positiva, eller mycket positiva, till stävan efter att inkludera alla vid lärosätena i detta medborgaskap och för denna kodex. En del menade att detta avsnitt kunde inkluderas i principen om kollegialitet medan andra menade att stycket om akademiskt medborgaskap borde inleda kodexen.

De olika principerna

Alla principer diskuterades i grupper och kommenterades i padlets. I de efterföljande diskussionerna var det framför allt den akademiska friheten och kollegialiteten som fick mest utrymme.

Akademisk frihet

Akademisk frihet lyftes fram som grundbulten för verksamheten. Många menade att den akademiska friheten behövde beskrivas mer utförligt och förklaras varför den är så viktig. I de skrivna kommentarerna och i diskussionerna framkom att den akademiska friheten tydligare behöver kopplas samman med det akademiska ansvaret. Flera saknade begreppet "integritet" i stycket. Friheten ska gälla både individen och organisationen, och det är viktigt att frihet och ansvar hålls samman.

Vetenskaplighet, etik och meritokrati

Detta stycke fick flest språkliga invändningar och några tyckte att språket skilde sig från övriga principer. Sanningsbegreppet och utgångspunkten att forskning har en natur väckte diskussion och kritik. Även begreppet meritokrati blev föremål för en del ifrågasättande (ett allt för akademiskt begrepp med en inneboende risk för konservatism). Flera saknade utbildningen och den beprövade erfarenheten i avsnittet. Samtidigt lyfte flera fram att vetenskapligheten var själva kärnan i lärosätenas uppdrag och verksamhet.

Kollegialt inflytande och ansvar

Alla var överens om att kollegialiteten är central, samtidigt lyfte några att begreppet riskerar att exkludera vissa grupper. Åtskilliga ansåg att det kollegiala ansvaret behövde tydliggöras och att det är bättre att tala om kollegialt ansvar än kollegialt inflytande. Det kollegiala ansvaret handlar om att säkerställa vetenskaplighet och kvalitet i utbildning och forskning. Vikten av tydliggjorda, gemensamma och transparenta beslutsprocesser lyftes fram, samtidigt som även förmågan att kunna fatta svåra och strategiska beslut måste finnas. Det behöver inte föreligga något motsatsförhållande mellan linje och kollegialitet.

Samhörighet mellan utbildning och forskning

Det unika för lärosätena är kombinationen av utbildning och forskning, detta behöver lyftas fram och tydliggöras. Åtskilliga underströk att begreppet "kompleta miljöer" kan vara svårt eller omöjligt att uppnå i praktiken för många ämnen och lärosäten. Några efterfrågade ett tydligare gemensamt ansvar mellan lärosäten, nationellt och internationellt, för att skapa sammanhängande miljöer för utbildning, forskarutbildning och forskning. Beprövad erfarenhet bör inkluderas och utbildningens mål och samhällsbehov tydliggöras bättre.

Samhällsansvar och samverkan

Samhällsansvar och samverkan betonades som viktigt, men samtidigt beskrevs relationen mellan oberoende och samverkan som komplex. Kodexen bör än tydligare välkomna samarbete med externa aktörer och beskriva lärosätenas ansvar för kompetensförsörjning och utbildningens relevans. Flera lyfte fram att samverkan är en förlängning av utbildningen och forskningen, inte en separat uppgift.

Nationell och internationell gemenskap

Lärosätenas internationella verksamhet och samarbete är grundläggande, men geopolitiska realiteter och konkurrens mellan lärosäten är faktorer som måste beaktas. Kunskapsutvecklingen kräver rörlighet och samarbete över gränserna, med medvetenhet om risker för etisk dumpning. Kodexen bör understryka vikten av global samverkan och solidaritet med utsatta forskare och lärosäten. Samtidigt menade flera att akademiker och lärosäten inte får vara naiva och att i en alltmer polariserad värld behöver det finnas en medvetenhet och försiktighet.

Kodex för universitet och högskolor

En kodex för svenska universitet och högskolor tar sin utgångspunkt i internationella deklARATIONER som Magna Charta Universitatum, Kalven-rapporten och Chicagoprinciperna. Kodexen står i samklang med grundläggande svenska värderingar som de uttrycks i grundlag och i den statliga värdegrunden.

Kodexen och det akademiska medborgarskapet omfattar alla vid ett lärosäte – studenter, lärare, forskare och övrig personal. Inom det akademiska medborgarskapet bär alla ett gemensamt ansvar för utbildningens och forskningens kvalitet och den akademiska miljön. Universitet och högskolor ska vara en plats för dialog och kunskapsutbyte där även obekväma och kontroversiella frågor får plats. Samtidigt ska samtalet och diskussionen alltid präglas av en ömsesidig respekt.

Utbildning och forskning i centrum

Lärosätenas grundläggande uppgift är att bedriva utbildning och forskning och dessa är sammanlänkade. Den högre utbildningen utgår ifrån vetenskaplig eller konstnärlig grund och beprövad erfarenhet. Studenterna ska utöver ämneskompetens och förberedelse till arbetslivet även utveckla ett kritiskt och självständigt tänkande. Sammanhängande miljöer med utbildning, forskarutbildning och forskning ska eftersträvas och kan uppnås inom ett lärosäte eller genom samarbete mellan lärosäten.

Den vetenskapliga processen

Universitetens och högskolornas kärna är att fritt söka och förmedla kunskap som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund. Ett etiskt förhållningssätt ska vägleda och präglade forskningen. Akademiska anställningar och karriärmöjligheter ska baseras på individers meriter. Hög kvalitet och relevans säkerställs genom samarbete, kollegial granskning och samverkan med omgivande aktörer.

Akademisk frihet

Den akademiska friheten är en förutsättning för att lärosäten ska kunna utföra sin uppgift. Den akademiska friheten omfattar studenters, lärares och forskares individuella frihet såväl som lärosätenas självbestämmande. Utbildningen och forskningen ska värna sin integritet gentemot ideologiska, politiska eller kommersiella intressen. Lärosäten ska inom sin verksamhet utveckla och understödja den akademiska friheten. Rektor och ledarskapet på olika nivåer ska slå vakt om lärosätets autonomi och värna om en trovärdig hållning i komplexa frågor.

Kollegialitet och ansvar

Vid universitet och högskolor finns en kollegialitet som ger inflytande och handlingsutrymme för studenter, lärare och forskare. Kollegialitet utgör en kultur där kunskap och det goda argumentet står i fokus. Hur olika beredande organ och beslutsprocesser förhåller sig till varandra ska vara tydliggjort och transparent. Studenternas inflytande ska både garanteras och uppmuntras inom lärosäten.

En nationell och internationell gemenskap

Alla lärosäten är en del av en större global gemenskap. Samarbeten inom utbildning och forskning, både inom Sverige och med andra länder, är en grundläggande förutsättning för lärosätenas uppdrag och ska vara utvecklat och starkt. Studenters och forskares fria rörlighet ska underlättas och understödjas. Det ska finnas ett öppet, solidariskt och ansvarsfullt internationellt utbyte av kunskap.

Samhällsansvar och samverkan

Universitet och högskolor är en självklar och central del i samhället och sin samtid. Samverkan med det omgivande samhället utgår från den vetenskapliga kunskapen. Lärare och forskare ska vara synliga och aktiva i offentligheten och sprida vetenskaplig kunskap samt värna allmänhetens förtroende för verksamheten. Samverkan med omgivande aktörer, företag och organisationer ger ett ömsesidigt utbyte och rörligheten mellan lärosäten och andra aktörer ska aktivt understödjas.

Kodexen utgörs av principer som beskriver centrala utgångspunkter och målsättningar för lärosätenas uppgift. Dessa principer behöver ständigt värnas, utvecklas och skyddas. Varje lärosäte avgör själv hur kodexen ska implementeras i sin verksamhet.

Samarbeten om lärarutbildning

Dokument

- Direktiv till Utredningen för att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet.

Förslag

Förbunds församlingen tar del av muntlig information kring utredningens pågående arbete.

Bakgrund

SUHF har tillsatt rektor Åke Ingerman att leda Utredningen för att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet. Daniel Berlin och Magnus Machale-Gunnarsson, båda från Göteborgs universitet, har fått uppdrag att vara utredningssekreterare. Koordinator och kontaktperson för utredningen är [Cecilia Andersson-Mårdh](#), Örebro universitet. Utredningen genomförs enligt det bifogade direktivet och inom ramen för Expertgruppen för analys.

SUHF:s samlade arbete för att främja samarbete och samordning inom lärarutbildningsområdet där denna utredning ingår som en del beskrivs på webbsidan: <https://suhf.se/arbetsgrupper/suhfs-arbete-for-att-framja-samarbete-inom-lararutbildningsområdet/>.

Bland annat kommer SUHF att ordna en nationell konferens den 19 oktober i Stockholm. Då är avsikten att samla de som ansvarar för lärarutbildningarna, som exempelvis är akademiska ledare, chefer eller lärosätesledningar.

Det övergripande syftet med SUHF:s arbete inom detta område är att stödja de lärosäten som har lärarutbildning att bedriva högkvalitativ lärarutbildning under förändrade förutsättningar i och med de nationella förändringar som regeringen har beslutat.

Syftet är också att bidra till förbättrade bedömningar av dimensionering för att möta kompetensbehovet av lärare med olika inriktningar på lokal, regional och nationell nivå samt att främja att ett sektorsperspektiv är väl integrerat i sådana bedömningar.

Direktiv till Utredningen för att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet

Enligt förbundsårsamlingen och styrelsens beslut om uppdrag till expertgruppen för analys samt styrelsens prioritering inför 2026 ska ett fokus för expertgruppen vara ökat samarbete mellan lärosäten. För att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet har en övergripande inriktning för SUHF:s arbete fastställts (bilaga). I enlighet med detta ska expertgruppen för analys stödja processen och ta fram underlag på uppdrag av presidiet.

Utredningen för att främja samarbete inom lärarutbildningsområdet ska arbeta i enlighet med den övergripande inriktning, syfte och uppdrag som framgår av dessa beslut.

Utredningen ska bestå av två delprojekt, vilka beskrivs närmare i det bifogade underlaget.

1. Framtagande av underlag i syfte att underlätta samordning av ämneslärarutbildningars struktur och inriktningar samt främja likvärdiga och tydliga villkor för samarbete.

Delprojektet ska redovisas senast den 31 december 2026.

2. Koordinering av regional dialog och fortsatt utveckling av regionalt samarbete och samordning.

Delprojektet ska redovisas senast den 30 juni 2027.

Delprojektens innehåll ska i enlighet med beslutet om den övergripande inriktningen kunna justeras vid behov när processen ger nya insikter om vad som är framkomlig väg.

I utredningens uppdrag ingår löpande dialog och samordning med SUHF:s expertgrupp för lärarutbildning. Dialog ska ske med lärosätena, Universitetskanslersämbetet, m.fl. relevanta organisationer eller grupperingar.

Enligt uppdrag

Marita Hilliges
generalsekreterare

Bilaga: Beslut om övergripande inriktning

<https://suhf.se/app/uploads/2026/02/Overgripande-inriktning-pa-SUHF-s-fortsatta-arbete-for-att-framja-samarbete-och-samordning-inom-lararutbildningsområdet-260130.pdf>

Almedalen 2026

Dokument

--

Förslag

Förbundsårsamlingen tar del av informationen.

Bakgrund

SUHF kommer att ha seminarier onsdag eftermiddag kl. 15-17 på Uppsala universitet, Campus Gotland.

Den övergripande rubriken kommer att vara: "Vad ska vi med universitet och högskolor till?". Vi kommer att diskutera lärosätenas samhälleliga betydelse. Vi gör internationella jämförelser och tittar på akademins bidrag till svensk samhällsutveckling. De två pågående statliga utredningarna om akademisk frihet och lärosätenas associationsform kommer att vara i fokus för samtalet.

Onsdagen avslutas med SUHF:s rektorsmiddag.

SUHF och SFS kommer som vanligt att ha ett gemensamt arrangemang under Almedalsveckan. I år blir det ett nytt upplägg med mingel och en politikerdiskussion i form av en frågesport som följs av samtal. Det kommer att äga rum i Göteborgs universitets trädgård på torsdag eftermiddag den 25 juni kl. 16.30 – 17.45.

Förbunds församlingar 2027

Dokument

-

Förslag

Förbunds församlingen beslutar att

- vårens möte 2027 äger rum den 17 mars på Högskolan i Skövde
- årskonferens och höstens möte 2027 äger rum den 19-20 oktober på Sophiahemmet högskola.

Bakgrund

Förbunds församlingen är förbundets högsta styrande organ. Förbunds församlingen sammanträder (minst) två gånger om året i enlighet med [SUHF:s stadgar](#).

§ 7 anger:

Förbunds församlingen är ett forum för diskussion och beslut i övergripande frågor.

Förbunds församlingen beslutar vidare om medlemskap, budget, medlemsavgift, verksamhetsinriktning, verksamhetsberättelse och redovisning av förbundets ekonomiska förhållanden.

Förbunds församlingen sammanträder minst en gång varje halvår på kallelse av ordförande. Förbunds församlingen ska också sammanträda om minst åtta medlemmar begär det.

Förbunds församlingen är beslutsför då minst hälften av medlemmarna är företrädare.

Beslut fattas med enkel majoritet. Vid lika röstetal har förbundsordföranden utslagsröst. Vid val skiljer lotten.